

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 100 lir

Leto XXX. Št. 106 (3812)

TRST, nedelja, 5. maja 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Gocvi pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

Od solidarnosti do dejanj

«V takem trenutku nas je tudi sram lepih besed. S temi besedami je tržaški župan Spacini izrazil globoko občuteno misel vseh demokratičnih sil, ki je obsodil atentat na našo slovensko šolo pri Sv. Ivanu, preden je tržaški občinski svet izglasoval resolucijo solidarnosti s Slovenci, ki so se enkrat postali tarča zločinca fašističnega nasilja in ki je prva posledica hujškega Almirantevega govora proti Slovincem, kateremu je služilo za povod neumestno stališče vlade glede suverenosti nad bivšo cono B. Ni pa dvoma, da spada atentat tudi v okvir širokopolitnih načrtov proti celotnemu sistemu ustavnih svoboščin v italijanski republiki, porojeni v odpornem boju.

Sram nas je lepih besed. Po atentatu pri Sv. Ivanu je Trst začel z obnovljeno močjo utripati v svojem ožljju. Na ceste je stopila mladina iz šol, so stopili njihovi vzgojitelji in delavci. Prvomajski manifestanti so se enkrat v veličastnem spredu s gesli in z vzklizanjem pred palačami državnih uradov in ustanov izpričali, da Slovenci nečemo več biti »talci«, ne »bacili«, še najmanj pa državljani druge kategorije, ki so izpostavljeni vsakemu prepihu, ki ga lahko povzročajo notranje ali mednarodne peripetije.

Solidarnostne izjave stotin organizacij, strank, sindikatov, občinskih svetov in pokrajinskega sveta se enkrat dokazujejo, da je državljanska zrelost postala tudi v še do predvčerajšnjim s soviništvom zastupljenih krajev stvarnost in je prešla v zavest najširše fronte političnih dejavnikov mimo idejnih in programskih razlik. Slovenci izražamo zadovoljstvo nad takim razvojem demokratičnih odnosov do nas. Toda če je res, da je ves »ustavni lok«, ki zaobjema poleg vseh vladnih sil tudi zmerno liberalno in močno levo komunistično opozicijo, moramo vendarle ugotoviti, da je med doseženo stopnjo zrelosti italijanskega političnega predstavitelstva in strukturami državnega aparata, ki je sredstvo odločujoče oblasti, globok prepad.

Če KD, PSI, PSDI, PRI, KPI in PLI izražajo Slovincem solidarnost in ponavljajo v isti sapi, da besede ne zadostujejo več, tedaj bi se morala ta enotno izražena obveza zrcaliti v

dejanjih konkretne politične volje, torej v zakonodajni in upravljalni, kazenski preventivi in sodnem ukrepanju.

Ne zadostujejo več vsi nujni in večkrat zahtevani varnostni ukrepi za slovenske šole in druge slovenske ustanove. Tudi ni dovolj, če policijski in sodni organi takoj ukrepajo, saj morajo to storiti po zakonu in zaradi samega političnega interesa države braniti mirno sožitje med obema tu živčima narodoma. Slovenci terjamo nedvoumni politični zakonodajni in upravljalni aktovi parlamenta, vlade, dežele, pokrajine in krajevnih ustanov, ki bodo odražali duha dokumentov, ki govorijo o solidarnosti do Slovincem in potrebi po uveljavljanju določil ustave. Zato upravičeno pričakujemo, da parlament čimprej začne in zaključiti razpravo o zaščitnem zakonu, za našo skupnost, da deželni organi na zakonodajni ravni uredijo odprta vprašanja, ki zadevajo Slovence v treh pokrajinah dežele, da krajevene uprave, od občin do pokrajin, dosledno in načrtno spoštujejo in zaščitijo koristi slovenskega prebivalstva v deželi.

V vseh teh naših zahtevah so nam ob strani tiste demokratične sile, ki so že doslej podpirale in so same izvajale pritisk na ustrezne izvršne, zakonodajne in upravne organe, da se naši problemi rešijo. Zadnji dogodki so dokazali, da se je krog prijateljev in zagovornikov Slovincem razširil.

Potrebnost je torej, da tudi Slovenci sami, z združeno akcijo, strmo naše ogorčenje in nezadovoljstvo nad tem, kar se ni bilo uresničeno v našo korist in skupaj terjamo, da čimprej pridemo do vseh narodnostnih pravic.

Slovenci dajemo torej priznanje za izraženo solidarnost in za ogorčenje nad fašističnim sovraštvom do nas in nasiljem proti nam, vendar bomo lahko rekli, da bo republika, porojena v odpornem boju, v čigar temelje smo vgradili tudi okrvavljena trupla naših žrtev, zares odgovorila na Almiranteve grožnje in zadušila odmev zločinske eksplozije pri Sv. Ivanu ko bodo sprejeti odločitvi ukrepi, s katerimi bomo postali zares enakopravni državljani.

VOLILNO PRAVICO IMA 31 MILIJONOV FRANCOSKIH DRŽAVLJANOV DANES V FRANCII PREDSEDNIŠKE VOLITVE SOCIALIST MITTERRAND GLAVNI FAVORIT

Po zadnjih anketah ima predstavnik združene leveice največ možnosti za zmago tudi v morebitni balotazi

PARIZ, 4. — 31 milijonov Francozov bo jutri šlo na volitve, da bi izbralo novega predsednika republike. Volilni sedeži bodo odprti od 8. do 19. ure, prvi rezultati pa bodo znani že nekaj ur po zaključku glasovanja.

V prvem krogu volitev bo potrebno 51 odst. glasov za izvolitev predsednika republike, kar verjetno ne bo dosegel nobeden od kandidatov. Zato bo potrebna balotaza, ki bo v nedeljo 19. maja, ko se bosta pomerila kandidata, ki bosta na jutrišnjih volitvah zbrala največje število glasov.

Po zadnjih anketah ima največ možnosti za izvolitev predstavnik združene leveice socialist Francois Mitterrand, za katerega se je izreklo 43 odst. anketirancev. Na drugem mestu je predstavnik neodvisnih republikancev in sedanjega finančnega ministra Valery Giscard d'Estaing (30 odst.), med tistimi, ki sledijo pa je uradni kandidat desolistične koalicije in bivši ministrski predsednik Jacques Chaban - Delmas, za katerega se je izreklo 17 odst. anketirancev.

Se bolj značilna je anketa, ki jo je izvedel francoski institut za javno mnenje po nalogu časopisa »France Soir« in ki zadeva dobo 2. in 3. maja. Po tej anketi ima Mitterrand 45 odst. možnosti, Giscard d'Estaing 30, Chaban - Delmas pa 15. Pri tem je treba tudi poudariti, da so ankete pokazale, da ima Mitterrand največ možnosti tudi v morebitni balotazi. Če bi prišlo do spopada med kandidatom združene leveice in liberalcem Giscard d'Estaingom, bi prvi zbral, po teh anketah, 48 odst. glasov, drugi pa 44. Se več možnosti za zmago bi imel Mitterrand v spopadu s Chaban - Delmasom, v tem primeru bi prvi zbral 52 odst. glasov, drugi pa 37.

Koordinacijski odbor, ki skrbi za volilno propagando kandidata združene leveice je mnenja, da bo vsakega potreben drugi krog volitev. Med političnimi opazovalci si nihče ne upa predvidevati izvolitve naslednika Georges Pompidouja že jutri zvečer. Vsi pa sodelajo v tem, da je edini, ki bi lahko imel možnost, da bo izvoljen že jutri zvečer Francois Mitterrand, ki se lahko okoristi z notranjimi boji v vladni koaliciji.

RIM, 4. — Predsednik republike Leone je sprejel danes na Kviralu ministrskega predsednika Rumorja.

Po zadnjih anketah ima predstavnik leveice Mitterrand (levo) več možnosti za izvolitev kot sedanjí finančni minister Giscard d'Estaing (desno)

NEPRIČAKOVANO POTOVANJE GEN. COSTA GOMESA V ANGOLO

Kmalu pogajanja med vojaško junto in afriškimi osvobodilnimi gibanji?

Pogoj za vstop levičarskih strank v novo vlado je prenehanje vojaške dejavnosti v Afriki - Nadaljevanje Soaresovega potovanja po evropskih državah

LIZBONA, 4. — V Portugalski je povzročila precejšnje presenečenje vest, ki jo so objavili nekateri angleški časopisi in po katerih naj bi general Spinoza, vodja vojaške junte že navezal politične stike s predstavniki gibanj za osvoboditev Mozambika, da bi omogočil prenehanje vojnega stanja. To vest naj bi posredno potrjevala tudi potovanje člana vojaške junte generala Costa Gomesa, ki je baje duhovni vodja novega protifašističnega portugalskega režima in ki je danes nepričakovano dopotoval v Angolo. Cilj njegovega potovanja doslej ni znan, menijo pa, da gre za stike s predstavniki afriških osvobodilnih gibanj o bodočih portugalskih kolonij. Glasnik vojaških oblasti ni izključil možnosti, da bo Costa Gomes obiskal tudi Mozambik. Istočasno s prihodom generala

Gomesa v Afriko je vojaška junta sklenila zamenjati vse višje poveljnice portugalskih oboroženih sil na tem ozemlju. Politični opazovalci v Lizboni so mnenja, da bo bodočeno vojaško junto in vlado, ki jo bodo v prihodnjih tednih imenovali, odvisna predvsem od stališča, ki ga bo vlada zavzela do vprašanja kolonij. Levičarske stranke in organizacije so se izjavile, da bodo prisotne v novi vladi samo pod pogojem, da se takoj preneha vsaka vojaška dejavnost v Afriki. Kar zadeva sestavo nove vlade se nadaljujejo posvetovanja generala Spinoze s predstavniki raznih političnih tendenc, od socialistov in komunistov do naprednih katoličanov in liberalcev. Politično življenje je postalo po državnem udaru dokaj živahno. V petek so v Lizboni ustanovili novo

sredinsko stranko, katere najvidnejša predstavnik sta nekdanja liberalna poslanca Carneiro in Guerra, ki sta stopila iz stranke januarja 1973. Takoj po ustanovitvi so se predstavniki nove stranke sestali s člani vojaške junte.

Novi vojaški glasnik major Osorio, ki je zamenjal majorja Fernandes, je danes poročal novinarjem o akciji skrajno levičarske skupine, ki je včeraj popoldne ugrabila dvanajst portugalskih padalcev, ki so bili na tem, da se vkrcajo na letalo, ki bi moralo odleteti v Afriko. Dva ugrabljenca padalca sta se že vrnila in se predstavila vojaškim oblastem, menijo, da se bodo v kratkem vrnila tudi ostali. Do ugrabitve je prišlo iz protesta proti portugalski kolonialni politiki. S tem v zvezi je vojaški glasnik izjavil, da vojaška junta ne bo dovolila podobnih neredov in da ne bo trpela emini - revolucije.

Major Osorio je govoril tudi o stavki, ki naj bi jo delavci železarn uprizorili v prihodnjih dneh. Dejal je, da bodo morali to zadevo rešiti izven vojaške junte, s pogovori med delodajalci in delavci. V Portugalski je doslej veljala prepoved stavke, odločitev v zvezi s tem pa bo morala sprejeti bodoča civilna vlada.

Tajnik portugalske socialistične stranke Mario Soares je v okviru svojega potovanja po nekaterih evropskih državah imel v Haagu dveurni pogovor s nizozemskim ministrskim predsednikom Den Uylom in z zunanjim ministrom Van Der Stoelom. Pogovor je zadeval predvsem politični položaj v Portugalski in vprašanje dekolonizacije afriških ozemelj. V tiskovni konferenci, ki jo je imel po pogovoru, je vodja portugalskih socialistov dejal, da bi morebitni sporad politike novega režima na področju dekolonizacije in rešitve gospodarskih vprašanj privedel do katastrofe, ki bi bila hujša kot tista v Čilu.

Nizozemski zunanji minister Van Der Stoel je dal razumeti, da ga je pogovor s Soaresom popolnoma zadovoljil in da je prepričan, da uživa novi portugalski režim podporo ljudstva. Poudaril je, da je nizozemska vlada mnenja, da Angola, Mozambik in Gvineja Bisau ne bodo sprejeli federalistične rešitve, temveč da bodo izbrali popolno neodvisnost.

Italija in Švedska članici VS OZN?

NEW YORK, 4. — Iz dobro obveščenih krogov svetovne organizacije poročajo, da bosta Italija in Švedska prihodnjega januarja

Poziv SKGZ proti odpravi zakona o razporoki

Glavni odbor SKGZ je na svoji seji dne 29. aprila razpravljal o položaju, ki je nastal z razpisom ljudskega glasovanja (referenduma) o državnem zakonu, s katerim je bila pred tremi leti uvedena možnost zakonske razveze. Italija je med številnimi evropskimi državami zelo pozno stopila na pot omikanega, demokratičnega in človečanskega reševanja propadlih zakonskih zvez. Med zadnjimi je z državnim zakonom, ki je šele pred tremi leti stopil v veljavo, omogočila nekaterim družinam v razsulu, da poiščejo izhod iz zagate na podlagi moralnih in gmotnih jamstev za ureditev razmer med zakonci ter med starši in otroki.

Na Tržaškem in Goriškem so naši ljudje poznali to možnost že časa stare Avstrije in nihče ni tedaj občutil, da bi se rušili temelji družine in družinske sreče. Le s prihodom Italije v naše kraje so bili prebivalci pahnjeni v režim pravne nerazdružljivosti zakona, ki je marsikdaj povzročila tragedije, nesreče in moralni razkroj, ker so bili prav otroci v marsikaterem primeru priča pomanjkanja ljubezni in prisotnosti pravega sovrašstva med starši, kar ni pozitivno vplivalo nanje in na njihovo vzgojo.

Zato je nerazumljivo in čudno dejstvo, da so se v Italiji našle sile, ki hočejo ukiniti na podlagi ljudskega glasovanja zakon o razvezi s pretvezo, da prinaša raz-

kroj družine in nosi v sebi klice družbene in posameznikove propasti. Svoje poglede na svet, družbo in družino hočejo vsiliti vsem državljanom, ki vedo, da sta svoboda in možnost svobodne izbire načeli, za kateri se človeštvo nenehno bojuje. Med načeli svobode in možnosti svobodne izbire pa spada tudi možnost zakonske razveze v primerih, ki jih ni mogoče drugače rešiti in predstavljajo pravo nesrečo za posameznike in družbo.

Zato je glavni odbor SKGZ mnenja, da je tudi v interesu Slovincem opredelitev za nadaljnji obstoj zakona o razvezi, ki je aspekt svobode in demokratične izbire. So pa še drugi načelni razlogi, ki vevajojo Slovincem v Italijo, da se 12. in 13. maja 1974 na ljudskem glasovanju izrečejo za ohranitev zakona o razvezi in proti puskusom, da bi ga odpravili.

Ljudsko glasovanje so sprožile sile, ki pojmujejo družbo na nedemokratičen in nesvobodni način in si lastijo monopol nad verskimi čustvi prebivalstva. Dogodki pa potrjujejo, da so si sile, ki bi hočele odpraviti zakon o razvezi, poskale v svojem nazadnjaškem pohodu za zavzevanje najbolj mračne sile italijanske družbe, med katere spadajo v prvi vrsti Almiranteve fašisti. Za ljudskim glasovanjem, ki so ga na temelju formalne ustavnosti določile sprožile, se skrivajo drugi, globlji in nevarnejši nameni. Nazadnjaške sile hočejo spremeniti ljudsko glasovanje o zakonski razvezi v veliko gonjo proti naprednim in demokratičnim pridobitvam v Italiji. Že samo dejstvo, da so Almiranteve fašisti na čelu pristavev odprave zakonske razveze nam dokazuje, da gre za poskus odprave sedanje ustave ureditve, ki odpira pot kljub svojim pomanjkljivostim k boljšim in naprednejšim rešitvam. Zato se Slovenci ne moremo čutiti neprizadeti in se moramo postaviti na strani sil, ki so za ohranitev zakona o razvezi in za onemogočanje vsakršnega avtoritarnega ali diktatorskega poskusa v Italiji.

Fašistični prvak Almirante je prišel v Trst, da bi govoril proti zakonski razvezi v imenu tistega fašizma, ki nam je prizadejal toliko gorja in povzročil prilično veliko krvi, nam odvzel vse pravice, nas nameraval uničiti. To gorje še ni bilo popravljeno, pravice nam še niso bile zagotovljene. V svojem nastopu pa je v historični revanšistični in napadalni izbi proti Jugoslaviji ponovno grozil Slovincem in pozval k našemu fizičnemu iztrebljenju. Zato, kako bi se mogel najti Slovincem, ki bi 12. in 13. maja na ljudskem glasovanju glasoval tako, kot bi glasoval Almirante? Kako bi mogel Slovincem glasovati tako, kot bi glasovala fašistična drhal, ki je 27. aprila l.l. nastavila bombo na slovensko šolo pri Sv. Ivanu?

Sprejo vseh navedenih dejstev je glavni odbor SKGZ prepričan, da so Slovenci kot manjšinska narodnostna skupnost poklicani tudi ob tej priliki prispevati k utrditvi svobode, svobodne izbire in demokracije, k utrditvi sedanje ustave ureditve, k preprečitvi vsakršnega diktatorskega poskusa, ki bi tudi njim prinesel zlo, ki ga napovedujejo fašistični prvaki.

V tem smislu glavni odbor SKGZ poziva Slovence v Italijo, naj 12. in 13. maja na ljudskem glasovanju o zakonski razvezi glasujejo NE, ker bodo na ta način prispevali k ohranitvi in okrepitvi pridobitev demokracije in človeške omike in k porazu načrtov nazadnjaških sil.

Glavni odbor SKGZ v Trstu

Moro v Rabatu

RABAT, 4. — Zunanji minister Aldo Moro, ki se mudi na uradnem obisku v Maroku, se je danes pogovarjal z maroškim ministrskim predsednikom Osmanom in z zunanjim ministrom Larakijem. Poleg dvostranskih odnosov so bili v središču razgovorov nekateri mednarodnopolitični, problem, kot so vojna na Bliznjem vzhodu, položaj na Por.alskem in posledice udara za afriške države ter evropska konferenca o varnosti in sodelovanju. Čede dvostranski odnosov pa je bil glavni predmet evropskega poskusa, da bi se v razvoju maroške industrije in gospodarstva. V tej zvezi je bil dan tudi predlog, naj bi Italija sodelovala pri izkoristitvi velikih ležišč bitumenskih skriljavcev, ki so jih pred kratkim odkrili v Maroku.

Sinoci je ministra Mora sprejel tudi maroški kralj Hasan II. RIM, 4. — Podtajnik za zunanjo trgovino Bensi bo jutri odpotoval v Bagdad na čelu delegacije, v kateri bodo izvedenci največjih italijanskih zasebnih in javnih skupin. Bensi je bil v Iraku že januarja, ko je parafiral v iraški mi oblastmi poseben protokol.

KLJUB ZAHTEVI KASACIJE PO ZDRUŽITVI S POSTOPKOM PROTI FREDI IN VENTURI

Proces Valpreda se bo nadaljeval

Sodišče v Catanzaru se ni pokorilo kasaciji, češ da je združitve možna samo, če koristi poteku procesa - Zadovoljstvo Valpredovih branilcev

CATANZARO, 4. — Proti vsem pričakovanjem je portno sodišče v Catanzaru s pogumnim ter formalno in vsebinsko neoporečnim sklepom odločilo, da se bo proces proti Valpredi in drugim anarhistom zaradi pokola na Trgu Fontana nadaljeval do končne razsodbe, in to ne glede na sklep kasacijskega sodišča, ki se je izreklo za združitve procesa Valpreda s procesom proti fašistom Fredi, Venturi in Pozzanu.

Po razsodbi kasacije, ki je sprožila val polemik in ki so jo mnogi ocenili kot poskus zavlačevanja, češ ne celo preprečitve, da bi sodno ugotovili resnico, si danesnega sklepa portnega sodišča nihče ni pričakoval. O tem priča tudi dejstvo, da je bila dana sodna dvorana v Catanzaru skoraj prazna: manjkalo je običajno občinstvo, pa tudi obtoženci so bili odsotni, saj je prevladovalo mnenje, da bo predsednik portnega sodišča Celestino Zeuli na današnji seji samo sporočil odločitev, če ne celo preprečitve, da bi milanske sodne oblasti poslale v Catanzaro sveznje o preiskavi proti Fredi in Venturi.

Današnje zasedanje portnega sodišča se je začelo prav z zahtevno javnega tožila, naj bi v

skladu s sklepom kasacije proces prekinili. Valpredov odvetnik Malagugini pa se je zavzel za nadaljevanje obravnave in svojo zahtevo podprl z vrsto argumentov, ki niso samo juridične, ampak tudi političnega in moralnega značaja. Odvetniki zasebnih strank pa so zagovarjali tezo kasacije, čeprav bi to pomenilo, da bi bil proces šele čez eno leto ali še pozneje, če bi sploh do njega prišlo.

Ko pa je predsednik sodišča Zeuli sporočil svoj sklep, je v dvorani završalo, saj se je prvič v sodni dvorani zgodilo, da je nekdo sodišče prezrl oziroma zavrnilo sklep vrhovnega kasacijskega sodišča. V današnji razsodbi sodišče v Catanzaru razlaga, da je sklep kasacije obvezujoč samo, da ga dokončni sklep o načinu izvedbe procesa pritiče samo pristojnemu sodniku. Poleg tega pa član 413 zakonika o kazenskem postopku določa, da je združitve dveh ali več procesov mogoča samo v primeru, da bi se ta pogoj ne uresničil - ugotavlja sodišče iz Catanzara - kajti postopek proti Valpredi je že v

fazi razprave, proces proti Fredi in Venturi pa šele v fazi preliminarne dejanj pred razpravo. Portno sodišče se dalje sklicuje na člen 6 evropske konvencije o človeških pravicah, ki jo je ratificiral tudi italijanski parlament in ki določa, da ima vsakdo pravico do pravičnega in javnega procesa v razumnem roku. V primeru procesa Valpreda je ta rok že zdavnaj zapadel, zaradi česar bi vsakršno nadaljnje odlašanje pomenilo kršitev omenjene konvencije. Zaradi vseh teh razlogov je torej sodišče sklenilo zavrniti zahtevo javnega tožila: proces Valpreda se bo nadaljeval v ponedeljek z zaslišanjem priče Umberto Importa, funkcionarja političnega urada rimske kvesture.

Valpredovi odvetniki so bili izredno zadovoljni s sklepom sodišča, saj se že štiri leta bojijo proti poskusom, da bi zavlačevali s procesom v nedogled. Odv. Calvi je takoj telefoniral Valpredi na dom, da bi ga obvestil o nepričakovanem razvoju. Valpreda je dejal, da ga sklep razveseljuje in zagotavlja, da bo navzok v Catanzaru ob nadaljevanju procesa. Sam Calvi pa je komentiral, da se je po petih letih porazov prvič zgodilo, da je so-

dišče pritrldilo branilec in da je sklep predsednika Zeulija pogumno dejanje. Drugi Valpredov branilec Sotgiu pa je ugotovil, da je današnji sklep z juridičnega vidika neoporečen, saj temelji na pravilni ugotovitvi, da lahko pride do združitve procesov samo v primeru, da to koristi poteku sodnega postopka. Današnji sklep morajo z zadovoljstvom pozdraviti vsi, je nadaljeval Sotgiu, ki jim je pri sreč splošnovarje pravice državljanov. Končno je odv. Lombardi ugotovil, da današnji sklep dokazuje, da ni nujna ločitev med pravico in resnico.

Povsem nerazumljivo in naravnost histerične pa so bile reakcije odvetnikov zasebnih strank, kakor da bi jim ne bilo do tega, da bi čimprej prišlo do ugotovitve resnice o tragediji na Trgu Fontana. Nekateri odvetniki so celo zagrozili, da bodo zapustili proces.

Napovedan proces proti bivšemu čilskemu zunanjemu ministru

SANTIAGO DE CHILE, 4. — Bivšega zunanjega ministra v A-

Tržaško gledališče je nastopilo v okviru 1. področnega srečanja gledališč Primorske - Udeležba Goričanov

Poročilo dr. K. Šiškočiča na seji glavnega odbora SKGZ

O ljudskem glasovanju 12. in 13. maja 1974

Dvanajstega in 13. maja bodo italijanski volivci odločili o usodi obstojnega in tri leta veljavnega zakona o razporoki, t. j. o zakonu Fortuna - Baslini. Prvič po uvedbi nove povojne ustave ureditve, ki je izšla iz načel antifasizma in demokracije, s katero je bil prežet osvobodilni boj proti nacifasizmu, so volivci poklicani, da na podlagi ljudskega glasovanja (referenduma) povedo lastno mnenje o zakonskem dokumentu, ki sta ga leta 1970 izglasovali obe veji parlamenta. V tem primeru gre za razveljavitev ljudskega glasovanja, ki je nastalo na temelju zahteve določenega dela volivcev.

V svojem bistvu je ljudsko glasovanje, ki ga predvideva italijanska ustava, demokracijsko dejanje, s katerim se volilno telo tako ali drugače opredeljuje za ali proti določenim rešitvam, v tem primeru za ali proti obstoju zakonskih rešitev.

Če je ljudsko glasovanje s določenimi omejitvami, ki jih italijanska ustava precizira, v svojem bistvu demokracijsko dejanje, ni rečeno, da je vedno zaželeno. Slovenci in z nami italijansko ljudstvo se iz preteklosti spominjamo, kako je bilo v fašističnem obdobju ljudsko glasovanje uvedeno leta 1929 in 1934, da bi se pod hudim fizičnim in moralnim pritiskom volivci opredelili za krute, trinošne in antidemokracijske cilje fašizma, ki ni dopuščal, da bi si kdorkoli upal izreči svoj NE nasilju in diktaturi. Zato je ljudsko glasovanje v nekaterih primerih in nekaterih prilikah lahko sredstvo, s katerim skušajo nekatere politične sile dobiti pečat demokratičnosti za antidemokracijska dejstva.

Ob sedanjem ljudskem glasovanju (referendumu) se Slovenci upravičeno sprašujejo, kot ostali volivci v Italiji, zakaj je bilo razpisano in kakšne cilje zasleduje. Prihaja za njegov razpis je bilo dvomno. Sto in deset let po svojem zedinjenju je Italija na pobudo nekaterih demokracijskih in laičnih sil dobila zakon, ki dopušča v nekaterih primerih, ko so družine v popolnem moralnem, čustvenem in materialnem razpadu, razvezo zakonik vezi in z veliko predvidnostjo, v točno opredeljenih primerih in z vsemi možnimi jamstvi za šibkejša zakonca ter za otroke omogoča nove življenja na novih temeljih. Če dejstvo, da zakon Fortuna-Baslini predpisuje določene roke in določena pravna dejanja, preden se odpre možnost razveze zakona, da daje sodnikom velike možnosti poseganja v postopek za razvezo, da je šibkejši zakonci, tudi materialno zaščiten in da so vsakomur stalno zaščiteni otroci in njih interesi, nas prepričuje, da je Italija stopila po zaslugi demokracijskih in laičnih strank zelo previdno po poti razveze zakona. Preplah, ki so ga dvignile nekatere nazadnjaške sile ob uvedbi tega zakona, se je izkazal kot neurje v kozarcu vode, ker statistike dokazujejo, da je bilo v vsej Italiji v treh letih le nekaj več kot 66.000 zakonskih razvez in da so segle po zakonski razvezi le tiste osebe, ki so imele abnormalno družinsko življenje, so bile ločene cela desetletja in so si ustvarile nove družine. Ni bilo tistega vala razporok, ki so jih navedle nazadnjaške sile, ki so v svoji gonji proti človeštvi in o mikani pravici, uvedeni v Italijo, dokazale, da uporabljajo svoje argumente proti zakonu Fortuna-Baslini za čisto politične cilje.

Sprito takšnega stanja ne moremo mimo ugotoviti, da je razpis ljudskega glasovanja proti zakonu o razvezi, dejanje, ki ni v duhu ustave ureditve kljub neporečni zakoniti formalnosti, pač pa dejanje, ki skriva druge namene. Dosedanji potek kampanje za referendum, ko so se z vso silo fašisti vrgli v boj proti razvezi zakona, nam dokazuje, da ne gre ob tej priliki za majhno epizodo v življenju italijanske države, marveč da skušajo reakcionarne, nazadnjaške in fašistične sile v tem delikatnem in kritičnem trenutku političnega, družbenega in gospodarskega življenja v Italiji doseči preokret na desno in se spustiti v pustolovščine, ki naj bi postopoma ali nenadno onemogočile nadaljnji demokracijski razvoj države. V zadnjih tednih se opaža tako v Italiji kot pri nas stalno naraščanje politične temperature, ki odkriva, kako je valno glasovanje v dneh 12. in 13. maja. V Italiji smo priča raznim atentatom in provokacijam, ki naj bi v namenih svojih avtorjev, t. j. fašistov, privedli do večjih nemirov in do položaja v katerem bi bilo vse močnejše. V Trstu pa smo bili v zadnjih 10 dneh priča dvema pojavoma, ki zaskrbijo in direktno zadevata Slovence v Italiji. Izbrljajajo kampanjo proti razvezi zakona, je fašist Almirante pozval v Trstu na križarski pohod proti Slovincem, na likvidiranje vsakršne slovenske prisotnosti in javnem življenju, na iztrebljenje slovenskega bacila. Za Almirante je prilika kampanje o ljudskem glasovanju služila za pojasnjevanje ciljev, ki jih fašisti zasledujejo, in vsem ostalim, ki so sodelovali na prvomajskem stavu v Bazovici in tako pripomogli k lepemu uspehu.

Slovenski taborniki Trst - Gorica prireajo ob 20-letnici organizacije petdnevno taborjenje od 9. do 13. maja in Proseku. Vabljeni člani medvedki, čebulice in prijatelji!

Odbor Tržaškega partizanskega pevskega zbora se iskreno zahvaljuje vsem članom zbora, njihovim družinskim članom in vsem ostalim, ki so sodelovali na prvomajskem stavu v Bazovici in tako pripomogli k lepemu uspehu.

MILENA in MARIO PETAROS iz Borsta št. 99 praznujeta danes 25-letnico poroke. Prosvetno društvo "Slovenec" jima čestita in želi še mnogo let skupnega življenja.

Dejansko je torej ljudsko gla-

sovanje o razporoki preraslo okvire civiliziranega in demokracijskega boja mnenj in se je izkazalo kot možno sredstvo nekaterih sil v Italiji, ki bi želele na podlagi direktnega poziva volivcem dobiti mandat za pustolovščine avtoritarne in diktatorskega tipa v notranjosti Italije, čemur bi prav gotovo sledila tudi pustolovska in napadna zunanja politika, kar je potrdil Almirantejev nastop v našem mestu.

Sprito teh dejstev in nevarnosti staja jasno, da je sedanje ljudsko glasovanje za nazadnjaške in fašistične sile nedemokracijsko dejanje, ki naj bi pripomoglo k spremembi stanja v državi. V tem okviru se Slovenci čutiljo poklicani, da prispevajo k porazu nazadnjaških in fašističnih nakleпов, ker bi bili sami prva žrtev morebitnih novih notranjih in zunanjih pustolovščin.

Vendar je poudarka vredno dejstvo, da se Slovenci opredeljujejo tudi za razvezo zakona, ki ni in ne more biti strah zbujajoča past, v katero naj bi se zapletle družine in družba. Razporoka po svoji vsebini človeška, omikana in demokracijska pot rešitve nekaterih nevarnih situacij, medtem ko je nerazveljavitev zakona sad avtoritarne, dogmatičnega in sektaškega pojmovanja življenja in sektaškega, ki jih človek sklene v življenju. Zlasti je nevarno pojmovanje nerazveljavitve zakona, če se opira na verska čustva in na verske ukaze. V tistem trenutku postaja družina okamenela ustanova, ki lahko onesreči za vse življenje nekatere ljudi, kar v bistvu škoduje družbi in njenemu napredku. Fortunov in Baslinijev zakon ni prinesel v italijansko družbo nekaj novega za svet, marveč je uveljavil v zelo omejeni obliki nekatere pridobitve moderne družbe, ki so že kakšno stoletje značilnost nekaterih omikanih družb in jo je naša starejša generacija poznala že v času avstrijske pravne ureditve. Razveza zakona je v naših krajih veljala do prihoda Italije in zato Slovenci vedo, da ni bila družina v stari Avstriji bolj rahla kot je sedanja družina. Avstrija prav gotovo ni propadla, ker je dopuščala razvezo zakona.

Torej 12. in 13. maja imajo Slovenci v Italiji več razlogov za glasovanje v korist nadaljnje obstoja razporoke. Predvsem gre za pridobitev demokracijskega in omikanskega značaja, ki jo je treba ohraniti, da se rešijo primeri nevarnega značaja, ki so kvarni za družino, za otroke in za družbo. Nato gre za naš prispevek v boju za ohranitev sedanje ustavne ureditve, ki je v nevarnosti, ker ji grozi s svojim križarskim pohodom, podobnim volilnemu ozračju leta 1948. Slovenci smo za ohranitev sedanje ustavne ureditve, čeprav nas ne zadovoljuje kot italijanske državljane, ker ni bila popolnoma in dosledno uresničena, in nas ne zadovoljuje kot pripadnike manjšinske narodnostne skupnosti, ker nam še ni zagotovila tistih pravic, ki so vanjo zapisane. Ta ustavna ureditev kljub vsem svojim pomanjkljivostim predstavlja še vedno edino pot, ki jo je treba prehajati za boljše družbene, politične, gospodarske in narodnostne prihodnosti. Vsaka druga država ureditev v smislu hotenja nazadnjaških in fašističnih sil bi nam bila v škodo in bi nadaljevala začeto delo fašizma.

Dalje, gre za naš prispevek k zmagi nad novim in starim fašizmom, ki se ponovno z vso silo in s svojimi krutimi in zločinskimi prijemi javlja v povojni Italiji, zlasti pa še pri nas. Ta naš prispevek proti novemu in staremu fašizmu s pravilnim glasovanjem 12. in 13. maja je velika pomena, ker mora biti naše zavestno dejanje za izboljšanje političnih in narodnostnih razmer.

In končno ob ljudskem glasovanju je velikega pomena tudi naš glas za prenehanje nasprotij in nesoglasij na naši meji, ker bi prav gotovo zmaga nasprotnikov razveze zakona, kot nam dokazujejo argumenti Almiranteja v Trstu in gnusno dejanje proti slovenski šoli pri Sv. Ivanu, prinesla nov nemir, nove nevarnosti in nove provokacije proti sosedi Jugoslaviji.

Nasi razlogi za pravilno ocenjevanje trenutka, v katerem se nahajamo in v katerem bomo klicani na glasovanje 12. in 13. maja, nam narekujejo, da pozivamo vse Slovence v Italiji, naj glasujejo NE in naj tudi na ta način pokažejo svojo pripadnost taboru demokracijskih svoboščin, med katere brez dvoma spada tudi razporoka.

GLASOVALI BOMO TAKO!

ŽIVAHNA DEJAVNOST REPENTABRSKE OBČINE

Občinski odbor je izdal odlok za rušenje črnih gradenj na nezazidljivem področju

Predlog o ustanovitvi konzorcija z zgošniško občino - Odboren načrt za razširitev osnovne šole

Na zadnji seji repentabskega občinskega sveta so med drugim govorili o vrsti pomembnih vprašanj, ki zadevajo vse vasi občine. O teh vprašanjih je obširneje poročal župan Miha Guštin.

V zadnjem času je nekaj zasebnikov postavilo več lesenih oziroma montažnih hiš na področju, kjer je regulacijski načrt ne predvideva gradenj. Zasebniki seveda niso imeli nobenega dovoljenja. Zato je občina resno proučila to vprašanje in občinski odbor je že izdal nalog za rušenje nekaterih črnih gradenj.

Podjetje SIP je v zadnjem času postavilo nekaj novih telefonskih drogov in ob tem povzročilo škodo tako na občinskem kot na zasebnih zemljiščih, predvsem travnikov. Občina je že posegla in zahtevala, da se prizadetim domačinom povrne škoda. Letošnja občinska vinskih razstava bo od 5. do 7. julija, v repentabski občini pa bo letos tudi pokrajinska vinska razstava in sicer od 26. do 28. julija. Občinski odbor se je začel temeljito pripravljati na obe razstavi in župan je povabil vse svetovalce, da pripravijo k čim boljsemu uspehu obeh razstav.

IZ BOLJUNCA

Umrla je najstarejša vaščanka Karlina Žerjal

Ko smo ob 90. rojstnem dnevu obiskali Karolino Žerjal, najstarejšo vaščanko v Boljuncu, nam je izrazila željo, da bi pred smrtjo dočakala trenutke, ko bi postavili temelje Kulturnemu domu.

Karolina Žerjal je bila, kot smo že povedali, najstarejša vaščanka. Rodila se je 6. oktobra 1883 v zadnji kmečki družini, po domače »od b'anas«. Pokojnica je bila med ustanoviteljice domačega pevskega - brahelega društva »P. Prešeren«. Dolgo let je bila ne samo njegova članica, temveč tudi aktivna vojvka. Tudi po drugi svetovni vojni je bila navzoča pri vsaki vaški prireditvi.

Kako je bila pokojnica priljubljena, je pokazal pogreb, ki je bil v torku popoldne in ki se ga je udeležilo veliko število domačinov. Sorodniki, prijatelji in znanci so najstarejši Boljuncaneki poklonili veliko cvetja, domači pevski zbor »France Prešeren« pa ji je v slovo zavel žalostino.

Naj ji bo lahka domača zemlja. Sinu Gligju in drugim sorodnikom naše sožalje.

IZ RICMANJ

Katerine Žuljan ni več

V torek, 30. aprila, je po kratki boleznj umrla v častljivi starosti Katarina Žuljan vd. Žuljan, po do-

mače Katerina, iz Ricmanj štev. 45, mati občinskega svetovalca Bernarda, ki je dobro znan kot marljiv in umen čebelar. Pokojnica, ki se je rodila 23. novembra 1889, je bila med domačini zelo priljubljena in marsikdo se je zatekal k njej, v primeru bolezni, po recept in zdravilna zelišča. V tem je bila Katerina zelo veščica, imela je celo zbirko knjig, brošur in člančkov, sama je pripravljala zdravila zelišča in je vsem rada pomagala.

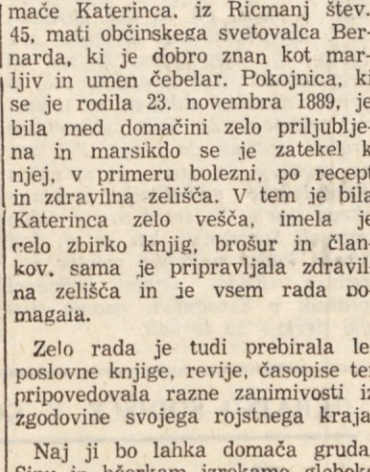
Zelo rada je tudi prebirala leposlovne knjige, revije, časopise ter pripovedovala razne zanimivosti iz zgodovine svojega rojstnega kraja. Naj ji bo lahka domača gruda. Sinu in hčerkam izrekamo globoko sožalje.

V LETOPISU NSK: PETER PODREKA (1822-1889) »ŠTIRI NAREČNE PRIDIGE IZ LETA 1850-1854«

IZ RICMANJ

Katerine Žuljan ni več

Umrla je najstarejša vaščanka Karlina Žerjal

Ko smo ob 90. rojstnem dnevu obiskali Karolino Žerjal, najstarejšo vaščanko v Boljuncu, nam je izrazila željo, da bi pred smrtjo dočakala trenutke, ko bi postavili temelje Kulturnemu domu.

Karolina Žerjal je bila, kot smo že povedali, najstarejša vaščanka. Rodila se je 6. oktobra 1883 v zadnji kmečki družini, po domače »od b'anas«. Pokojnica je bila med ustanoviteljice domačega pevskega - brahelega društva »P. Prešeren«. Dolgo let je bila ne samo njegova članica, temveč tudi aktivna vojvka. Tudi po drugi svetovni vojni je bila navzoča pri vsaki vaški prireditvi.

Kako je bila pokojnica priljubljena, je pokazal pogreb, ki je bil v torku popoldne in ki se ga je udeležilo veliko število domačinov. Sorodniki, prijatelji in znanci so najstarejši Boljuncaneki poklonili veliko cvetja, domači pevski zbor »France Prešeren« pa ji je v slovo zavel žalostino.

Naj ji bo lahka domača zemlja. Sinu Gligju in drugim sorodnikom naše sožalje.

IZ RICMANJ

Katerine Žuljan ni več

V torek, 30. aprila, je po kratki boleznj umrla v častljivi starosti Katarina Žuljan vd. Žuljan, po do-

POSVETOVALNA RUBRIKA PATRONATA KMEČKE ZVEZE - INAC

Obvezno zavarovanje za obrtnike

Tudi obrtniki imajo svoje obvezno zavarovanje, ki jim na podlagi plačanih prispevkov omogoči, da zaprosijo za invalidsko, starostno ali družinsko pokojnino.

Leta 1959 je obvezno zavarovanje za invalidsko, starostno in družinsko pokojnino zajelo tudi imetnike obrtniških podjetij in njihove družinske člane - pomočnike. V ta namen je bilo s finančnega vidika ustanovljeno pri INPS posebno neodvisno upravljanje.

Obveznemu obrtnišemu zavarovanju so podvrženi sledeči osebi:

a) imetniki in soimetniki obrtniških podjetij, ki imajo zdravstveno zavarovanje;

b) družinski člani - pomočniki, ki navadno in pretežno delajo v podjetju in ki zaradi tega delovnega razmerja niso že zavarovani kot odvisni delavci. Kar se tiče obveznega obrtniškega zavarovanja so

pomočniki sledeči družinski člani:

a) zakonci;

b) zakonski ali nezakonski otroci, posinovljeni, legalni poverjenici in vnuki;

c) bratje in sestre;

d) predniki, starši, posinovitelji, oči in mačeha.

Družinski član, ki je soimetnik podjetja, je vpisan kot imetnik, ne kot pomočnik. Iz tega izhaja, da tudi soimetniki družinski člani - pomočniki imajo pravico do zavarovanja.

Za obrtniška podjetja smatramo tiste obrate, ki imajo za cilj proizvodnjo umetniških ali običajnih artiklov oziroma uslug, ki so urejeni in obratujejo s poklicnim in ročnim delom imetnika in njegovih družinskih članov, za katere si je prezel odgovornost.

Podjetje spada v obrtniško kategorijo, če navadno razpolaga s sledečo delovno silo:

1. Ne več kot 10 podrejenih delavcev (vključno z družinskimi člani) in ne več kot 10 javencev za tvrdke, ki ne proizvajajo serijsko;

2. Ne več kot 5 podrejenih delavcev in 5 javencev za tvrdke, ki izključno serijsko proizvajajo, v kolikor ni proizvodnja povsem mehanizirana;

3. Ne več kot 5 podrejenih delavcev in 5 javencev za prevoznike tvrdke.

S pomočjo letnih pomenskih seznamov, ki jih izdaja pokrajinska obrtniška komisija, lahko ugotovimo, kateri osebi so vpisani v to obvezno zavarovanje.

Z vpisom v obvezno obrtniško zavarovanje morajo zavarovanci plačevati prispevke. Imetnik obrtniškega obrata mora plačati prispevke tudi za svoje pomočnike.

PRISPEVEK ZA NAKUP NAOČNIKOV

Vpr.: »Sem trgovec in sem redno vpisan v obvezno trgovsko zavarovanje. Zaradi slabega vida mi je specialist predpisal, da nosim naočnike. Mi trgovska bolnišnica blagajna vsaj delno krije stroške? I.S.

Odg.: Trgovaška bolnišnica blagajna prispeva svojim zavarovancem neposredno za kritje stroškov pri nakupu naočnikov v višini določene gneske, ki odvisi od števila dioptrij, ki jih potrebujejo.

Ob pogrebu Karline Žerjal iz Boljunca darujejo pogrebni pevci 2,500 lir za PD Prešeren.

Namesto cvetja na grob Karline Žerjal daruje Olga Demark 3.000 lir za PD Prešeren.

Ob prvi obletnici izgube draga očeta Ivana Sancina daruje hči Marta z družino 5.000 lir za PD Prešeren.

Ob prvi obletnici bridke izgube ljubega očeta Ivana Sancina daruje hči Vida z družino 5.000 lir za PD Prešeren.

Namesto cvetja na grob Karline Žerjal daruje Vida Sancin z družino 2.000 lir za PD Prešeren.

V spomin pok. Angele Podobnik darujeta družini Tavčar in Jeza 10.000 lir za ŠD Polet.

Za moški pevski zbor Tabor - Opčine darujejo: dr. Alojz Antonaz 3.000 lir, inž. Josip Sosič 5.000 lir, hraničnica in posojilnica 50.000 lir, pekarna Zora Čok 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob Ernesta Majowskega darujeta Anica in Dragica Štoka 3.000 lir za Kulturni dom na Preseku.

Ob 40-letnici tragične smrti Marije Cotarje daruje Josip Verč 10.000 lir za Dijaško matico.

Ob 2. obletnici smrti žene Marije daruje Just Švara 5.000 lir za Tržaški partizanski pevski zbor.

Ob obletnici sinove smrti daruje Marija Starc 10.000 lir za Tržaški partizanski pevski zbor, 10.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk, 10.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin pok. Katerine Žuljan iz Ricmanj daruje družina Fabris (Ricmanj št. 37) 5.000 lir za Tržaški partizanski pevski zbor.

ZA DOPRISNI KIP PRIMOA TRUBARJA NA OSNOVNI SOLI V BAZOVICI

Družina Ražem 10.000, Karla Mahnič 1.000, Ana in Ivan Kocijan 10.000, Nadja in Franc Gregori 1.000, Andrej Stopar 2.000, Križmančič (Jurjev) 10.000, Grčič (Smolčević) 1.000, Milka Zupanova 1.000, Grčič (Semčević) 5.000, Marjan Kralj 5.000, Ražem št. 44 - 3.000, Darko Metlika 5.000, Mirko in Ljilja Pečar 2.000, Viktorija 1.000, Zagar (Ciletovi) 3.000, Marija Stefanova 1.000, Zagar (Fakstetovi) 1.000, Križmančič-Kale št. 140 3.000, Angela Bernetič 500, Marija Grčič (Zelcetoča) 3.000, Radivoj Gač 5.000, Ivan Čač 5.000, Čediničovi 500, Nini Počakaj 1.500, Vera Križmančič 3.000, Dori in Herman Križman 10.000, Maks Hrobat 1.500, Marč št. 2 - 3.000, Schwamberger 2.000, Ražem št. 110 - 5.000, Marija Ražem št. 12 - 2.000, Vida in Vinko Ražem 5.000, Silvana in Edi Zagar 2.000, Čufar (Pipčević) 10.000, Igor Pečar 2.000, Slober 2.000, Gombač

LETOPIŠ NSK vsebuje še: Predgovor in vabilo Narodne in študijske knjižnice v Trstu Poročilo o stanju in delovanju NSK v letu 1971 Pavle Merku: Narečne pridige Petra Podreke Pavle Merku: Slovarček Seznam izdaj NSK od l. 1948 do 1970.

V prodaji v Tržaški knjigarni v Trstu in v Katoliški knjigarni v Gorici. Cena 1.000 lir.

Višina zneska za vsak par naočnikov je sledeča:

a) oblaste leče od 0 do 8 D 4.000 lir

b) oblaste leče nad 8 D 8.000 lir

c) valjaste leče od 0 do 8 D 6.000 lir

d) valjaste leče nad 8 D 12.000 lir

e) dvožarišne leče do 4 D 8.000 lir

f) dvožarišne leče nad 4 D 16.000 lir

Naočnike mora predpisati zdravnik. Prošnjo za nakazilo zneska morajo posredovati predložiti trgovski blagajni v roku 30 dni od nakupa naočnikov in morajo priložiti račun.

Za vsa pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na patronat Kmečke zveze INAC, Ul. Cicerone 8, tel. 62.785. Urad je odprt za stranke vsak dan od 8.30 do 12.30 in popoldne od 15. do 18. ure. Ob sobotah pa urad sprejema od 8.30 do 12. ure. Vsak četrtek od 16. do 17. ure pa je na razpolago slovenski ovdetni, ki svetuje in vodi legalne postopke.

URADNI TEČAJ BANKOVCEV 3. maja 1974

Ameriški dolar 635.—

Funt sterling 1542.—

Švicarski frank 214,30

Francoski frank 131.—

Nemška marka 255,50

Avstrijski šilling 34,50

Dinar: debeli 40.—

drobni 40.—

MENJALNICA vseh tujih valut

OSMICA

Lojze Parovel, Mačkoltje 81, toči domače črno in belo vino.

OSMICA

Pri Boletovih pri Piščancih točijo črno in belo domače vino.

OSMICA

Pri Boletovih pri Piščancih točijo črno in belo domače vino.

OSMICA

Pri Boletovih pri Piščancih točijo črno in belo domače vino.

OSMICA

Pri Boletovih pri Piščancih točijo črno in belo domače vino.

OSMICA

Pri Boletovih pri Piščancih točijo črno in belo domače vino.

OSMICA

Pri Boletovih pri Piščancih točijo črno in belo domače vino.

OSMICA

Pri Boletovih pri Piščancih točijo črno in belo domače vino.

OSMICA

Pri Boletovih pri Piščancih točijo črno in belo domače vino.

OSMICA

Pri Bolet

VČERAŠNJI DAN SEJMA ESPOMEKO SO POSVETILI VINSKEMU PRIDELKU

Žlahtna vina so izpodrinila tokaj in merlot

Vino je bilo osrednja «osebna» včerašnjega dne velike gospodarske prireditve v Gorici, ki se imenuje ESPOMEKO. Na odrju je bilo vesdan, najprej na Gradu, kjer je tekla beseda o vinski proizvodnji in o trgovini z vinom, popoldne pa v Furlaniji, kjer so odprli cesto merlota.

V grajskih prostorih so predstavniki dveh konzorcijev za zaščito originalnega poimenovanja tipičnih vin, «Collio», ki deluje v Brdih, ter «Isonzo», ki deluje na ravninskem delu goriske pokrajine s sedežem v Gradišču, odprli srečanje znanih strokovnjakov za vino med članikarji s predstavniški konzorcijev in številnimi povabljenimi predstavniki oblasti političnega in gospodarskega življenja.

Douglas Attens, predsednik briškega konzorcija, je v svojem poročilu nanizal nekaj podatkov, ki dokazujejo neprestan vzpon vinske proizvodnje ter je govoril o ukrepih za zaščito grozdja pred točo, kakor tudi o gradnji vinskih kleti, brez katerih si ni moglo zamisliti proizvodnje kvalitetnih vin. Nekaj pozdravnih besed je izrekel tudi predsednik konzorcija Isonzo inž. Cosolo. Prof. Marsano, predstavnik trgovinske zbornice, je poudaril, da so goriska bela vina med najboljšimi v Evropi in da zlahka konkurirajo francoskim.

Vinski strokovnjak Salvador, direktor deželnega središča za vinogradništvo in enologijo, pa je dejal, da mineva čas, ko smo pili samo tokaj in merlot. Potrošniki so postali zahtevnejši in se bolj opre-

deljujejo za žlahtnejša vina, ki so dijo k značilnim jedam iz goriske kuhinje. Okroglo mizo na gradu je sklenil prof. De Rosa s predstavitvijo osmih vin. Popoldne je dež motil odprtje «Ceste merlota», ki se pričenja v Gradišču ter se vije po njegovi okolici.

Sejem ESPOMEKO bo odprl še danes in v ponedeljek. Zanj vlada veliko zanimanje, kar dokazuje večji obisk kot lansko leto. Ob njem je na programu več manifestacij in prireditev. Folklorna prireditve v petek zvečer je odpadla zaradi slabega vremena, pač pa so se na gradu srečali mojstri dela, včeraj zvečer pa je bila v Attemsovi palači na Kornu okrogla miza o vlogi prevajalcev na obmejnem področju. Popoldne so v madžarskem paviljonu prikazali madžarsko folkloro, zvečer pa je ta skupina z uspehom nastopila v dvorani deželnih ustanov na gradu.

Danes ob 10. uri bo prof. Franceson iz Milana govoril o higieni vina in obrambi potrošnika.

Pred spremembo v vodstvu PSI?

Sinoči se je sestalo pokrajinsko vodstvo PSI ter razpravljalo o novem načinu vodenja federacije, o katerem je bilo že pred časom do- seženo načelno soglasje med stru- mi. V zadnjem letu vodi federa- cijo prof. Semola, ki uživa podpo- ro Mancinijeve in avtonomistične struje. Po novem bi moralo v fe- deraciji prevladati takšno vodstvo, ki bi izražalo težnje vseh štirih struj, tudi De Martinove in Lom- bardijeve, ki sta bili doslej v manj- šini, takšno vodstvo bi stranki ne- dvomno dalo večjo učinkovitost v njeni politični aktivnosti. Zdi se, da bi moral prevzeti tajniško mesto v stranki predstavnik avtonomistične struje Del Ben, predsednik EPT. V času ko to pišemo sestanek še traja in zato o njem ne moremo navesti nobenih podrobnosti.

Premor v delovanju občinskega sveta

Na zadnji seji občinskega odo- ra je odbornik Tomassich poročal o delovanju «skupne družine», ki deluje v Gorici, odbornik Agati pa je predlagal popravilo sodne pa- lete, kar bo veljalo občino 3 mi- ljona lir. Na prihodnji seji sveta bo odbornik poročal o ureditvi in- dustrijske cone. Odbornik Moise je predlagal, katere športne objekte naj najprej zgradijo v šolskem sre- dišču v Ulici Virgilio in Zorutti. Za te naprave je šolsko ministrstvo dodelilo občini 12 milijonov lir. Na tej seji bo župan predlagal, naj občinska uprava s prispevkom 500 tisoč lir na leto omogoči državni knjižnici ponovno izdajo revije «Stu- dii Goriziane».

Zaradi ljudskega glasovanja ima občinski svet kratak premor in se bo znova sestel v petek, 17. maja, odbor pa 10. maja.

Danes dežurne bencinske črpalke

Danes so na Goriskem dežurne naslednje bencinske črpalke. Občina Gorica: SHELL, Ulica Lunga Isonzo Argentina; ESSO, Korzo Italija; AGIP, Ulica Duca D'Acosta; ESSO, Travnik; TEXACO, Ulica Leoni; CHEVRON, Ulica Brigata Re.

Občina Krmin: API, Drevored Vene- zia Giulia.

Občina Slovenc: AGIP, državna cesta št. 56.

Občina Ronke: TOTAL, Ulica Redi- puglia; CHEVRON, državna cesta št. 14.

Občina Mariano: BP, Ulica Dante. Občina Skocjan: ESSO, pokrajinska cesta za Grače.

Občina Doberdob: CHEVRON, Dol.

Občina Tržič: ESSO, Ulica Boito.

Občina Cosulich: MOBIL, Ulica

Boito; AGIP, Ulica Duca D'Acosta.

Občina Grače: BP, Marin.

Sestanek na prefekturi v zvezi z referendumom

Pod predsedstvom prefekta dr. Molinarija so se včeraj v vladni palači sestali predstavniki strank, ki so zastopane v parlamentu, pred- lagatelji referenduma in zastopniki največjih občin v pokrajini. Pregledali so dosedanj potek volilne propagande ter se seznanili s pre- fektovimi navodili, po katerih je potrebno na vsak letak, lepak ali transparent napisati njegovo pri- padnost in izvor.

PROBLEMI SLOVENCEV SO AKTUALNI IN ODPRTI

Majska manjšinska konferenca v Gorici priprava na osrednjo konferenco v Trstu

Na zasedanju v pokrajinski sejni dvorani 18. maja bo- do prebrali dve poročili sociološkega inštituta ISIG

Tudi v Gorici bomo imeli v prihodnjih dneh konferenco, ki bo posvečena vprašanju narodnostnih manjšin. Priredila jo bo goriska pokrajinska uprava, da bi na pod- lagi poročil, ki jih bo prispeval sociološki inštitut, zbrala nekaj materiala z manjšinskega področja.

O konferenci so nekajkrat raz- pravljali na seji pokrajinskega sveta ter določili tudi znesek dva milijona lir, s katerim bodo pora- valni stroške, ki jih bo ustanova ISIG imela z izdelavo dveh poročil. Enega bo sestavil direktor ISIG prof. Strassoldo, drugega pa nje- gova sodelavca, Balleau: prvi bo obravnaval mednarodnopravne vi- dike o urejanju položaja manj- šin, drugi pa bo manjšino obrav- naval s sociološkega vidika.

Obe poročili bosta sledili otvo- ritvenemu govoru, ki ga bo pred- sednik pokrajinske uprave Chien- teroli imel na začetku zasedanja v pokrajinski sejni dvorani. Orga- nizatorji konference bodo omogočili udeležencem, da bodo lahko govorili v svojih jezikih, torej tudi v slo- venščini, ter bodo posamezne glo- ve simultano prevajali. Po poročil- lih bo diskusija, tako da o konfe- renca trajala ves dan. Na pokraj- ski upravi so razpravljali tudi o možnosti, da bi na konferenco po- vabili kakega jugoslovanskega stro- kovnjaka za manjšinska vprašanja, vendar v trenutkih, ko o tem po- ročamo, ta načelni sklep še ni uresničen.

Kakor je res, da ima konferenca precej omejen značaj in da ne more v tako kratkem času in ob časovno tako skromni pripravi globlje po- seči v problematiko, ki je zelo razsežna se nam zdi odločitev goriske pokrajine vendarle zanimi- va, saj se skozi to pobudo kaže občutljivost pokrajine za vpraša- nja, ki so odprta in aktualna.

Pokrajinska manjšinska konferen- ca, ki bo v soboto, 18. maja, pred-

GORISKI DNEVNIK

Študenti ital. realne gimnazije zavračajo fašistične provokacije

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu pozvala skupino treh znanih neo- fašističnih mladincev, ki so pred šolo razdeljevali provokacijske leta- ke neofašistične mladinske organi- zacije «Fronte della Gioventù», naj se umaknejo izpred poslopja. Proti neofašističnim provokacijam je nastopila tudi vsa mladina na šoli, ki je s 369 podpisov, kar je skoraj ves dijaški kolektiv, nastopila proti napadom, na dijake, profesorje in ravnatelja, ki jih vsebuje letak, ki ga je pred šolo razdeljeval neki Rosario Spina iz Catanie. Dijaki opozarjajo javno mnenje na žaljivo vsebino neofašističnega letaka, ki hoče porušiti sedanje demokratično vzdušje na šoli. Dijaki izpričujejo svojo solidarnost s slovenskimi di- jaki, ki so bili žrtev neofašistične ga atentata, in se obvezujejo razvijati demokracijo na šoli s skupščinami in diskusijami, pred- čer se lomijo metode tistih, ki ne poznajo demokracije in se osla- njajo na reakcionarne ideje, oso- vježene od skoraj vseh dijakov na šoli. (Na sliki sprevid slovenskih in italijanskih dijakov v Gorici, s katerim so v tork predstrelili pro- ti bombnemu atentatu na slovensko šolo v Trstu.)

Včeraj dopoldne je skupina profesorjev in študentov italijanske realne gimnazije na Senenem trgu poz

KOPRSKO KULTURNO PISMO

Živahna kulturna dejavnost v številnih središčih Primorske

Nastop kitaristke Alice Artzove v Kopru - Slovenski komorni orkester v Portorožu
Dramatizirana «Ukana» v Kopru - V Pivki 10-letnica vokalnega kvinteta «Javor»

Do konca prejšnjega meseca se je na Koprskem vrstilo še nekaj kulturnih prireditev. Društvo prijateljev glasbe v Kopru je začelo koncertno sezono z nastopom ameriške kitaristke Alice Artz, medtem ko bo vrsto koncertov, ki jih je namenilo mladini, zaključil Pihalni kvintet RTV Ljubljana v prihodnjih dneh. Ta bo nastopil tudi v dvorani osnovne šole «Dušan Bordon» v Smedeli.

Ze dolgo niso bili prostori koprskih glasbenih šol tako prenapolnjeni kakor ob nastopu kitaristke Alice Artz, ko je koncert, namenjen mladini v popoldanskem času, obiskalo nad 200 poslušalcev. Prav tako je bil izredno dobro obiskan večerni recital. Obakrat so morali organizatorji odpreti še stranske prostore dvorane.

Izvrstna kitaristka, ki je vzbudila veliko zanimanje tudi po ustalih krajih, Slovenije in seveda pozornost strokovne kritike, je bila tudi v Kopru deležna toplih priznanj. Odlikuje jo čista in jasna igra, ki dosega virtuosno dovršenost. Z lahkoto obvladuje zahtevne skladbe, v katerih se odraža smiselno grajenje, na trenutke prežeto s prav živim plamenom muzikalne ustvarjalne osebnosti.

Na sporedu so bila dela Weissla, Le Royca, Cuttinga, Holborna, Dowlanda Brittna, Johanna Sebastiana Bacha in Castelnuova - Tedesca. Najbolj nas je pritegnil prvi del spreda. Drugi del je začela z Bachovo Drugo suito za lutnjo v a-molu, ki smo ji še zbrano sledili, medtem ko nas sonata «Posvetilo Boccheriniju» Castelnuova-Tedesca ni mogla več pritegniti k intenzivnejšemu poslušanju. Za kitaro, kot instrument izrazito kornega značaja, ki ne zmore večjih zvočnih dimenzij in barvitosti, je bil namreč spored le nekoliko predolg. Sicer pa so izbrana dela in njihova nazorna oblikovanost potrdila tehtna umetniška prizadevanja mlade koncertantke.

V Portorožu, v dvorani «Avditorij», smo pozdravili nov orkester — Slovenski komorni orkester, ki je pred kratkim bil ustanovljen v Ljubljani. Pod vodstvom Antona Nanuta je imel 28. prejšnjega meseca svoje prvo gostovanje, ki je bilo obenem prvi njegov javni nastop. Spoznali smo skupino vnetih mladih glasbenikov, ki jih je gotovo združilo nagajenje do prečiščenega kornega muziciranja. Sicer pa orkester izpolnjuje vrzel, ki smo jo že daljši časa čutili v glasbenem življenju na Slovenskem. Pogrešali smo ansambel, ki bi nas bolj povezoval z deli iz raznih ustvarjalnih obdobj, dal še večjo pobudo domačim avtorjem, na drugi strani pa, kot gibljivejša orkestrska skupina, se bolj obogatila koncertno življenje po vsej Sloveniji. Kolikor je dal stitvi prvi koncert, razpolaga ansambel z izbranimi dobrimi močmi, ki jih nadaljuje pri zadevanju in delu utegneti ziti v čvrsto poustvarjalno enoto visoke ravni. Izredno dragocen poudarek koncertu sta dala mlada, nadarjena solista: flavistka Irena Grafenauerjeva, ki je izvajala Telemannovo Suito za flavto in orkester in violončelist Miloš Mlajnik, ki je izvajal Haydnov Koncert za violončelo in orkester. O odlikah njune dovršene in jasne igre in o odzivu njihove interpretacije bi samo navajali tisto, kar smo že na tem mestu napisali ob priliki njihovih gostovanj pred kratkim v Kopru. Poleg teh dveh del smo slišali še Simfonijo v g-molu Johanna Christiana Bacha in Tartinijev Koncert v F-duru, št. 58. Orkester je svoj vsilil: dosegel in zapustil globok vtis v oblikovanju drugega stavka tega dela — Molto adagio — ko sta se z dirigentom spojila v enovit kreasjski zanos, s kakršnim se redko srečamo. Sicer pa je bil v celoti lep koncertni večer. Pomanjkljivosti, ki so se pojavljale občasno pri prvih in deloma drugih violnih ob neenotnih vstopih ter ob koncu fraz, občasna rahla izstopanja posameznih instrumentov teh skupin pri dinamičnem razlikovanju ter nekatere ritmične nepravilnosti, ki so se pojavljale pri Telemannovi Suiti, so ob komaj začetnem delovanju razumljivo, a ne take narave, da bi jih orkester ne mogel v kratkem odpraviti in izčistiti svoje igre. Posebej naj omenimo izvrstni oboi in rogova ter solo — čelista.

V koprskem gledališču je bila ob proslavi obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte predstava dramatizirane dela po romanu Toneta Svetine Ukana.

V mesni galeriji v Piranu so imeli zelo zanimivo razstavo reprodukcij del Lucasa Cranacha. Razstavo je pripravila Državna umetniška zbirka v Weimarju — v počastitev 500-letnice velikega umetnika, enega izmed vodilnih u-podabljalčev ustvarjalcev v prvi polovici XVI. stoletja, pomembnega slikarja in grafika v obdobju zgodnje meščanske revolucije.

V Pivki so se ob 10-letnici tamkajšnjega vokalnega okteta «Javor» zbrali okteti iz Logatca, Maribora, Prevalj, Slovenj Gradca, Škofje Loke in seveda pevci domačega slavljence — vsi delujejo v okviru podjetij lesne industrije Slovenije. Pred večernim koncertom v Pivki so imeli popoldanski koncert v Postojni. Zaradi tega so najbrž bili tudi nekoliko utrujeni, kajti drugače si ne bi mogli razlagati pomanjkljivosti, kakršnih nismo pričakovali. Petje malih pevskih ansambljev zahteva toliko več preciznosti in intonacijske skladnosti v dinamičnih

razlikovanjih, natančnosti v delovanju in zbranosti v izražanju. Vse to pa terja nekoliko več glasovne izobrazbe, kakor je bilo čuti pri nekaterih pevcih prav vseh ansambljev. Če primerjamo koncert okteta lanskega leta v Sempetru pri Gorici, s katerega se spominjamo tudi ubranosti in pristnih interpretacij okteta «Jelovica» iz Škofje Loke, s sedanjim nastopom, je prvi v poprečju znatno odtehtal pivskega. In tudi škofojelski okteti ni to pot dosegel večjega nivoja. Ne moremo trditi, da nekatere, predvsem ljudske pesmi, niso bile solidno izvedene, vendar so bile v celotnem sporedu redke tiste, ki so nas ogrele. Lahko bi govorili tudi o raznih manirah, katerim zapadajo bodisi posamezni pevci in solisti bodisi ansamblji v celoti, ki pesmi izrazno slabijo. Vsekakor pozdravljamo pevsko vneto in trud, ki ga brez dvoma podpira veselje do petja. Želimo pa, da bi svoje, po naravi dobre glasove, tehnično bolj učvrstili in skušali doseči večjo zlitost, enotnost in splošno ubranost in da bi svoje usposobnosti bolj izkoristili za poglobljenejšo noustvarjanje.

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij v Sežani je organizirala občinsko revijo pevskih zborov in instrumentalnih ansambljev. Nastopila sta otroški in mladinski zbor sežanske osnovne šole, o njihovi dosežkih smo na tem mestu že poročali ob priliki revije mladinskih zborov v Divači. Prav tako so nam že v reviji «Privetila morskaja» znani ženski, moški in mešani zbor iz Divače. Tem sta se priključila še obnovljeni moški zbor iz Herpelj pod vod-

stvom Edija Raceta in moški zbor iz Dutovelj pod vodstvom Milivoja Sirca, vtem ko je prvič nastopil moški zbor iz Ponikev pod vodstvom pevovodje Pegana. Prvi in zadnji se borita z začetničnimi težavami, zbor iz Dutovelj pa je ohranil svoj zvok, le čuti se, da ne dela stalno dovolj intenzivno, zaradi tega se najbrž tudi ni prijavil letos na revijo «Primorska poje». Vsekakor je stalno delo tisto, ki krepi in dviga. No, tega ne moremo odrekati zboru iz Herpelj in Ponikev. Kot gost je nastopil Tržaški okteti, ki je tokrat pevsko in muzikalno bil boljši kakor na reviji «Primorska poje». Sodelovala sta še harmonikarska skupina glasbene šole iz Sežane in godba iz Divače. Revijo so zaključili združeni moški zbori ob spremljavi godbe.

Ivan Silič

O zaščiti spomenikov

V goriški reviji «Iniziativa Ison-tina» je bila na naslovni strani lanske leto objavljena fotografija v barvah, na kateri je bilo prikazano baročno stopnišče v hiši 6. v Ul. Mazzini kot lep primer tega sloga v Gorici, ki ga je komisija za zaščito in spomeniško varstvo vzela pod svojo zaščito. To je tudi držalo vsaj toliko časa, dokler so bili lastniki Slovenci.

Očitno pa to ne velja, odkar je stavba zamenjala lastnika in je sedanjim tržaški lastnik že podrl zaščiten stopnišče ter ruši tudi vso stavbo z očitnim namenom, da bo zgradil novo stavbo.

OB JUBILEJNI 20. OBLETNICI

VELIK USPEH «V. VODOPIVCA» V MONTREUXU

Primorski pevski zbor «Vinko Vodopivec» sodi med slovenske pevske zore, ki so se do danes povsod nadevajo uspešno uveljavili. Prijetna dolžnost nam je, da lahko na tem mestu objavimo dopis njegovega člana Bogdana Martinčiča. Se zlasti, ker je zbor spet pri nas v gosteh.

20. aprila je zbor «Vinko Vodopivec» na 11. tekmovalni pevskih zborov v švicarskem mestu Montreux dosegel nov uspeh. V hudi mednarodni konkurenci 20 zborov iz Francije, ZK Nemčije, Italije, Avstrije, Čehoslovaske, Velike Britanije, Islandije, Švice in Jugoslavije, se je uvrstil v kategorijo petih najboljših zborov, imenovanih «excellent».

Zirja, ki so jo sestavljali profesorji petja in kompozicije s konservatorijev Lausanna, Turina in Bukarešte, je dodelila edino prvo nagrado v višini 4000 švicarskih frankov italijanskemu moškemu zboru «Coro stultus» iz Milana. Naš zbor pa je z enakimi števili glasov zasledil drugo mesto v kategoriji moških zborov. Publika je glasovala za simpatični otroški zbor «Petits Chanteurs de Venecence» iz Francije.

Zbor je presenetila in osrečila ugotovitev, da so tuji zbori (Nemčija, Francija itd.) sprejeli v svoj repertoar skladbe jugoslovanskih avtorjev: Simontija, Mirka, Gotovca, Hrističa in Gallusa, ki so ga odšli kar štirikrat.

Po nastopu je zboru «Vinko Vodopivec» čestital jugoslovanski konzul v Švici Vasa Milanović, ki se je s člani zboru zadržal v prijetnem razgovoru.

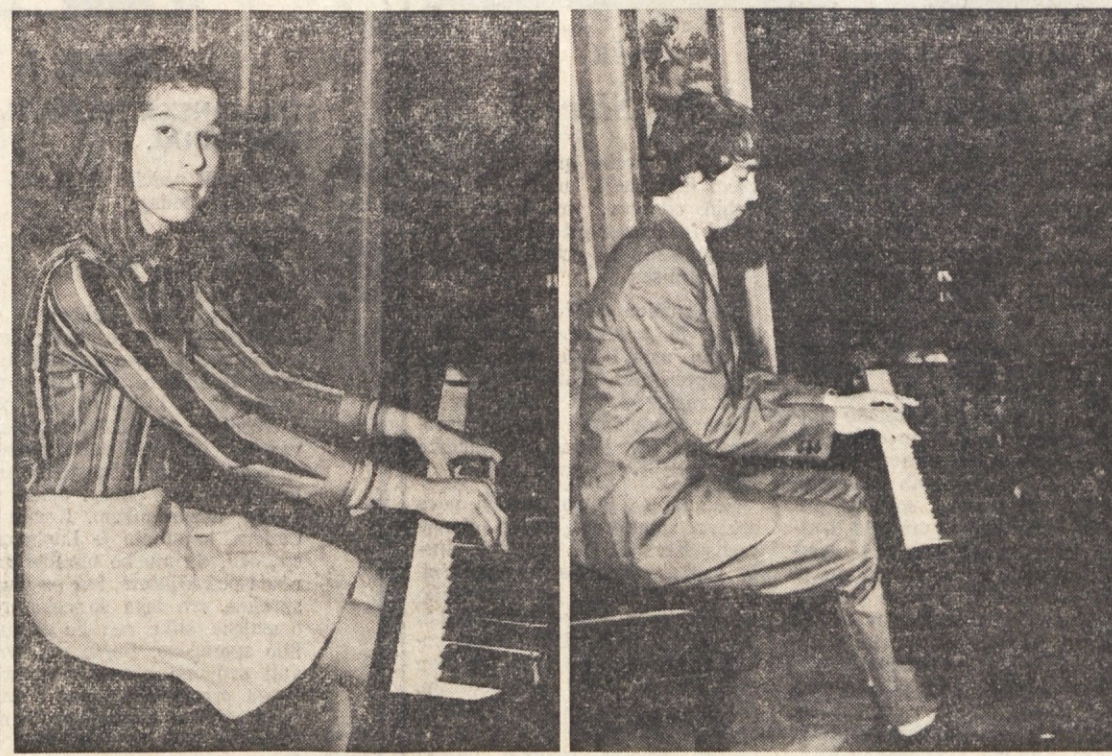
Med potjo po severni Italiji so si člani zboru ogledali Milan, Verono in Padovo. V Milanu so si ogledali Duomo in Leonardovo sliko «Zadnja večerja». V baziliki sv. Antona v Padovi je zbor s pesmima «Ecce quomodo moritur» (Gallus) in «Oče naš» (Trubar - Tomc) prijetno presnetil prisotne.

Uspeh v Montreuxu je ob 20. obletnici zboru še eno potrdilo njegove kvalitete. Ta uspeh se pridružuje uspehom, ki jih je dosegel na mednarodnem polifonskem natečaju l. 1958 in 1962 v Arezzu, kjer je zasledil prvo oziroma tretje mesto.

Prvi nastop zboru, ki ga je ustanovila skupina primorskih študentov v Ljubljani, je bil 24. marca 1954 v Kanalu ob Soči pod vodstvom Antona Nanuta. Zbor si je nadel ime po znanem primorskem skladatelju Vinku Vodopivcu, ki je nekaj let prej umrl v Kromberku, kjer je preživel večji del življenja. Ob poslušanju žab iz bližnje luže, ki so ga motile pri delu, mu je šnila v glavo misel, da napiše skladbo o žabji svatbi. Tako je nastala pesem «Zabes», ki jo ima zbor za svojo himno.

O uspehu l. 1958 v Arezzu si je zbor nadel naziv «akademski». Od takrat do danes je imel najmanj tristo šestdeset nastopov. Poslušali so ga po vseh krajih Slovenije. Ploskali so mu v Zagrebu, Banjaluki, Sarajevu, v tujini v

OBETAJOČA DEJAVNOST GLASBENE MATICE

Pianistka Verenka Terčelj

Pianist Tomaž Simčič

Harmonikarji Aleksander Beltrami, Peter Doljak, Andrej Kralj, Zoran Lupinc, Ivan Milič in Massimo Vodopivec

O POLJSKEM RODOLJUBU EMILU KORYTKU

Zbral je in izdal prvo zbirko slovenskih narodnih pesmi

Bil je obtožen prevratniškega delovanja ter obsojen na pregnanstvo v Ljubljano
Tu je spoznal Prešerna in druge predstavnike slovenske kulture - Ovire pri objavi njegove zbirke - Zakaj mu je Gaj odpovedal prijateljstvo in sodelovanje

Ko so veliki zgodovinski dogodki odnesli Napoleona daleč na Atlantik, na otok Svete Helene, ter zaustavili njegovo razsajanje po Evropi, je bilo s tem konec tudi novega duha svobode, ki ga je rodila francoska revolucija, med evropske narode pa ga ponesele Napoleonove vojne. Narodi, zlasti slovanski, ki so živeli v Avstriji in ki so v času francoske zasedbe dosegli nekaj svobode, so po odhodu Francozov spet občutili trdoto ukrepov, ki jih je ponovno uvedla državna policijska uprava Metternichove absolutistične vlade proti vsem onim, ki so se v času njene odsotnosti predali lepim sanjam o svobodi. Kdor ni sprejel novih trdih ukrepov ter ni spet ponižno klonil, je bil obsojen na ječo, ali na prisilno bivanje daleč od doma — v pregnanstvu.

In kot skoro po vseh deželah, kjer so se vrnili stari časi zatiranja, so tudi v onem delu Poljske, ki je jecala pod avstrijskim jarmom, delovale skupine ljudi, posebej študentov, ki so hrepeli po svobodi in so želeli, da bi se njih dežela otresla tujega gospodarja, da bi Poljaki svobodno zaživeli v svoji lastni domovini.

Bilo je leta 1834. Poljske oblasti so prišle na sled eni od omenjenih skupin: osumile se nekaj «prevratnikov», ter jih vtačile v ječo, kjer so nesrečniki presedeli nad tri leta v preiskovalnem zaporu.

Med kaznovanimi je bil tudi 26-letni univerzitetni študent Emil Korytko. Čeprav še mlad, se je bavil z zbiranjem narodnega blaga ter je bil že priznan na področju, ki mu danes pravimo «etnografija».

Kot rečeno, ga je policija vtačnila v ječo, a ker mu niso mogli dokazati prevratnega delovanja, so ga kot osumljenca obsodili na pregnanstvo. Za mesto prisilnega bivanja so mu določili Ljubljano. V slovensko prestolnico je prispel 27. januarja 1837. Ker je prebil skoraj štiri leta v ječi, je bil ob prihodu v Ljubljano telesno oslabiljen in živčno strt toda kmalu si je opomogel ter se lotil z vnueno mladega človeka dela, ki so ga gojili že v svoji domovini, to je zbiranje narodnega, tokrat, seveda, slovenskega blaga.

V Ljubljani se je spoznal najprej s Kastelcem, ki je bil knjižničar v licejski knjižnici, a kmalu tudi s Prešernom, s katerim se je srečal pri dr. Crobathu, kjer je naš pesnik služboval. H Crobathovim je Korytko zahajal skoro sleherni dan, ker je bila odvetnikova žena Poljakinja in je nesrečni pregnanec videl v svoji rojakinji vsaj bežen odsev daljne domovine.

S Prešernom sta si takoj postala prijatelja ter drug drugega učila lasten materni jezik.

Ko se je Korytko seznanil še z drugimi slovanskimi kulturnimi močmi, se je seveda z njihovo pomočjo lotil zbiranja narodnega blaga, predvsem pesmi. Obrnil se je do raznih zbirateljev, ki so se delali na tem področju, da bi mu pomagali ali izročili to, kar so že sami zbrali. In res so mu od-

nudili Pesmi ljubljanskemu tiskarju in založniku Blazniku. Ta je ponudbo sprejel ter začel tiskati prvo knjigo, ki je izšla leta 1839. Tiskana je bila, kot tudi pozneje ostale štiri, v bohorici, ker Blaznik še ni imel na razpolago novih črk gajice. Korytko pa te svoje zbirke ni nikoli videl natisnane, ker je umrl, preden je izšla prva knjiga.

Usoda se je še drugače kruto poigrala s tem plemenitim Poljakom. Oblasti so namreč njegovo ponovno prošnjo, da bi se smel vrniti domov, ugodno rešile ter mu po desetem januarju 1839 odposlale tozadevno obvestilo: toda pismo, ki je prinašalo veselo novico je prispelo, ko je bil ubogi Emil že mrtev. Umrl je 29. januarja 1839.

Zbirka «Slovenske pesmi krajskiga naroda» obsega, kot že rečeno, pet knjig ali zvezkov majhnega formata. V njih je zbranih 228 pesmi in nekaj pregovorov.

Lado Premru

(Nadaljevanje na strani)

NOVA PESNIŠKA ZBIRKA PARTIZANSKIH PESMI

Črtomir Šinkovec: «BRAZGOTINE»

Pri založbi Borec v Ljubljani je te dni izšla zbirka pesmi partizanskega pesnika Črtomira Šinkovca z naslovom: «Brazgotine». Zbirka obsega 51 pesmi, v katerih avtor prikazuje Primorsko in njene ljudi v narodnoosvobodilni borbi.

S svojim značilnim naslovom «Brazgotine», oživljajo šinkovčeve pesmi spomine na tista leta ko so fašisti tako sovražno, divjako in nekulturno divjali po Primorski, pobijali ljudi, jih zapirali in uničevali njihove domove. Kako močno je to povedal z verz:

Bratje, jaz nimam besed
za grozo srhljivo teh dni:
ko srečujem človeške zveri,
ko srču nož govori,
ko svinec ljudi rešeta,
ko vislice so dreved,
ko nismo doma več doma...

Pesnik se spominja tudi tistih prvih let nastopa fašizma, ko so zloglasni škvadrasti napajali zavodne Slovence z ricinovim oljem. S puškinih kopitih vdrali hišna vrata, uklepal naše ljudi v verige in jih vlačili v zapore. Takrat je bilo tako hudo da —

Le upanje nam še pomaga živeti.

Pesnik se je v zbirki oddolžil tudi spominu organizatorja oboženege upora Jaki Platiš — Francu iz Poč na Cerkljanskem. Platiše — Franc je padel dne 26. aprila 1943 v Trstu v borbi s kvesturini. Moč in odločnost njegove besede, ki je pred odhodom v Trst organiziral ljudi na Cerkljanskem in Idrijskem, je pesnik takole izrazil:

v rokah vršijo mu viharji,
v besedi bije mu plat zvana
od hiše do hiše,
od srca do srca.

Trpljenje in stradanje družin po samotnih kmetijah je pesnik občuteno in resnično opisal:

Tihi so otroci. Sirka ni, ne kruha,
O, kako bi s srcem mati jim ga
dala;
k sebi jih privija vsa slabotna,
Tuja soldateska kravo je odgnala.

Vendar pa je skozi vse gorje, razdejanje, pogorišča in grobove padlih partizanov, poslal žarek upanja na lepšo bodočnost in svobodo:

Oči zidarjem mladim
zablestijo
ko prvi nagelj
v oknih zacveti.

Šinkovčeve pesmi pritegnejo bralca, da jih znova in znova jemlje v roke in bere. V njegovih pesmih je tista moč, ki so jo med NOB občutili partizani, aktivisti in vse naše ljudstvo, ko so z besedo, puškami in bombami selali smrt v sovražnikovih vrstah. Nekdanji partizani, aktivisti, terenci in mladina, bodo te šinkovčeve pesmi radi in z zadovoljenjem brali. Pesnik je z njemu domačo pesniško besedo znova oživil spomin na grozljivo podoba časa, ko:

V teh hudih nočeh nihče ne ve,
kdo prvi imel bo v lisicah roke.

Vendar pa ne obupuje, marveč z velikim upanjem pove:

Ze od maja k nam prihaja
tiha radost — glas upora:
našli smo rešilno bilko,
bilko trdno kakor gora.

Še nekaj življenjskih podatkov o pesniku. Črtomir Šinkovec je rojen na Vojskem nad Idrijo dne 30. januarja 1914. Že od rane mladosti je rad bral knjige in se iz njih navzel vesela do literarnega ustvarjanja. Med NOB je bil najprej partizan, kasneje pa je bil imenovan za referenta za šolstvo in prosveto v idrijskem okrožju. Po osvoboditvi je končal študije na ljubljanski univerzi in kasneje postal urednik Cicibana in zatem član uredništva revije «Tovariš». Leta 1952 je Mladinska knjiga izdala njegov pesniški prvenec, zbirko otroških pesmi «Rožna zibelka». Leta 1963 je Zavod Borec izdal njegovo knjigo «Oblaki nad sončno deželo», o kateri opisuje dogodke med NOB na Vojskem. Letošnjo zimo je pri Kurirku izdal pesniško zbirko za otroke «Lovec na hoduljah», pri Kulturno umetniškem klubu na Jesenicah pa pesniško zbirko: «Škorčeva šola». Tako je najnovejša njegova pasniška zbirka «Brazgotine», skupaj z zbirko «Partizanska ljudska pesem» že njegova šesta knjiga.

Naj zaključim. Tiha radost je v nas ob ugotovitvi, da je zgodovina NOB na Primorskem postala bogatejša še za eno knjigo res dobrih in lepih pesmi. Zbirko je ilustriral Ivan Seljak — Čopić.

Andrej Pagon - Ogarev

Dežela kjer radi berejo

Tiskarski stroji v SZ trenutno natisnejo okrog štiri milijone knjig dnevno. Številne slovenske družine imajo prilžnost, da svoje zasebne knjižnice letno povečajo za 50-100 novih knjig. Povprečno kupi vsaka slovenska družina letno 25-30 knjig. Vrh tu ima imajo slovenski čitatelji še posebne prednosti kar zadeva tujo literaturo. Od l. 1946 do 1972 je bilo v SZ objavljenih nad šest tisoč knjig ameriških avtorjev, približno enako število francoskih, okrog štiri tisoč angleških in tisoč knjig italijanskih avtorjev.

Nova jugoslovanska ustava: kaj, zakaj, kako

VODENJE ZVEZNE DRŽAVE

15.

Voditi državo že samo po sebi ni lahko, še manj je to lahko, če je to država, v kateri živi več narodov in številne narodnosti, ki so se združili vanjo na podlagi različnih zgodovinskih potov, na različnih stopnjah razvoja. Na prednja misel v Jugoslaviji je sprlo teh in še drugih razlogov morala in mora ves čas biti boj na dveh frontah.

Prvi nasprotnik Jugoslavije kot socialistične skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti je bil in je unitarizem. Ta ideja državne ureditve (še bolj pa praksa) v imenu enotnosti terja tudi povsem enoten, hierarhičen državni ustroj, v katerem ni prostora za federativne odnose. Zato tudi unitarizem neogiba vsaj zapostavljanje, če že ne izriva vse posebnosti posameznih narodov vse tja do zanikanja njihovih obstoja, kot kaže zgodovina predvojnega Jugoslavije.

Znano je, da je tudi po vojni Jugoslavija morala obravnavati z nekaterimi unitarističnimi težnjami, ki so hoče noče peljale v neenakopravnost jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Drugi nasprotnik Jugoslavije so sredobesne sile, nacionalizem raznih vrst, od srbskega velikohrvatskega hegemonizma do velikosrbskega separatizma; no, najnovejša zgodovina je tudi pokazala, da noben narod ni imun pred nacionalizmom.

Če pogojevalno črto pod politične bitke zadnjih let v Jugoslaviji, lahko zapišemo, da je bitka na

obeh frontah dobljena, in sicer ne le deklarativno, marveč z realnimi ukrepi. Na fronti boja zoper unitarizem so bile spodbudne korenine zlasti za odpravo zveznih investicijskih skladov in zveznega državnega kapitala sploh. Na fronti boja zoper nacionalizem so mimo političnih, idejnih obračunov največ napravili ustavni amandmaji, ustavna dopolnila iz 1971. leta, ki so utrdila in zaključila pravila federativne ureditve, temelječe na enakopravnosti, na odgovornosti vseh narodov in narodnosti oziroma republik ter obeh pokrajin za delo federacije.

To, v novi ustavi dopolnjeno spoznanje pač ne bi bilo mogoče brez dialektične povezanosti med razraščanjem socialističnega samoupravljanja na podlagi položaja delavskega razreda v združenem delu in razvojem odnosov med narodi in narodnostmi. Realna, prava osvoboditev delavca in vseh delovnih ljudi na podlagi iz dela izvirajočih pravic je najrealnejši pogoj prave osvoboditve narodov in narodnosti, katerih najnaprednejše jedro in prednji odred je ravno organizirani delavski razred.

Zavoljo tega je bilo tudi možno v jugoslovanski ustavi odnose med narodi opredeliti brez majorizacije, brez nadrejenosti in podrejenosti v političnih odnosih med subjekti večnacionalne skupnosti. To je v resnici nova vrsta odnosov v federaciji, zasnovana na sporazumevanju in dogovarjanju, ne pa preglašovanju, odnosov, ki hkrati pomenijo upoštevanje po-

sebnosti in različnosti ter poglobljanje medsebojnega zaupanja in solidarnosti. Le tako je mogoče še bolj poglobiti enakopravnost narodov in narodnosti, jamstvo enotnosti in trdnosti jugoslovanske federacije.

Naj v tej zvezi opozorim na radikalno ustavno rešitev: republiške skupnosti so prevzele federalne pristojnosti glede vseh bistvenih pravic, ki jih država izvaja. Zbor republik in pokrajin, v katerem so delegacije republiških in pokrajinskih skupščin, namreč na podlagi soglasja republik in pokrajin, sprejema državni načrt, določa politiko in sprejema zakone, ki se tičejo monetarnega sistema, denarne emisije, deviznega in zunanjetrgovskega sistema, kreditnih in drugih odnosov s tujino in podobno.

Omenili smo že vlogo enega od obeh zborov zvezne skupščine. Drugi zbor, zvezni zbor opravlja naloge, opisane v 17 točkah ustave, predvsem pa odloča o spremembi ustave, določa temeljne nortanje politike in zunanjo politiko SFRJ, sprejema zvezne zakone, proračun federacije odloča o spremembi meja SFRJ, odloča o vojni in miru.

V zveznem zboru je po 30 delegatov samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij iz vsake republike in po 20 iz vsake avtonomne pokrajine. V zboru republik in pokrajin pa je po 12 delegatov iz vsake republiške skupščine in po osem iz pokrajinskih.

Da ima zvezna skupščina odsele dva zbora, ne pa pet kot

PIŠE
Jože Šircelj

doslej je treba pripisati predvsem doslednejši ureditvi federalnih odnosov, pri katerih na ravni federacije poteka usklajanje v republikah in pokrajinah sprejetih stališč.

Kar zadeva položaj predsedstva SFRJ in predsednika republike, v novi ustavi tega niso bistveno spremenili. Sprito zgodovinskih zaslug Josipa Broza Tita ustava predvideva njegovo izvolitev za predsednika republike brez omejitve mandata.

Pač pa se je na podlagi nove ustave zmanjšalo število članov predsedstva SFRJ. Prej je imela vsaka republika tri zastopnike, pokrajini pa po dva. Zdaj imata tako republike kot pokrajini po enega, predsednik Zveze komunistov Jugoslavije pa je član predsedstva SFRJ po položaju. Mandatna doba članov predsedstva je pet let in član je lahko na to položaj izvoljen največ dvakrat.

Predsedstvo zastopa SFRJ doma in na tujem, skrbi za usklajanje skupnih interesov republik in pokrajin, je najvišje telo za vođenje obojestranskih sil, predlaga kandidata za predsednika Zveznega izvršnega sveta daje pobude za ukrepe in skladno dejavnost pristojnih organov pri izvajanju dogovorjenih politik v zunanji zadevi in zaščiti ustavne ureditve ter opravlja druge z ustavo določene naloge.

Ustava tudi določa, da je predsednik republike predsednik predsedstva SFRJ.

Davčna posvetovalnica

V tej rubriki seznanja naš davčni izvedenec dr. Stanislav Oblak čitatelje z novostmi, ki jih uvaža nova davčna reforma. Prav tako odgovarja na vprašanja čitateljev, ki se nanašajo na novo davčno reformo in na vprašanja, ki kakarkoli zadevajo davčne obveznosti državljanov. Vprašanja lahko naslovite na uredništvu lista v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na strokovni združenji Slovensko gospodarsko združenje ali Kmetiča zveza, obe v Trstu v Ul. Cicerone 8/2.

Posredni davki: INVIM

Doslej smo v glavnem obravnavali vprašanja, ki so zadevala tri obstoječe neposredne davke in sicer davek na dohodke fizičnih in uridnih oseb ter krajevni davek na dohodke (ILOR).

Danes pričnemo z vrsto sestavkov o posrednih davkih (imposte indirette). Tovrstni davki so tudi po reformi še vedno pretežni del davčnega vira, saj predstavljajo le nekaj manj kot 2/3 celokupnega državnega davčnega prihodka. Določbe o posrednih davkih, kakršne je uvedla davčna prenova, so stopile v veljavo že s 1. januarjem 1973, se pravi leto dni pred uvedbo novih neposrednih davkov.

Steber posrednih davčnih je davek na dodatno vrednost (imposta sul valore aggiunto), ki ga na kratko imenujemo IVA in ki je nadomeštil davek, ki je bil dolga leta v veljavi z vsem znanjo kratko IGE. Samo ta davek prinaša državnim blagajnam preko 4.000 milijard lir, to je več, kot vsi neposredni davki.

Drugi posredni davek je običinski davek na prirastek vrednosti nepremičnin (imposta comunale sull'incremento del valore degli immobili), ki se s kratko imenuje INVIM. Kakor gre ILOR pri neposrednih davkih v korist krajevnih ustanov (občin, pokrajin, dežel, trgovinskih zbornic, letoviščarskih ustanov), tako so dohodki tega posrednega davka namenjeni običinskim financam, čeprav ga ugotavlja in pobira državna uprava ob nebitnem sodelovanju običinskih uprav. Reformatorni upajo, da bo INVIM pripomogel, da bodo obupana občinska gospodarstva prišla vsaj do sapa.

Naslednji posredni davek po važnosti prihodkov je davek na zapuščine in daritve (imposta sulle successioni e donazioni). Gre za davčino, ki je bila že od nekdaj v veljavi, vendar so ji z reformo dodali nekatere novosti in so prilagodili alikvote zlasti v zvezi z na novo uvedenim davkom INVIM.

Sledijo registrski davek (imposta di registro) in hipotekarni in katastrski davek (imposte ipotecarie e catastali).

Če omenimo še: kolkovni davek (imposta di bollo), takse na oblastvene koncesije (imposte sugli spettacoli) in občinski davek na oglašanja (imposta comunale sulle pubblicità) smo izpopolnili seznam vseh posrednih davčnin, ki jih obravnava davčna prenova.

Sveda s tem niso še vštete vse druge posredne davčnine, ki jih nazivajo «takske ali »davke» (kot so npr. pristojbine na izdelavo bencina, takse na voznika dovoljenja, takse na avtomobile itd.) in ki so in so bile vir velikih erarijalnih dohodkov.

Na koncu splošnih pripomb o posrednih davkih naj še omenimo, da je davčna reforma odpravila nekatere stare davčnine kot je bil srednjeveški davek na sol in prav tako srednjeveško trošarino (imposta di consumo).

Običinski davek na prirastek vrednosti (odslej ga bomo imenovali vedno le s kratko INVIM) in davek na zapuščine (in nekoliko manj registrski davek) sta zelo važna za lastnike nepremičnin. Lahko za-

ramba proti takšnemu davčnemu vijaku, ki so ga naprili tudi proti mali lastniki. Mali davkoplačevalci nimajo namreč sredstev za najemne dragih davčnih izvedencev in braniteljev, ki jim za drag denar lahko olajšajo in olajšujejo bremena. Zaradi tega svetujemo in priporočamo vsem zainteresiranim, da nam v naših izvajalnih pozorno sledijo in da nam za morebitne nezadostno pojasnjene probleme zastavljajo ustrezna vprašanja.

Pričeli bomo s konkretnim obravnavanjem INVIM, ker bo ta nova davčnica pravi krepko posegala v žep davkoplačevalcev in so obenem njene določbe med vsemi morda najtežje razumljive.

INVIM ni absolutna novost, saj so podobno davčnico uvedli že leta 1963 v korist občin, vendar je novi davek značilen posebno zaradi dveh okoliščin. Stari davek, ki so ga imenovali davek na prirastek vrednosti zadržalnih zemljišč (imposta sull'in-

cremento delle aree fabbricabili), se je nanašal samo na zazidalne parcele in ne na druge nepremičnine. Poleg tega predvideval INVIM pobiranje davka tudi v primeru nepremičninskih zapuščin, kar je glavna novost in morda tudi njegova krivico.

Princip za naloganje INVIM je pravzaprav preprost. Davek se namreč odmerja na prirastek vrednosti vseh nepremičnin za obdobje med enim lastninskim prenosom in drugim. Vendar, če je poteklo med enim in drugim prenosom več kakor 10 let, se vzame v poštev samo desetletno obdobje. Treba je zategadelj ugotoviti tako imenovano začetno vrednost (valore iniziale), ki jo je imela nepremičnina ob prirastku prenosu, ali največ deset let nazaj, in končno vrednost (valore finale), ki jo ima ista nepremičnina ob zadnjem prenosu (vsekakor po 1.1.1974). Davek nalagajo s progresivno lestvico na razlike med začetno in dokončno vrednostjo. Zakon dopušča, da se ta razlika (in s tem seveda naloženi davek) zmanjša za določeno znesek.

K obravnavanju vseh omenjenih elementov in drugih podatkov se bomo povrnili prihodnje.

Odvetnik svetuje

V tej rubriki seznanja goriški odvetnik dr. Peter Sanzin čitatelje našega dnevnika z vsakdanjo problematiko pravnega značaja tako z lastnimi sestavki kot z odgovori na vprašanja, ki jih lahko čitatelji naslovijo na uredništvo v Trstu (Ul. Montecchi 6/II.) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na pisarni dr. Sanzina v Gorici, Ul. Duca d'Aosta 24.

O raznih vrstah sodišč in njihovih pristojnostih

Najmanjša »sodna celica« je pravni sodnik (Giudice Conciliatore), ki je imenovan od sodne oblasti za vsako občino. Ta sodnik je neplačan, imenovan v glavnem na predlog župana med uglednimi vaščani, seveda pod pogoji, da ima vsaj neko splošno izobrazbo in sposobnost. Spravni sodnik je pristojen samo za civilne zadeve manjše ekonomske vrednosti (do 50.000 lir). Sicer pa je njegova vloga važna, kolikor mu uspeva preprečevati sodne spore med domačini tako, da primerno svetuje in pomirja pri-zade.

Na naslednji stopnji je okrajno sodišče (Pretura): tu smo že pri po-klicni magistraturi, sodniki so namreč po-klicni državni uslužbenci s primerno univerzitetno izobrazbo in habilitacijskimi izpiti. Okrajni sodnik je pristojen tako za civilne kot za kazenske zadeve. Teritorialno je njegova pristojnost omejena z me-jami ene ali več občin (za tržaško ozemlje imamo enega okrajnega sodnika, za goriško pokrajino štiri o-krajne sodnike). Pristojen je v spri-hi o premoženjsko - pravnih zahtevkih do 750.000 lir, v vsakem pri-meru v sporih o posestvih, v sta-novniških sporih itd.

Na kazenskem področju okrajni sodnik sodi o prekrških za katere zakon določa kazen v višini ne več kot treh let zapor. Temu sodniku je dano tudi nadzorstvo o varstvu in vzgoji otrok (Giudice Tutelare), kakor tudi nadzorstvo in prisojanje v zemljiških zadevah (Giudice Tavolare).

Okrajno sodišče je še na višji stopnji, z večjim teritorialnim obsegom (v naši deželi jih imamo pet: Trst, Gorica, Videm, Tolmezzo in

stojno za razsodbo zoper odločbe o-krožnih sodišč; poleg tega ima pri-zivno sodišče še razne kompetence, ki izredno kvalificirajo ta sodni organ.

V zadnji fazi sporov in kazenskih postopkov je možen priziv na vrhovno sodišče v Rimu (Corte di Cassazione). To je najvišje državno so-dišče, ki razsodja o zahtevah za var-stvo zakonitosti zoper razsodbe vseh pre-j obravnavanih sodišč.

Na koncu naj omenim še obstoj ustavnega sodišča (Corte Costituzionale), kateremu je dana najo-gorjejša naloga, da skrbi in varuje, da ne bi državni zakon urejevali naše družbe v nasprotju s črko in duhom ustave.

Upam, da bo ta bežen, nujno ome-jen in pomanjkljiv pregled obsejal in vloga raznih italijanskih sodišč, koristil čitateljem vsaj toliko, da bodo razumeli temeljne značilno-sti današnjega sodnega ustroja.

KORYTKO

(Nadaljevanje s 5. strani)

Trinajst pesmi je pod naslovom »Pesme od Hrovaške meje«, pi-sane so v hrvaškem narečju. Na zadnji strani prve knjige je do-dana sledeča opomba:

»Predgovor se bo drugemu zvezku priložil. Tukaj se le napove, da je pismi pri-čujočega zvezka nabral ranki Emil Koritko.«

Toda napovedane predgovora ni bilo ne v drugem ne v nasled-njih zvezkih.

Zbirka je bila zelo zanimiv in važen pojav v našem slovstvu tedanje dobe. Mladi Poljak Ko-rytko se je s tem svojim delom pokazal, česa je zmožen človek, ki ga vodi dobra volja do plemenit-mu narodu. Postavil je slovensko narodno pesem na vidno mesto, kot se niče pred njim. In res se je čuditi temu poljskemu inter-nancu, da je v tako kratkem času - dve leti - opravil to ve-liko in važno delo, posebno še, ker ni znal do prihoda v Ljubljano tisti besede naše jezika. Ve-rtimo je, da bi, če bi mu bilo usojeno daljše življenje, uresničil mnogo načrtov, ki jih je gojil glede narodopisja slovenskega in seveda predvsem svojega poljske-ga naroda.

Za kar je storil, ga bo ohranil slovenski narod v lepem spominu.

NEDELJA, 5. MAJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 Maša in V nedeljo ob 12. uri
12.15 Kmetijska oddaja
12.50 Risanke
13.30 DNEVNIK
14.00 Otoci kapitana Nema
15.30 ARSENE LUPIN
Arctacija Arsena Lupina
Neverjetno, toda resnično: Arsene Lupin je bil aretiran. Z ve-se-ljem mu je tako zagodel njegov nepomirljivi nasprotnik, ko-mi-car Guerchard. Do tega je prišlo na neki družabni prireditvi, katere se je Lupin udeležil pod lažnim imenom. Toda, ali gre za resničen uspeh? Vtem ko se Guerchard in njegovi pomagači veselijo, jim neki notar prinese Lupinovo pismo: v njem jim sporoča, da se bo pustil aretirati, da bi si s tem ustvaril pri-ložnost za nov pogreb. Jasno je, da se s tem samo posmehuje sv-jim nasprotnikom. Kmalu zatem pridvi na policijo baron Cahorn, kateremu je Lupin takisto pisal pismo in mu v njem sporočil, da mu bo ukradel tri dragocene slike. Lupin je sicer resda pod ključem, kar pa Guerchard ne zadovolji docela, zato sprejme vrh tega še nekatere druge varnostne ukrepe. Toda omenjene slike navzlic temu izginejo, natanko tako, kot je bilo sporočeno. Lupin pa sporoči, da nima namena prisostvo-vati svojemu procesu, nakar pobežne, toda kmalu zatem se znova prostovoljno vrne v zapor. Končno pride dan razprave, toda namesto Lupina se na njej pojavi neki klatež. In Lupin?

16.30 Program za prihodnje dni
16.45 Program za otroke
Princ in berac
17.30 DNEVNIK
17.45 Rezultati in kronike italijanskega nogometnega prvenstva
18.00 Nagradno glasbeno tekmovalje
IL MANGIANOTE
19.10 Italijansko nogometno prvenstvo
20.00 DNEVNIK
20.40 MALOMBRA
Tretji del nanizanke, ki sta jo po delu Antonia Fogazzara pripravila Diego Fabbri in Amleto Micozzi.
21.40 Sportna nedelja
22.30 DNEVNIK

DRUGI KANAL

15.00 Neposredni prenos športnega dogodka
18.40 Italijansko nogometno prvenstvo
19.00 NA STRANI SIBKEJSEGA
Harryjeva dolga noč
19.50 Sportne vesti
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNIK
21.00 NON TOCCHIAMO QUEL TASTO - Glasbena oddaja
22.00 Sedmi dan - Kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.30 L. N. Tolstoj: Voja in mir
TV dramska nadaljevanka
10.15 LJUDJE IN ZEMLJA
Oddaja za kmetovalce
11.25 Otroška matineja: Beli kamen, Preplah med trsjem
12.20 POROCILA
15.00 Sentjernejski oktet in ansambel Rudija Mohorka
15.30 Komu je potreben Vaska? - film
16.25 Za konec tedna
16.45 Rokomet Zagreb - Crvena zvezda, prenos
18.05 POROCILA
18.10 MORSKI VOLK - Film
19.45 Risanke
20.00 DNEVNIK
20.25 Zunanje-politični komentar
20.40 Quien - Gluševič: Odgle in gasilec - TV komedija
21.30 Mesta: Split, II. del reportaže o mestih
22.00 Sportni pregled
22.25 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.45 Oddelek F, mladinski serijski film
20.15 Kanal 27 - pregled tedenskega programa
20.30 DOLGO PRIČAKOVANJE - film
22.00 Jazz z mednarodnega festivala 73

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kme-tijska oddaja; 9.00 Maša; 10.15 Mladinski oder; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Staro in novo v za-bavni glasbi; 13.00 Kdo, kdaj, za-kaj; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Kraska balada - radijska pri-redba; 16.45 Revija glasbil; 17.30 Sport in glasba; 18.30 Nedeljski koncert; 19.20 Mojstri jazz; 20.00 Sport; 20.30 Sedem dni v svetu; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba; 22.25 Pesmi za vse.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za do-bro jutro; 8.30 Kako si? Dobro, hvala, prosim; 9.30 Minghetijev show; 10.30 Dogodki in odmevi; 10.45 Prijateljska Vanna, nasveti; 12.00 Razgovor s poslušalci; 12.10 Glasba po željah; 15.30 Iz studija 14 RTV Ljubljana; 16.15 Poskoč-nice; 16.30 Melodije Johana Stra-usa; 17.00 Sosednji kraji in ljudje; 17.30 Programi tedna; 17.35 Glas-ba po željah; 18.30 Primorski dnevnik; 18.45 Poje Eva Sršen; 19.00 Nedelja na športnih igriščih; 19.30 Prenos RL; 20.00 Prijeten večer ob glasbi; 21.00 Športna nedelja; 21.15 Operetna glasba.

8.25 Jutrarnji koncert; 10.00 Kon-cert za začetek; 13.00 Simf. kon-cert; 15.30 Angleščina; 16.55 Kon-cert; 19.15 Večerni koncert.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 19.30 Po-ročila; 8.05 Radijska igra za o-troke; 8.40 Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši...; 9.55 Pet minut za EP; 10.00 Vremenska napoved in poročila; 10.05 Kon-cert iz naših krajev; 11.00 Tu-ristični napotki za naše goste iz tujine; 11.20 in 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob; 11.50 Pogovor s poslušalci; 13.15 in 13.30 Obvestila in zabavna glasba; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Melodije v ve-likimi zabavnimi orkestri; 14.50 Deset minut za EP; 15.10 Nedelj-ska reportaža; 15.30 Popularne operne melodije; 16.30 in 18.30 Nedeljsko športno popoldne; 18.30 Vodni zvoki; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razgledni-ce; 19.25 Pet minut za EP; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Zplešite z nami; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Jazz za vse.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 7. DO 11. MAJA 1974

8.10, 10.50 in 15.30 TV šola;
17.40 Beli kamen - serijski otroš-ki film; 18.10 Obzoriki; 18.25 Od zore do mraka; Ob dvojnem jubileju; 19.00 Glasbene minute; 19.20 Ne prezrite: Kon-certni telet DSS; 19.45 Risanke; 20.00 Dnevnik; 20.25 Rotterdam; Nogometni finale za pokal prava-tega dela. Postavil je slovensko narodno pesem na vidno mesto, kot se niče pred njim. In res se je čuditi temu poljskemu inter-nancu, da je v tako kratkem času - dve leti - opravil to ve-liko in važno delo, posebno še, ker ni znal do prihoda v Ljubljano tisti besede naše jezika. Ve-rtimo je, da bi, če bi mu bilo usojeno daljše življenje, uresničil mnogo načrtov, ki jih je gojil glede narodopisja slovenskega in seveda predvsem svojega poljske-ga naroda.

Za kar je storil, ga bo ohranil slovenski narod v lepem spominu.

8.10, 14.10 in 16.40 TV šola;
9.35 in 15.35 Francoščina; 17.00 Po poteh partizanske Ljubljane. Mednarodni koledarski kriterij; 17.00 Poročila; 17.05 Po poteh partizanske Ljubljane. Sprejem Titove štafete, Partizanski marš in štafeta zmage, Tek prijatelj-

stva; 19.15 Naš ekran; 19.45 Barv-na risanka; 20.00 Dnevnik; 20.25 Kam in kako na odhidi; 20.40 V. Zupan: Dve glasni priči - TV nadaljevanka »Vest in pločevina«; 21.15 Četrtekovi razgledi: Spomini na I.VI.1924; 21.45 Glasbeni no-kturmo: Ansambel De camera; 22.00 Dnevnik.

Koprska barvna TV
17.00 Športno popoldne; 20.00 Risanke; 20.15 Dnevnik; 20.30 To-tò, Fabrizi in današnja mladina - igrani film; 22.00 Klesarji - dokumentarni film.

CETRETEK, 9. maja 1974
8.10 in 14.10 TV šola; 10.50 in 15.45 Angleščina; 17.35 Veseli to-bogan; Sladki vrh - II. del; 18.10 Obzoriki; 18.25 Etnomuzikologija; Spoznavajmo afriško glasbo, serijska oddaja; 18.50 Atletika; teki in kratke proge; 19.15 Pet minut za boljši jezik; O novih prevzetih besedah v slovenskem knjižnem jeziku; 19.25 TV kažipot; 19.45

PONEDELJEK, 6. MAJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

10.10 - 11.30 Šola
12.30 Poljudna znanost: Kulturno ažurniranje
12.55 Tedenska knjižna oddaja
13.30 DNEVNIK
15.00 - 17.00 Šola
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše
17.45 Program za mladino
18.45 Aktualni sindikalni problemi
19.15 Italijanske kronike
20.00 DNEVNIK
20.40 TAMANGO
Film je režiral John Berry, v glavnih vlogah igrajo Dorothy Dandridge, Curd Jurgens, Jean Servais in drugi.
22.30 DNEVNIK

DRUGI KANAL

18.45 DNEVNIK
19.00 Koncert jazz s sodelovanjem Conte Candolia, Franka Roso-lina in Tonyja Scotta
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNIK
21.00 TV razprave
22.00 Kdo, kje, kdaj

Protagonist te oddaje je švicarski kipar Jean Tinguely, rojen v Friburgu l. 1925 in trenutno živeč v nekem pariškem pred-mestju. Je predstavnik tako imenovane kinetične umetnosti, h katere mednarodni uveljavitvi je že od petdesetih let v dokajšnji meri prispeval s tem, da je razvil nekaj posrečenih intuicij predstavnikov futurizma in dadaizma. Pri tem je eksperimentalno uporabil vrsto možnosti glede gibanja v umetnosti, začelni od svetlobnih do mehaničnih in elektro-magnetnih pripomočkov, s čimer je posredoval življenje venomer se spreminjajočim strukturam, ki pa se povsem skladajo z natančnim, strogim programom doma znanstve-nega značaja. Druga značilnost kinetičnih umetnikov je nji-hova nagnjenost s kolektivnemu raziskovanju in delu: o takem plodnem sodelovanju nam pripovedujejo kiparka Nicky de Saint Phalle, slikar Yves Klein in drugi umetniki, ki so živeli in delali s Tinguelyjem.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 9.30, 14.10 in 15.30 Šola: V živalskem vrtu, Pravljice, Norveška
Šolska TV: Koroški kmečki upor leta 1478
17.50 Koko, Moko in Vrabček Skoko - lutkovna nadaljevanka za otroke
18.15 Obzoriki
18.30 Na daljnem Severu: Pesem močvirja
Posebnost finske dežele so močvirja. Čeprav so skoraj ne-dokajljena, vendar obstaja nevarnost, da bi jih človek ne uničil zaradi svojih rastočih potreb. Naša civilizacija ne more ohraniti močvirij, ki so bila tisoče let bivališče velikih ptic med poletom preko Evrope. Film nam prikazuje laboda, losa in druge živali.
19.00 Mladi za mlade
19.30 Kaj hočemo?
19.45 Risanke
20.00 DNEVNIK
20.30 Sodobna oprema
Matej Bor: RAZTRGANC
Predstava MG Ljubljana
Borovo dramo Ratzganci so prvič uprizorili v septembru l. 1944 v »Slovenskem narodnem gledališču na osvobojenem ozemlju«. Raztrganci so ljudski igra v najboljšem pomenu besede ter predstavljajo živ spomin na dneve hudih bojev slovenskega človeka. Predstavo režira Jože Gled, igrajo pa Franci Prestinik, Tina Leonova, Judita Hahnova, Julij Guštin in drugi
21.55 Kulturne diagonale
22.25 DNEVNIK

S POLAGANJEM OBRAČUNA O STORJENEM TER NAČRTI ZA BODOČNOST

Ajdovščina proslavlja svoj občinski praznik obletnico ustanovitve prve slovenske vlade

Prebivalstvo Vipavske doline je znalo ustvariti pogoje za nagel napredek in razvoj, čeprav ostaja pred njim še veliko problemov

Na današnji dan pred 29 leti se je v Ajdovščini rodila prva narodna vlada Slovenije. Kadar se spomin v radosti in v upravičenim ponosom še in še sprejema po poteh, koder so se od vsepovsod, iz gozdov in od morja, zgrinjale v Ajdovščino množice svobodnih ljudi, se še danes marsikomu utrne solza. Po stoletjih bojev in krvi, muk in trdih preizkušenj, je bila tu kronana nova bodočnost in poverjena novim, srečnejšim rodovom, da bi jo ob nenehnem oplajevanju z nekdanjimi pravičnimi in zmagovitimi ideali naprej bogatili in osveževali.

Danes s hvaležnostjo postavljamo junaški preteklosti spomenike. Veliko jih je iz hladnega kamna ali bronaste posejane širine po naši domovini, najtoplejši in najsvetlejši pa je tisti, ki ga delovno ljudstvo postavlja dan za dnem s svojim delom, z neutrudno graditvijo samoupravnih odnosov v socializmu, z utrjevanjem ideje bratstva med narodi, z bogatitvijo lastne kulturne zakladnice in tako naprej. Ravno zato ni 5. maj, datum, ki si ga je Ajdovščina prisvojila za občinski praznik, le priložnost, da se spomnimo zmag nad narodnim zatracem, temveč predvsem trenutke za premislek o tem, kaj je nova družba uresničila v zadnjih letih za družbeno-gospodarski razvoj, za odpravo vseh ostankov družbene diferenciacije ter za boljši življenjski standard vseh občanov. V tem je torej ajdovški občinski praznik priložnost za polaganje obračuna o storjenem ter pregled načrta za to, kar je treba še storiti.

Ajdovščina je v zadnjih letih stopila naglih korakov na pot splošnega razvoja. O tem pričajo marsikaj. O tem pričajo ponosna stanovanjska poslopja, ki obkrožajo staro naselje z ozkimi ulicami; pričajo nove tovarniške zgradbe; pričajo statistike s spodbudnimi številkami o stopnji narodnega dohodka na prebivalca v občini, o družbenem produktu in sredstvih za reprodukcijo v družbenem sektorju gospodarstva, o stopnji zaposlenosti ter osebnega dohodka; in o tem priča bogati kulturni razvoj. Neutrudno ajdovsko prebivalstvo si je znalo skratka ustvariti vse pogoje za nagel napredek in razvoj, čeprav je pred njim, kot povsod, še veliko problemov.

Usoda Ajdovščine je seveda veliko odvisna od njene geopolitične lege. Središče Vipavskega leži ob potoku Hublju, kjer se flisno dno razširja v kot med strma in čudovita pobočja Čavna in Kolka. Rodovitna tla ob stičišču raznih geoloških plasti, od pečenjaka in tenkoplastnega laporja do apnenca, bogastvo voda ter izredno milo, skoraj sredozemsko podnebje so zelo prikladni tako za vinogradništvo in sadjarstvo kot za poljedelstvo in živinorejo. Obenem vodijo tod pomembne prometne zveze, kar daje moč turizmu in trgovini. Nič čudnega torej če so ti kraji sorazmerno goste naseljeni, kar odpira ugodne možnosti tudi za industrijski razvoj.

Vse te ugodnosti kraja so znali ljudje izrabiti v časih, ki so zavili v meglo davnine. Celo rimski imperij je tudi pustil sledove, ki jih danes zaznavamo v ostankih ruševin glavne vojaške postojanke in njenega dolgega obzidja s stolpi. Tu so vojska ki branili severne meje imperija pred vedno pogostejšimi vdori »barbarov«. Utrdbe niso dolgo držale in v teh krajih so se kasneje neseli Slovenci, ki so kraj preimenovali v Ajdovščino po prejšnjih prebivalcih »ajdihi«, kot so tedaj rekli poganom. Nasledek se je naglo razvil in postal v 18. stoletju najpomembnejše središče v Vipavski dolini. Prebivalci so namreč znali izkoristiti vodno moč Hublja, ki priteka iz devetih razpok izpod sten Kolka. Najmočnejši curek iz Črne luknje je nekdanji padal v 50 metrov visokem slapu, kjer so avstro-ogrske oblasti pozneje uredile elektrarno. Že od nekdaj so se v teh krajih razvile razne gospodarske dejavnosti, od predelovanja železne rude, žaganja in obdelovanja lesa in mletja barv, do raznih drugih obrti in bogatega trgovanja. Predvsem pa se je razvijalo vinogradništvo, sadjarstvo, poljedelstvo in živinoreja. Pozneje so v Ajdovščini nastale tekstilne tovarne in žage, ki so obdelovale les s planot. Leta 1902 je Avstrija speljala skozi dolino tudi železniško progo in s tem odprla novo poglavje v trgovinski izmenjavi. Štiri leta kasneje so progo podaljšali do Trsta, kamor se je potem usmeril skoraj ves izvoz lesa in drugih surovin.

V novejšem času, predvsem po osvoboditvi, se je marsikaj spremenilo. Kot gobe po dežju so zrastle nove tovarne in podjetja. Domače surovine ki so šle včasih samo v izvoz, predelujejo sedaj domači industrijski obrati, lesno-industrijsko podjetje »Lipa«, Vinarstva zadruha, gradbeno podjetje in drugi. Na 21.485 ljudi, kolikor so jih našli v občini

Ajdovščini 31. decembra 1973, je bilo v preteklem letu zaposlenih v družbenem sektorju 5.637 ljudi, kar predstavlja glede na stanje decembra 1972 kar petodstotno povečanje. Gospodarske dejavnosti so zaposlovale 89,1 odst. vseh zaposlenih (od tega industrija 59,6 odst.).

Vidno raste tudi narodni dohodek na prebivalca v občini, čeprav nekajletna primerjava kaže, da je narodni dohodek na prebivalca v primerjavi s Slovenijo še nizek. Medtem ko je bil leta 1967 ta dohodek 67,2 odst. republiškega, je danes že 76 odst., od leta 1970 naprej pa je tudi rast občinskega narodnega dohodka na prebivalca za 5 odst. višja od rasti republiškega narodnega dohodka na prebivalca.

Se vidnejši premik je opaziti pri povprečnem osebnem dohodku. V letu 1973 je ta donodek znašal 2.209 din, medtem ko je samo leto prej znašal 1.835 din, kar pomeni, da se je zvišal za 21 odst. Najvišje povprečne osebnice dohodka so zabeležili v elektroenergiji (2.778 din), najvišji porast teh dohodkov pa beleži gostinstvo s 36 odst.

Zgovorno nam pričajo o dosežkih v preteklem letu tudi sledeči podatki: skupna vrednost industrijske proizvodnje je 1. decembra lani presegala za 0,7 odst. planirano vrednost za leto 1973 in je znašala skupno 767.105.000 din. Pri tem je vrednostno najbolj povečal obseg industrijske proizvodnje kombinat Fructal-Alco (za 47 odst.) ter Lipa Ajdovščina (za 39 odst.). Največ pa sta presegli plan podjetji Mlinotest (za 7,1 odst.) ter Tekstilna (za 2,5 odst.). Tudi doseženi izvoz industrijskega blaga je že 1. decembra za 25,6 odst. presegel planiranega in je znašal 4.576.816 ameriških dolarjev. Vrednost odkupa kmetijskega blaga pa je v letu 1973 porasla za 48 odst. glede na leto 1972. Pri tem je najbolj porasel odkup perutnine in jajc ter lesa, predvsem tehničnega lesa.

Pomemben dejavnih ajdovskega gospodarstva je nedvomno turizem in gostinstvo. Glavno vlogo igra na tem področju Proizvodno-trgovski kombinat »Mlinotest« — TOŽD Gostinstvo. Največ je gostinstvo tako v družbenem kot zasebnem sektorju iztržilo od prodaje hrane, vina in tobanih izdelkov, obenem pa se je povečal iztržek od prenočitev (za 69 odst.).

Trenutno pa je gostinstvo tudi na tem področju zašlo v delno krizo. Temu je nekoliko botrovalo poslabšanje odnosov s sosednjo Italijo. V prvi vrsti pa je temu kriva naftna kriza, ki je zajela delovna vso Evropo, in iz nje izviraajo splošni povprek cen. Kot je bil v Ajdovščini do nedavnega turistični promet izredno razvit, tako danes nekoliko stagnira. Skratka, od samega začetka kaže, da bo leto 1974 za turizem eno najbolj problematičnih let sploh.

V Ajdovščini je ta problem še toliko bolj občuten, ker so zadnja leta vložili v ta sektor precej sredstev. V okviru Proizvodno-trgovskega kombinata »Mlinotest« deluje sedaj kar šest o. bratov. Med temi sta dva hotela s skupno zmogljivostjo 130 ležišč. Stari hotel »Planika« je C kategorije, nasproti tega pa so zgradili nov hotel B kategorije z velikim parkirnim prostorom ter prijetno urejenim vrtom z 200 sedeži. V hotelu samem je poleg bara in restavracije z 280 sedeži tudi banketna dvorana in stilstrično avtomatsko kegljišče, sodobna kuhinja pa nudi gostom številne domače in tuje specialitete. Tudi glede cene ni treba segati pregloboko v žep. Ena posteljna soba s tekočo vodo, prho, WC, telefonom in zajtrkom stane na primer 83,80 din, medtem ko so v starem hotelu cene za 30 odst. nižje.

Pojem turizem je tesno povezan z lepoto in zanimivostmi kraja. Vipavska dolina s svojo okolico pa nedvomno ustreza tej povezavi. Navdne ugodne podnebne testlinstvo, ki se spremeni na vsakem koraku, so kot nalašč za počitnice. Tudi v sami Ajdovščini se pogled popotnika upre v marsikaj zanimivega in lepega. V bližini mesta se razteza letališče, kjer si lahko vsakdo privošč prijeten polet z aerotaksijem. Varen dvomotorec vas ponese v širokem krogu nad Ajdovščino. Novo Gorico, Komen in Stanjel, od koder seže oko do Trsta in še dalje. Tudi cene leta so navdne ugodne — polurna vožnja stane namreč šest tisoč starih din na potnika.

Komur prija bolj umirjen šport, se lahko odloči za prijetno osvežitev v velikem bazenu olimpijskih mer, ki so ga zgradili leta 1968, ali pa se lahko odloči za ribolov v reki Vipavi, znani daleč naokrog po potnih postvirih, sarenkah in lipanih.

Nove perspektive se na tem področju odpirajo s požitvijo tako imenovanega agroturizma. Trud turističnih operaterjev je usmerjen v to, da bi uredili tipične kmečke kleti, kjer bi turistom

nudili pristne domače jedi in pi-jajo, od tokaja, rebule, merlota do domačega pršuta, sira in sadja, s katerim je Vipavska dolina še posebej bogata. Te načrte bodo začeli uresničevati s prihodnjim letom.

Vzpredno z naglim gospodarskim razvojem se v Ajdovščini uspešno razvija tudi kulturno življenje. Žal Ajdovščina nima razvitih profesionalnih ustanov, zato pa se v svojem kulturnem življenju s tem večjo vlogo poslužuje obiskov profesionalnih skupin iz drugih krajev. Med najbolj uspešne profesionalne ustanove gre šteti v prvi vrsti Lavričev knjižnico z oddelki v Vipavi in Podnanosu. Knjižnica beleži enega najboljših obiskov v Sloveniji sploh. Lani je ta knjižnica uvedla izposojno knjig tudij po delovnih organizacijah, kar je nalleto na dober odziv.

Največja lanska kulturna pridobitev za Ajdovščino pa je bila Filonova galerija, ki so jo uredili v slikarjevi domači. V njej so od lanske jeseni redno vrstilo razstave pa tudi koncerti in literarni večeri. Zadnja razstava baroka in impresionistov si je, na primer, ogledalo nad dva tisoč ljudi.

Kot rečeno, popestrujejo kulturno življenje obiski profesionalnih kulturnih skupin iz raznih krajev Slovenije in iz zamejstva. Kulturna skupnost je namreč razpisala gledališki abonma za predstave tržaškega, novogoriškega ter ljubljanskega mestnega gledališča, z letošnjim letom pa je uvedla tudi glasbeni abonma. Poleg tega prireja

Kulturna skupnost Ajdovščina koncerte za mladino. Poprečno prireja leto deset koncertov ter tri gledališke predstave za soloobvezno mladino.

Kulturno življenje v ajdovski občini je skratka zelo pestro in bogato. Skupno je Kulturna skupnost organizirala lani nad 50 kulturnih prireditev, v letošnjem letu pa računajo, da jih bo še več.

Glavni problem, ki se ob tem odpira, je predvsem problem prostorov. Ajdovščina sicer ima lepo urejen kulturni dom, problemi pa nastajajo na podeželju, kjer ni primerno urejenih dvoran. Letos bodo sicer preuredili dvorani v Vipavi in Dobruvljah, kljub temu pa bi bilo treba še veliko storiti predvsem za gorska področja.

Med amatersko kulturno dejavnostjo je najbolj razvito zborovsko petje. V občini aktivno in redno deluje pet zborov (Ajdovščina, Vipava, Brje, Col in Vrtovin) ter dve amaterski gledališči (Ajdovščina in Col). Ajdovščina je tudi sedež Združenja pevskih zborov Primorske, ki že nekaj let uspešno deluje in prireja s sodelovanjem Slovenske prosvetne zveze iz zamejstva vsako leto znamenito revijo pevskih zborov »Primorska pesem«. Lani so v Ajdovščini, poleg te revije, priredili tudi festival »Revolucija in glasba«. Iz te prve uspešne pobude se je prirediteljem porodila zamisel, da bi v letošnji jeseni festival »Revolucionarni pesmi« razširili. Po tej zamisli naj bi bile na letošnjem festivalu zastopane vse jugoslovanske republike ter tri zbori iz vzhodnih in tri iz zahodnih držav.

Kulturna skupnost Ajdovščina finansira tudi spomeniško in muzejsko varstvo ter arheološko dejavnost. Na tem področju ima v načrtu nekaj pomembnih akcij kot so dokončna ureditev cerkve v Brjah v Podnanosu, kjer so znameniti oltarji iz 17. stoletja ter odkrivanje fresk v gradu Zemmon pri Vipavi, ki je po spomeniški vrednosti spomenik prve kategorije. Grad bo lesno pod-

jetje »Lipa« nato uredilo za svoje razstavne in prodajne prostore. V drugi fazi nameravajo urediti v gradu tudi gostišče, kar bi služilo turističnim namenom. Med bodoče spomeniške akcije gre šteti tudi obnovo na rimskem vodovodnem stolpu nad Vrtovinom, ki je najstarejša stoječa arhitektonska stavba na Slovenskem.

DUŠAN KALC

SKUPŠČINA OBČINE AJDOVŠČINA in DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE

ČESTITAJO

delovnim ljudem
in občanom
ob občinskem prazniku

tekstina

AJDOVŠČINA

PROIZVAJA:

- Modne tiskane tkanine
- Pestro tkane in enobarvne srajčevine
- Umetno usnje
- Preja

čestita občanom Ajdovščine
za njihov praznik

Mlinotest

TOZD

HOTEL PLANIKA

ČESTITAJA

OBČANOM AJDOVŠČINE

ZA NJIHOV PRAZNIK

TER SE PRIPOROČA

ZA CENJENI OBISK

NABREŽINA

RIBOLOV JE BIL OSREDNJA DEJAVNOST PREBIVALCEV NAŠE VASI

Hvale vredna pobuda prosvetnega društva v Nabrežini: zgodovinska in etnografska razstava o domačih ribičih

Razstavo bodo odprli v soboto, 11. t. m. - Miniaturna čupa med najzanimivejšimi razstavljenimi predmeti - Vrsta fotografij iz preteklosti Nabrežine

V naših prosvetnih društvih je etnografija iz dneva v dan bolj priljubljena. Marsikje so že pripravili zanimive razstave o navadah prebivalcev v starih časih in o zgodovini domačega kraja.

Med te pobude sodi tudi sklep nabrežinskega prosvetnega društva Igo Gruđen, ki pripravila zelo zanimivo razstavo, na kateri bo prikazalo življenje v Nabrežini v preteklosti. Gre za etnografsko razstavo z naslovom »Nabrežinski ribiči«, ki pa se ne oo

omejila le na ribiško dejavnost, ampak tudi na vaško življenje.

Ribolov je na prvem mestu prav zato, ker je stoletja nabrežinski slovenski človek živel v neposrednem stiku z morjem. Morje mu je pomenilo življenje, saj je iz njega črpal hrano za družino, posebno ob slabih letinah, ko mo skromni koščki kraške zemlje niso obrodili dovolj, da bi se lahko preživljali.

Trdo je bilo življenje nabrežinskega ribiča. Dan za dnem je vsaj dvakrat dnevno hodil čez

Vrh in Uoljščico v Breg k morju. Zvečer je »kalala« mreže, jutraj pa jih je izvelel iz morja.

Zena je šla zgodaj zjutraj prodajati ribe, on pa je ves dan delal »na grunt«.

Velik del razstave je posvečen starim fotografijam Nabrežine in okolice. Prav tako bo izčrno orisan nabrežinski Breg, strmo pobočje, ki se spušča do morja. Strma cesta reže strmine in mnogo steza se vije pod njo med pašni do morja. To je nabrežinski Breg. Ob morju pa

še stoji nekaj ribiških hišic. »Kruno«, v katerih še vedno spravljajo ribiško opremo.

Na razstavi bodo s skiciranim zemljevidom tudi prikazali obalo z vsemi ledinskimi imeni, ki so že šla v pozabo. Tudi maljši Nabrežinci še vedo, kje je Djenca in kje je Pečica, vendar ali res vsi vedo, kje je Betanec, Seštrenc, Sejunovec, Mišelci itd.?

Skica ima zato pomen, ki preseže samo razstavo, saj bo bodoče rodove spominjala na ledinska imena v nabrežinskem Bregu.

V nabrežinskem Bregu ni bilo primerne pristana, zato so stari Nabrežinci vrsto let uporabljali čupo, ki jim je služila za vsakovrsten ribolov in so jo po uporabi zveleli na prod. Ko je izginila čupa, so se naši ribiči največkrat posluževali »ščife«.

Druge barke so bile še »btele«, dolge od 6,5 do 8 metrov; Babčev »topos« je bil 10 metrov dolg in je bil v pristani v Brojnici; prava »barka od peške« je bila »brogca«, dolga od 10 do 14 metrov. Za nočni lov so uporabljali lampare. Za lov na tuno so imeli posebne čolne, tunere.

Nedvomno je najzanimivejši del nabrežinske razstave miniaturna čupa, ki jo je izdelal eden izmed redkih preostalih ribičev, Zdravko Caharija - Babčev v razmerju 1:10. Poleg slik, ki jih bo verjetno precej, bodo razstavili še luč lampare in del tunere - forklja.

Večkrat smo že omenili čupo. To so bile ladje, izdelane v enem samem delu. Čupe so nabrežinski ribiči delali kar sami. Iz oddaljenih gozdov so pripeljali dolga debela, večinoma smrekova, in jih izdoblili. Zadnja čupa je bila Babčeva; smreko so posekali v Črnem vrhu. Čupa je bila dolga 7 metrov, široka 67 centimetrov in visoka pol metra. Na pristaniškem poveljstvu so jo vpišali z imenom Marija. Posadka je štela dva moža. Eden je z enim veslom sedel v »forkli«, drugi pa z dvema vesloma v »teslirju«. Slednji je veslal, medtem ko je prvi krmaril.

Ribiška oprema je prava bogatitev te razstave. Nabrežinci so kaj radi prisluhnili prošnji domačega društva in posodili za razstavo najstarejše in najznačilnejše predmete. Tako bodo razstavili mreže, pribor za šivanje mrež, orodje za čiščenje proda in druge orodje. Da bo jasno, kakšne mreže so potrebovali, naj pomenimo, da so pozimi lovili »pašere«, ki so jim nastavljali »pašarole«. V prvih pomladnih me-

Tako je izgledala čupa

sech so lovili jeraje, karamale in sipe; jerajem so nastavljali »jerajence«. Najvažnejša mreža pa je bila »pošta«, s katero so lovili tune, karamale in druge ribe; sardele so lovili z »emlajdos«.

Najrazburljivější dogodek leta je bil nedvomno lov na tuno. V tuneri ob obali je čakalo več ribičev, ki so na znak tovariša, ki je stal visoko v bregu, in povečeval s posebnimi spoznavnimi znaki, zaveslali od brega in z mrežo zaprli tuno, nakar so jih s pomočjo drugih vaščanov zveleli na suho. Včasih so v mreži

našli tudi do 200 tunov. Riba se nato razdelila med lastnikom barke in ribiči.

Kaj pa danes? Z ribolovom se danes bavi v Nabrežini le še nekaj družin. Med te sodita tudi Martinčev Janez in Tinče Babčev, ki imata v Bregu »ščifos«. Gospodičevi imajo 15 metrov dolgo barko, s katero gojijo školjke, imajo pa tudi manjši »skafo« z motorjem. Podobno barko imajo tudi Grgotovi, ki se bavijo predvsem z nastavljanjem gajbe za lov rakov.

To nam bo torej prikazala razstava nabrežinskega prosvetnega društva. Pripravi smo, da gre le za prvo pobudo, ki ji bodo sledile še druge. Prav tako zanimivo bi bilo namreč pripraviti razstavo o nabrežinskih kamnosekih in o prosvetnem delovanju v vasi. Vsekakor pa je sedanja pobuda edinstvena, pomembna pa je tudi, da je dala nabrežinsko društvo preslikati vse fotografije, ki jih bo hranilo v svojem arhivu. Morda bi bilo mogoče celo misliti na izdajo brošure, ki bi lahko le dopolnila, predvsem z bogatimi fotografskim gradivom, tisto brošuro, ki jo je pred leti pripravil pokojni Zorko Jelincič.

Stara nabrežinska razglednica

Lov na tuno je bil eno največjih doživetij

Urniki odprtja razstave »NABREŽINSKI RIBIČI«	
SOBOTA, 11. maja	
od 17.00 do 20.30	
NEDELJA, 12. maja	
od 9.00 do 20.30	
SOBOTA, 18. maja	
od 17.00 do 20.30	
NEDELJA, 19. maja	
od 9.00 do 20.30	

horoskop horoskop horoskop horoskop

S proslave 1. maja v Boljuncu

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Pozorni bodite na proizvodne stroške in na stroške v zvezi z vašim poslovanjem, kajti račun, ki so vam jih pripravili, niso točni. V tem tednu bo prišlo do nekega razčlenitve čustvenega značaja. Utrujenjen boste. Vaš počitek pa bo zagrenjen zaradi nepotrebnih skrbi, sicer pa se bo vse dobro steklo. Verjetno se boste udeležili sestanka, kjer boste srečali osebo, ki vam bo naklonjena.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Zavedati se morate, da vaši načrti niso bili v celoti sprejeti in to bo spravilo v zaslugi tiste, ki so vam podprli. Sicer pa boste tudi na drugih področjih v težavah. V ljubezni pa boste imeli srečo in tudi vaša ožja družba bo srečna. Zdravje odlično, pri svojih nastopih pa bodite zelo previdni, ne prenačajte se in sploh bodite bolj diplomatski.

DVOJKA (od 21. 5. do 22. 6.) Držite se ob strani, ko bo govor o neki tvegani poslovni zadevi. Vsi vaši poskusi, da bi uravnali dosedanje napake bodo tudi tokrat propadli. Pa ne bo tako hudo. Zadovoljstva iščite v svoji družbi, morda še najbolj v najožjem krogu družine in dobrih prijateljev. Možen je hujši prehlad.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Na delu, v poslih ali v službi se boste morali spoprijeti s težavami, ki jih bo lahko premagali. In vendar se boste dobro znašli in zadevo pripeljali do konca. Drugič bodite bolj previdni, ko prevzamete nove naloge. Zasluge bodo lepe, vendar težave. Neka oseba je ljubosumna. Zdravje krepko.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Neki poslovni tvari ali sodelavec zasluži več vaše pozornosti. Če vam bodo načrti uspeli, se boste morali zahvaliti njemu. Kljub temu ga zamerjate. To se vam bo maščevalo. Zvezde vam napovedujejo buren teden, kar zadeva ljubezen. Bodite nekoliko bolj zmerni ali vsaj previdni. Nervozni boste.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) V službi ali na delu se zavedajte, da niste sami. Skušajte pokazati večje razumevanje do sodelavcev ali podrejenih. Ljubosumnost ni bila nikoli na mestu, še manj pa v vašem primeru, ko vam lahko zagodi kaj neprijetnega. Stopite k zdravniku.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Preveč se zaganjate, da bi prišli do bogastva. Gmotne razmere so važne, bogastvo pa ni edina rešitev. Sicer pa dokazite, kaj zmorate in to predvsem na področju dela. Skušajte se izogniti neki družbi, kajti sicer bi izrazili ljubezni niso vedno resnični, in še manj iskreni. Nerazpoloženje ne bo odvisno od vašega zdravstvenega stanja.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Vse za doždenje, kar ste si ga želeli, se bo strnilo v velikem uspehu, ki pa bo žal skoraj izključno moralnega značaja. Če se vam preveč mudi, bi se vam znalo tudi spotakniti. Pretirani izrazi ljubezni niso vedno resnični, in še manj iskreni. Nerazpoloženje ne bo odvisno od vašega zdravstvenega stanja.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) V prvih dneh tedna vam bo šlo vse kot po olju, nato se bo začelo zapletati. Skušajte najti vzroke. Če boste posevsem iskreni, jih boste našli pri sebi. Neko staro prijateljstvo bi se znalo obnoviti, morda celo spremeniti v globoko, vročo ljubezen. Vaš strah pred neko boleznijo je odveč.

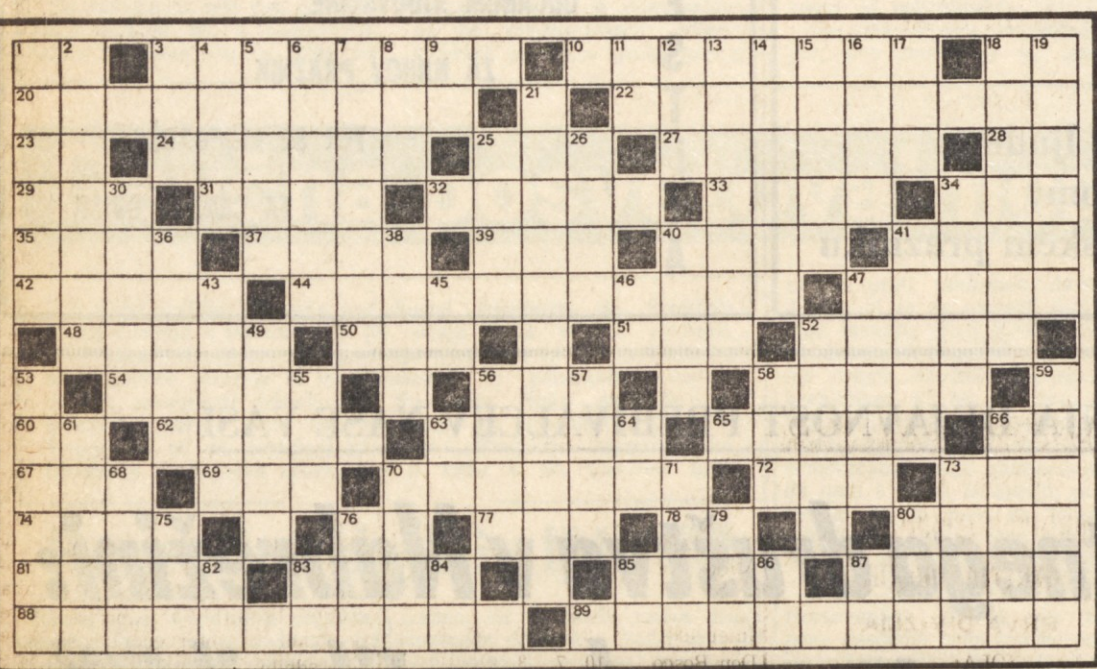
KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ko gre za poslovne zadeve, ne vmešavajte vanje čustev. Tudi osebne zvezde se ne smejo upoštevati. Prijateljstvo pride v poštev le v trenutkih, ko je treba nekemu priskočiti na pomoč. Zaradi dolgih jezikov bo prišlo v nevarnost iskreno, staro prijateljstvo. Nervozna in dolgočasna. Zavedajte pa se, da morate povsod in vsakokrat nastopati pravočasno ter z vso odločnostjo. Samo tako boste želi pomembne zmagave življenju.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Zaradi pozabljenosti ali malomarnosti boste v škripih in težko se boste ponovno izmazali. Dobro premislite, preden sprejmete sicer zelo mikaven predlog. Zvezde so vam naklonjene, toda od neke osebe zahtevate oziroma pričakujete preveč, zato boste razočarani. Glavobol.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Možno je, da izboljšate svoj položaj. Ne mislite pa, da bo vse prišlo samo od sebe. Zavijati bo treba rokave in dokazati sposobnost. Delikatne razmere v družini ali v družbi. Potrudite se, da razmere razčistite, preden se še bolj zapletejo. Verjetno boste morali na počitek.

Veljaven od 5. do 11. maja 1974

Nagradna križanka Primorskega dnevnika

VODORAVNO: 1. Christoph Scheiner, 3. Stalni simbolični znak, 4. Italijanska denarna enota, 5. Koristen, 18. Ziga Zois, 20. Nixov-rojak, 22. Doblen iz narave, 23. Nereo Rocco, 24. Oven, 25. Značilnost denarja, 27. Wanda, slavna pevka, 28. Italijanski kralj, 29. Veznik, 31. Pokrajina Indokitajske unije, 32. Slog pri pletanju, 33. Ime filmske igralke Mangani, 34. Golonog, 35. Ostrivec, 37. Državna služba za elektriko, 39. Poidite v latinščini, 40. Žensko osebno ime, 41. Plod, 42. Francoska reka, 44. Napadalka iz političnih razlogov, 47. Dragocen, 48. Roger, francoski filmski režiser, 50. Ime slavnega kosarkarja Daneva, 51. Morje v angleščini, 52. Arabski politik, 54. Ubožen, 56. Prislav kraja, 58. Hišni sodi v vrsto členov, 60. Tristao Cunha, 62. Letni čas, 63. Tresavica, strah, 65. Katastrofa, 66. Italijanski pad, 67. Ameriški politik, 69. Mi v tretjem sklonu, 79. Priporočila, 72. Reka v SZ, 73. Veznik, 74. Skupek, 76. Pripona v zloženkah dva, dvo, 77. Deset v Londonu, 78. Simon Bolivar, 80. Mosko osebno ime, 81. Zbirka znamenj, 83. Londonova je... železna, 85. Najmanjši delec snovi, 87. Rastlina za kajenje, 88. Evropska država, 89. Zamejski slovenski pisatelj.

NAVPIČNO: 1. Največji slovenski pisatelj, 2. Iz drevesa značilnega vonja, 3. Stalni simbolični znak, 4. Italijanska denarna enota, 5. Zvijazec, 6. Glavno mesto Kube, 7. Ostati brez besede, 8. Pri obojki dotik žoge ob mreži, 9. Emilio Cecchi, 11. Opera, 12. Zloženka, 13. Dijakova potrebščina, 14. Hči, ki nima ne brata ne sestre, 15. Švicarska prestolnica, 16. Kazanovo ime, 17. Ciranov kompleks manjvrednosti, 18. Del pri avtomobilu, 19. Je lahko pasiven ali aktiven, 21. Vrsta konja, 25. Zavarovan, 26. Zagrozen, 30. Se ukvarja s premoženjem, 34. Omejen, naumen človek, 36. Priimek apostola Jude, 38. Kralji živali, 40. Sin Jupitra in Here, 41. Liho število, 43. David, filmski zvezdnik, 45. Medmet, 46. Jedro, 47. Območje, predel, 49. Delavec v supermarketu, 52. Frizer-ska dvorana, 53. Dolžina rok, 55. Brez besede, 56. Mesto z Miramarom, 57. Zaključek molitve, 58. Pila, 59. Cilj zarocencev, 61. Mesto v severni Italiji, 63. Kazalni zaimek, 64. Pri v angleščini, 66. Nogalniki, 68. Kar mora kdo vrniti, 70. Nikalnika, 71. Povsem podobno, 73. Nedotakljivi, prepovedani, 75. Sveti v portugalsčini, 76. Slovenski književni delavec, 79. Borba, 80. Skrajni del, 82. Schutzstaffel, 83. Veznik in predlog, 84. Medmet, 85. Ime filmskega igralca Pacina, 86. Max Zimmermann, 87. Kazalni zaimek.

Rešitev križanke pošljite na: a. nastav: PRIMORSKI DNEVNIK — Uprava — Ul. Montecchi 6 — 34137 TRST Veljavne bodo rešitve, ki jih boste izrezali iz dnevnika. Rešitve odpošljite najkasneje v 15 dneh. Izbrane bodo prejel kot nagrado roman «Kana».

danes ob obali

KINO
KOPER ob 10.00, slovenski — NE JOCI PETER. Ob 16.00 in 18.00, ameriški — JORY — MLADI MAŠČEVALEC. Ob 20.00, italijanski — BOCCACCIO.
IZOLA ob 10.00, ameriški — PONI EXPRESS. Ob 16.00 in 18.00, ameriški — 87. POLICIJSKA POSTAJA. Ob 20.00, ameriški — ZADNJA PRILIKA.
ŠKOFIJE ob 16.30, jugoslovansko — KRATKA NOC METULJEV. Ob 19.30, nemški — DNEVNIK GOSPODINI.
PIRAN ob 10.00, italijanski — DJANGO PROTI SARTANI. Ob 16.00, ameriški — PONI EXPRESS. Ob 18.00 in 20.00, ameriški — GETAWAY — POBEG.
PROTOROŽ ob 20.00, ameriški — LJUBIMCI IN DRUGI TUJCI.

TRGOVINE
Piran in Portorž ob 2. uri ob nedeljah se brez denarnih trgovin. V Kopru bosta v nedeljo geografski Market AGRAJA v Zupancjevi ulici in Geografska POSTAJNA v Kidričevi ulici. V Izoli pa bosta geografski: Kojale ob Trgu 4. novembra in Geografska na Trgu JLA.

LEKARNE
V nedeljo dopoldne so odprte vse glavne lekarne v obalnih mestih za nujno primere pa je pol-danska dežurna služba.

DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA
V vseh treh obalnih mestih je organizirana celodnevna dežurna zdravniška služba. Tako v zdravstvenem domu v Kopru kot v zdravstvenih ustanovah v Izoli in v Piranu dobiti pomoč od 7. ure zjutraj v nedeljo, do 7. ure zjutraj v ponedeljek.

ZABAVE
Čez nedeljo bodo na obali odprti vsi zimski pletalni bazeni, kješljica in drugi športni objekti. Zvečer bodo igrali v vseh večjih lokalih zabavni orkestri, barski program pa si lahko ogledate v barih hotela Triglav v Kopru, v Palacu Centralu in Metropoli v Portoržu ter pri Treh papigah v Piranu.

Čez nedeljo bodo odprta tudi vsa gostišča na izletniških točkah.

ŠPORT
IZOLA: ob 16.30 prvenstvena nogometna tekma republiške lige Izola - Ljubljana.
KOPER: ob 10. prvenstvena odboj-karska tekma republiške lige Koper - Bled.

danes v Ljubljani,

DRAMA SNG
Jutri, ponedeljek, 6. maja, ob 19.30: A. N. Ostrovski: VOLKOVI IN OVCE (komedija). Abonma TS 3 (prva pred-premiera).

OPERA IN BALET SNG
Danes — zaprtlo!
Jutri, ponedeljek, 6. maja, ob 19.30: Georges Bizet: CARMEN. Abonma GH in izven. 250. ponovitve v izved-bi naše Opere. V prodaji še stojšča. Torej, 7. maja, ob 19.30: Francois Auber: Fra Diavolo. Abonma U in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Mestno gledališče ljubljansko
Gledališka pasaža
Jutri, ponedeljek, 6. maja, ob 20. uri: G. Feydeau: BOLHA V USESU. Abonma Mladinski 4 — Poljane.
Ob 17. in 20. uri: Zadovoljni Kranjci. Gostovanje v Novem mestu.

KONCERTI
Koncert Slovenske filharmonije za 1. abonmaki ciklus bo v ponedeljek, 6. maja, ob 20.15.

KINO
KINO UNION: francosko-italijanski barvni WS film — Ljubezenska drama Bernarda Bertoluccija ZADNJI TANGO V PARIZU. Prod.: United Artists 1972. Kratki film »Življenje po vzorcu« (samo pri zadnji pred-stavi). Predstave ob 16., 18.30 in 21.21. uri. Zaradi dolžine filma zviša-ne cene! Po 18. členu Zakona o filmu ne dovolimo ogleda mladini do dopolnjenega 15. leta starosti. Cenjene obiskovalce svarimo pred prekupčevalci v neveljavnimi vstop-nicami!

KINO KOMUNA: film z letošnjega FESTA! Ameriška barvna WS lju-bezenska melodrama SUZANA IN JEREMY. Režiser: Arthur Barron. Glavni vlogi: Roby Benson in Glynn O'Connor. Tednik št. 18. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Ob 10. uri matineja francoskega barvnega VV filma 2ENSKJE z Brigitte Bardot in Maurice Ronet-jem v glavnih vlogah.

KINO VIČ: ob 16. uri amer. barvna CS risanka GOSPODIČNA IN PO-TEPUH Walta Disneya. Ob 18. in 20. uri amer. barv. WS film — ko-medija ZDAJ GA VIDIŠ, ZDAJ GA NE VIDIŠ. Prod.: Walt Disney, 1972. Režiser: Robert Butler. V glavnih vlogah: Kurt Russell, Cesar Romero, Joe Blynn in drugi. Brez tednika.

KINO SLOGA: angleška barvna VV komedija LJUBEZENSKA IGRAC-KANJA. Režiser: Clive Donner. V glav. vlog.: Barry Evans, Juddy Geeson, Angela Scoller in drugi. Ted-nik št. 17. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SIKSA: amer. barv WS športno-akcijski film BOMBA IZ KANSAS CITYJA. Prod.: Metro-Goldwyn Ma-yer, 1972. Režiser: Jerrold Fred-man. V glavnih vlogah: Raquel Welch, Norman Alden, Helena Ka-lianotes in drugi. Brez tednika.

KINO SAVA: nemški barvni CS pus-tolovski film — indijanka WINETOU V DOLINI SMRTI po romanu Kar-la Maya. Režiser: Harald Reinl. V glavnih vlogah: Pierre Brice, Lex Baxter, Ralf Wolter in drugi. Tednik št. 16. Hrvatski podnaslovi. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Predvidoma zadnjikrat!

Vstopnice so naprodaj uro pred začetkom predstav.

KINO TRIGLAV: amer. barvna krimi-nalna komedija VROCI DIA-MANT. Ob 16., 18. in 20. uri. Slo-venski podnaslovi. Režiser: Peter Yates. Igrajo: Robert Redford, Ze-ro Mostel, George Segal in drugi. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO VEVEČ: mehiški barvni pust-revolucionarni film MEHIKA V PLA-MENIH (Zapata) ob 18. uri — zad-njikrat! Film ni za otroke! Srbo-hrvaški podnaslovi! Režija Felipe Cesalz. Igrajo: Antonio Aguillar, Jaime Fernandez in Patricia Aspil-laga.

Prizori z boljunskega slavlja ob visokem mlaju

17. ERAZEM PREDJAMSKI

C. GALE V. HERCEG

STONE SVETINA

33. Povlekel se je na gredino z ostrim robom, kjer je bilo toliko prostora, da se je na njej obdržal. Del vrvi je izginjal navzgor, kjer je bila vpeta v klin, ki je vzdiral, del pa je tekkel čez oster kamnit rob v dolino.

Potegnil je z roko čez čelo. Pogledal jo je, bila je krvava. Kri mu je poizela po licih in se lepila na grenke, razpokane ustnice, mu zalivala oči, da so oblaki dobili krvavo barvo.

Nekaj trenutkov se je s hrbtom upiral v skalo, ki mu je pomagala, da ga ni dvignilo navzgor. Z rokama pa se je kakor utopljeneč, ki ga morje vrže ob čer, držal za ostre robove skal. Prilobil je čelo h kamnu. Misli so se mu vrtinčile. Mar je to konec? Naj bo smrt tako preprosta in klavarna? V spominu je obnavljal, kaj se je pravzaprav zgodilo...

Bo mar izgubil zavest? V ušesih so mu brneli krliki prebodeh živali, v ustih mu je usihala voda, čutil je okus strahu, ob grodnici pa bolečino, kot bi mu kdo pritisnil nanjo razbeljen košček kovine... Je vesolje skodilo iz tečajev? Leži na njem vsa črna ponjava neba? Je ujet v zanko, iz katere ne bo rešitve? Kako nor je bil, kako nadut, da je šel plezat s se bolje nadutim...

Za hip se mu je misel zbliztrila. Dvignil je glavo in uprl oči v vrvi, ki je držala v globino in se ni premaknila. Torej je fan mrtev?

Poklical ga je. Se je zgodilo kaj takega, kakor z Derzajem...? Ne, gotovo je mrtev... Neznanska teža telesa ga je vlekla iz ravnotežja. Če bi se le mogel odzvati, bi se odvezal... Gotovo je Aleks mrtev, ko ni nobenega odgovora in se nič ne premakne...

Z roko je odkrnil z gredine kamen z ostrim robom. »Oprost, Aleks. Kadar človek izbira med tujim in svojim življenjem, ima vedno pravico izbrati svoje... Pa to ni izbira... mrtev si... Prav nič mi ni do tega, da bi šel za teboj tja, od koder ni vrnitve... marsikaj imam še opraviti na tem svetu...«

Dvignil je roko in začel z ostrim kamnom tolči po vrvi. Ostrina police in kamna je počasi grizla vlakno za vlakom. Kdove kolikokrat je udaril, preden se je vrv razcefrana zavrtinčila, od spodaj pa je zasilal slaboten glas... Roka mu je obvisela... Okoli oči so mu plesali temni kolobarji vijoličaste svetlobe. Vrv ga je grizla v rebra, groza mu je razžirala možgane.

Je ukrepal prenačeno? Skušal se je potegniti na rob. Uspelo mu je... Nič ni videl... Bolečina je grozila, da ga bo raztrgala... Roka s kamnom je sama udarila po poslednjem vlaknu.

Teg vrvi je popustil in slišal je top udarec. Oddahnil se je. Zdaj je vsaj sam lahko vrže čez steno in mu ne bo treba umirati kot Lassu, visečemu nad prepado... Vedno se je najbolj bal počasne smrti in muk. Čutil je, da ga zagrinja mrak nezavesti... Saj je skoraj brez moči... Nikamor ne more.

Zleknil se je po polici in globoko dihal. Spomin so mu prebegnile grenke misli. Človek, ki ga je zaznamovala usoda, nima sreče... Obletavale so ga iz otroštva... Kdor je spočet po pomoti, kdor je svojim staršem prejel v breme kot v srečo, se že rodi zaznamovan. Le čemu mu je mama pripovedovala dan za dnem te strašne reči, ki so ga pogneale od ljudi

v gore? Zakaj mu je namesto ljubezni vcepjala svoje bolno sovraštvo do očeta, čeprav ga je zapustila ona in ne on nje? Kdove kolikokrat mu je rekla: »Iz tebe ne bo nikoli nič... Nesposoben si in še zloben povrh, kot tvoj oče... O, zakaj sem klomila tisti večer... Ne bi te bilo nikoli in zdaj ne bi bila nesrečna...«

Preden je oče umrl, ga je že ona v njem ubila. In z njim vse njegovo sorodstvo... Z denarjem, so dobro skrbeli zanj. Jemala ga je in mu pravila: »Ta denar ni nič vreden...« Bil je prepričan sam sebi in ulici...

Videl je v minulost, kot bi se odprlo okno v jutro. Izgnan na križišče brezčasia, se je vračal. Sive stene so se razmikale, med oboki neba je nekdo kričal... Odpirala so se mu vrata zaprta sem, pozornosti in iz nje sta prihajali smrt in samota... »Pridi sem!« je klical visok glas... »Pusti te smrta! Ulica ni zate! To so umazanci in kradljivci... To je svojat... navadna svojat...«

Mati ga je zapirala v stanovanje in dolga leta je samotari med stenami, dokler ni našel poti v gore.

Misli so se mu še in še vračale v svet, iz katerega je bežal. V življenje, ki je hotel pozabiti, ki ga je nadomeščal s svetom čudovitih oblik, barv in neznanskih napetosti...

V duhu je gledal raztrgane košče raja, iz katerega je bil nekdo izgnan. Vijoličasta megla pred očmi se je ožila. Plaval je v nekakšni breztesnosti iz vozičastih trenutkov v neko drugo življenje. Izgubil je po gredini, ki je na njenem koncu sijal ženski obraz... Je to mar Karmen? Malo je imel žensk, in še tiste, ki jih je imel, je preziral.

Potem ga je zmanjkalo. Nezvesten je obležal na polici na robu prepada, s predse stegenjimi rokami. Od njega se je zvijugal kratek konec vrvi, ki se je iztaknil iz gornjega varovalnega klina.

Raztežaj vrvi pod njim je na ozki polici, iz katere je restel kamnit blok, ležal Aleks ujet za lusko. Bil je krvav

in negiben.

Na nebu so se zvrtnili gosti oblaki. Napetost je rastla. Zabliskalo se je. Debele kaplje so naznanile neurje. Kmalu so šibali stene sunki dežja, ki jih je gonil vzhodni veter.

Dež je zdramil Slokega. Ni vedel, koliko časa je ležal nezavesten. Odprl je oči in jih spet zaprl. Skozi njegovo zavest so šle tekle sanje, ki jih najbrž ne bo nikoli doimel. To so bile slike onkraj spoznanja, razbiti mostovi, bežiči ljudi, na krvave kosce razsekane živali, on pa ves zavozlan... S tečaja do tečaja vesolja sega velika steklena stena. Vanjo je prikoval kot Prometej... Čaka, da mu bodo ptice sključale drob... čeprav ni bogovim ukradel ognja...

Belo je zavil oči. Obraz so mu bičale debele kaplje. Obrnil je glavo in odprl usta. Voda, ki jo je ulovil, mu je vračala moč. Bil je na robu velikega obrežja. Na robu smisla in niča. Tam, kjer se spočenojajo in umirajo vse stvari, ne da bi kdo spraveval za njihov smisel...

Spravil se je na kolena. Po steni je v curkih lila dežnica. Priplazil se je k žlamoru in prislone glavo. Voda mu je curela v usta, mu z las odnašala kri in ga tudi osvobodila. »Kaj je laž in kaj je resnica?« je pomislil. »So to spet sanje ali umazana stvarnost? Nikamor ne morem... Naj se sam vržem v prepado?... Kako odvratno... V življenju nas obdajajo mreže prepado, ki jih ne vidimo... Umetnost je ustaviti se tam, kjer ni vidne meje, v resnici pa že zija praznina...«

Tu pa je prepaše videl.

»Vsa resnica je v tem, da bi najraje čimprej prišel ven iz tega obupa in nemoči. Kaj naj storim v nemogočih okoliščinah? Naj začnem vpiti? Kdo me bo silil v tem dežju? Če je v Vratih Cop... sicer pa ne maram, da bi me spet našel v tako bednem položaju... od sedaj bi se moral pagrezniti v zemljo...«

(Nadaljevanje sledi)

KOLESARSTVO

DIRKA PO TOSKANI

Prvomajski kros
SPDT v BazoviciBitossi zmagovalc
na čelu šesterice

Prvih pet mest so zasedli italijanski tekmovalci

EMPOLI, 4. — Francesco Moser je zmagal na 48. mednarodni kolesarski dirki po Toskani. Na cilj je prišel na čelu skupine šestih tekmovalcev, medtem ko je naslednja skupina zaostala za več kot minuto.

LESTVICA:
1. Moser, ki je prevozil 224 km dolgo progo v 5.14 s p.h. 42.803 km na uro. V njegovem času so prispele še:
2. Franco Bitossi
3. Sigrido Fontanelli
4. Marcello Bergamo
5. Wladimiro Panizza
6. Gösta Pettersson
7. Fuchs (Svi.) 1'12" zaostanka
8. Antonini
9. Knudsen (Nor.)
10. E. Bergamo
11. Gimondi
12. Borgognoni
13. Fraccaro
14. Chinietti
15. Santambrogio itd.

DIRKA PO ŠPANJI

VALLADOLID, 4. — Španec Jose Luis Uribe Zubia je osvojil 11. etapo mednarodne kolesarske dirke po Španiji.

Na skupni lestvici še vedno vodi Španec Fuente.

Jutri bo 2. etapa amaterske dirke Alpe - Adria šla tudi po naših cestah. Tekmovalci bodo startali ob 11.30 v Poreču, od Škofjega daljca pa bodo vozili po Trbiški cesti, nad Lonjerjem obrnili v Bazovico in mimo Opčin ter Sesljana proti Trzinu do končnega cilja v Lignanu.

ODBOJKA

V prvi tekmi ženskega odbojkarstva turnirja za «8. pokal prijateljstva» je sinoči v Dolini Bor premagal Breg z 2:0 (15:8 in 15:13).

V finalu tekmovalja za angleški nogometni pokal je Liverpool premagal Newcastle s 3:0.

SAH

V Leningradu sta Spasski in Karpov odigrala 9. kolo njunega dvoboja. Že v 35. potezi je z belimi figurami zmagal Karpov, ki zdaj vodi 3:1. Potrebna mu je samo še ena zmaga, da dvoboj zaključijo v svojo korist. Niti najzvestejši pri-

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 5. maja 1974

ODBOJKA

POKAL PRIJATELJSTVA — članice
9.30 v Dolini
Nastopajo 4 ekipe

1. ŽENSKA DIVIZIJA
11.00 v Vidmu
Porzjo — Bor

2. ŽENSKA DIVIZIJA
10.30 na Kontovelu
Kontovel — FARIT B

KOŠARKA

PRVA DIVIZIJA

10.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor — Lloyd Adriatico

DEKI

11.00 v Trstu, Ul. Monte Cengio
Lloyd Adriatico A — Polet

NOGOMET

2. AMATERSKA KATEGORIJA
16.00 v Štandrežu
Juventina — Duino

16.00 v Fossalonu
Fossalon — Primorje

16.00 v Bazovici
Zarja — Inter SS

16.00 v Miljah
Muggesana — Breg
9.45 v Trstu, Ul. Flavija
Libertas — Vesna

POKAL ROMCHI

16.00 v Padricah
Primorje — Giarizole

NARAJŠAJNIKI

9.30 Naselje v Bregu
Cremcaffé — Breg

8.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Trstina B

9.15 v Miljah
Zavle — Primorje

ZACETNIKI

17.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Libertas Rocol — Breg

KOLESARSTVO

VETERANI

10.00 v Bazovici
Nastopa tudi Adria

MLADINCI

14.30 v Ronkah
Nastopa tudi Adria

ZACETNIKI

15.30 v Ceresettu
Nastopa tudi Adria

NAMIZNI TENIS

POKAL JULIJSKIH ALP

9.00 v Celovcu
Nastopa tudi Kras

PLANINSTVO

4. SPOMLADANSKI SPREHOD
7.45 v Trstu, Trg Libertà
Prireja SPDT

NAMIZNI TENIS

OBRAČUN DRŽAVNEGA PRVENSTVA

Letošnji izkupiček slovenskih igralcev
je nekoliko manj blesteč od lanskega

Naši igralci so skupno osvojili dvanaest kolajn - Silvana Vesnaverjeva je s šestimi kolajnami najuspešnejša

Prvomajski kros

SPDT v Bazovici

Tudi letos je SPDT za prvomajski praznik poskrbelo za prijetno družabnost in seveda za krajše tekmovalce, ki vedno popestri srečanja, posebno če so zraven otroci. Letošnji prvomajski kros je bil sicer zamišljen za vse starostne kategorije, odzvali pa so se praktično samo osnovnošolski otroci, ki so postali najzvestejši udeleženci tovrstnih tekem.

Oglejmo si rezultate:
2. RAZRED — 1. Starc Alenka, 2. Ban Saša, nato 1. Paoli Boris, 2. Vekjet Dimitrij.
4. RAZRED — 1. Starc Aleksander, 2. Paoli Peter.

5. RAZRED — 1. Margon Adrijana, 2. Paoli Rosana, 3. Vekjet Tanja, A. Junc Erika; nato 1. Gerold Peter, ki je dosegel najboljši absolutni čas med otroki.

Kot edini predstavnik svoje kategorije je tekmoval tudi vesprilni mladec in mladinski vodnik SPDT Adrijan Pahor, ki je seveda opravil najboljši čas.

Zadnji je na cilj dospel Tomaž Ban (5 let; vrtec), ki si je pa, kot vsi ostali, zaslužil nagrado dneva, ki je bila tokrat za vse enaka: rdeče nagelj z rožmarinom in trakom s slovenskimi barvami.

Sledil je piknik z jedmi na žaru. Mi. Selma

27. državno namiznoteniško prvenstvo, ki se je odvijalo zadnje dni aprila v Fiumigiu, je za nami. Tekmovalo je tudi 5 predstavnikov Krasa iz zgornje občine, ki so si priborile pravico do nastopa na državnem prvenstvu. Končni obračun je zadovoljil in dekleta v be-lordčih dresih so natanko izpolnile pričakovanja. Resnici na ljubo, je bil lanskoletni obračun veliko ugodnejši, vendar zaradi prestopa v višje starostne kategorije in zaradi dejanskega napredka vse ostale državne konkurence so uvrstitve krasovk v posameznih kategorijah realne. Velja pa pripomniti, da letos ni bila Krasovim igralkam naklonjena sreča, saj so se jim za las izmuznili iz rok kar trije državni naslovi.

Številčno so krasovke osvojile eno prvo mesto, tri druga in šest tretjih mest. Posamezne igralke pa so si tako razdelile kolajne: Silvana Vesnaver eno zlato, dve srebrni in tri bronaste; Anica Zigon eno zlato, eno srebrno in eno

bronasto. Neva Rebula dve srebrni in dve bronasti; Dragica Blažina eno srebrno Sonja Milčič tri bronaste. Od slovenskih igralcev je Sokolov predstavnik Perot osvojil eno bronasto kolajno v mešanih dvojicah z Vesnaverjevo, Boris Košta pa eno bronasto kolajno v mešanih dvojicah z Milčičevo.

Od Krasovih igralk je Vesnaverjeva zaigrala v vseh kategorijah na višji svojih zmagovalni in ni osvojila še dveh državnih naslovov le zaradi pomanjkanja športne sreče. Tako v ekipnem mladinskem tekmovalstvu s sardinsko igralko Girardjevo, kot med mladinkami posamezno je izgubila šele po treh edinstvenih setih igre z najmanjšo razliko (20:22 in 21:23), potem ko je že izdatno vodila. Vse ostale igralke so se dobro odrezale in so povsem zadovoljile. Milčičeva je zaradi prestopa med članice igrala le v treh kategorijah in je osvojila tri tretja mesta. V najbolji prestižni kategoriji prvokategoric

je Milčičeva zaigrala dobro in je izgubila le v polfinalu, ko jo je po ostri borbi premagala poznejša zmagovalka La Gioia s tesnim 3:2. Kar se tiče končne lestvice državnega ženskega namiznoteniškega prvenstva A lige, so odigrali kar v Fiumigiu le finalno srečanje za prvo mesto med zmagovalkami obeh skupin. CUS Turin je premagal rimski Marbert s 5:4. Obiljubljeno srečanje za tretje mesto med Krasom in CSI Milano ni bilo, tako da sta se obe moštvi uvrstili na tretje mesto ex-aequo.

Dejavnost Krasovega namiznoteniškega odseka je v polnem teku. Danes nastopajo dekleta v Celovcu na turnirju Julijskih Alp; prihodnjo soboto so vabljena v Boco na srečanje med italijanskimi, jugoslovanskimi in avstrijskimi predstavnicami; 18. in 19. t.m. nastopajo krasovke na mednarodnem turnirju v Opatiji in končno 1. junija pa Zgoniku v tekmovalstvu za Kraski pokal.

PRIMORSKI NOGOMETAŠI V SLOVENSKEH LIGAH

Četrta zmaga Kopra

Remi izole - Uspehi Vozil, Primorja in Tolmina

Nedeljska visoka zmaga Kopra nad Nafto v 19. kolu slovenske lige je prila kot krona na prejšnje tri zaporedne zmage. Koper se je tako uvrstil med najuspešnejše ekipe slovenske lige v spomladanskem delu. Devet točk iz šestih tekem je uspešno zbrati le še Zeleničarju, Kladivarju in do tega kola najboljšemu Slovanu, ki pa je tokrat v Celju katastrofalno izgubil. Prvovrščeni Rudar ima samo še dve točki prednosti, čeprav je poleg Kladivarja spomladi še edini neporažen, vendar je že štirikrat remiziral. V srečanju z Nafto, ki je bila po jesenskem delu celo na drugem mestu, so bili vpisani v lestvico strelcev Arizanovič (že v 8. minuti), Samec in najboljši igralec tekme Kocjančič. Ker je zmagala tudi petovrščena Ljubljana, je Koper prehitel le Nafto in je sedaj šesti.

Zelo lep uspeh so končno dosegli tudi Izolani, ki so na «vročih tleh v Trbovljah odlični vodilni moštvi SNL točko. Vratar Izole Kocjančič je bil junak tekme, kot pravijo sami Trboveljčani pa bi Izolani v drugem polčasu, ko so se otresli najhujšega

pritisaka domačih, lahko dali celo zmagoviti gol. Če upoštevamo še poraz Rudarja v Izoli, potem bo Izola ena redkih, če ne edina ekipa, ki je v obeh tekмах z Rudarjem zbrala tri točke (doslej ni to uspelo še nikomur, do konca prvenstva pa lahko v primeru zmage pospravi to lovoričo samo še Ljubljana in Drava). Ob tem uspehi je seveda naraslo upanje v obistaneke Izole.

V 15. kolu ZCNL ni bilo primorskih derbijev. Primorci pa so trikrat zmagali in trikrat izgubili. Tekme so bile v znamenju slabega vremena in težkih terenov, ki so zahtevali od igralcev precej napora.

Vozila so v pomembnem srečanju v Trzinu zanesljivo zmagala. Že v 5. minuti so povedla z golom Pinija iz 20 metrov. Tak rezultat je obveljal skoraj do konca tekme oziroma do 86. minute, ko je Marušič povisal na 2:0. Ta znani igralec je tako že tretjo tekmo zaporedoma med streli.

Se edini tekme Vozil, Litija, je gostila sezanski Tabor. Sežanci so nastopili močno oslavljeni, vendar so kljub temu nudili Litijanom odlični odpor. Po vodstvu Litije v prvem polčasu z golom iz enajstmetrovke je Tabor kmalu po odmoru z zadetkoma Zivica prešel celo v vodstvo. Šele čez 15 minut je Litija izenačila in si nato čez tri minute zagotovila zmago. Kljub porazu je Tabor še vedno peti.

Tudi igralci Jadrana niso bili kos Unjarju in so doživeli poraz kar s 3:0. Unjar je tako še naprej daleč najboljšo moštvo spomladanskega dela, saj je v petih tekmah zbral devet točk ob izredni razliki v golih 10:1. Še posebno nevaren je v gosteh, kjer njegovi obrambni taktiki še nihče ni bil kos. Tako so Vrhničani v gosteh dali 8 zadetkov, prejeli pa nobenega. Jadrana kaže po dveh zaporednih porazih s 3:0 znake krize, podobno pa kot Tabor v tem kolu ni spreminil uvrstitve na lestvici (šeste-ga mesta).

Adria je najmanj uspešno primorsko moštvo v spomladanskem delu, saj je s 4. mesta v jesenskem delu padla že na 9. mesto. Proti Triglavu so mirenjski igralci doživeli že svoj četrti spomladanski poraz in tretji poraz doma. Medtem ko so po prvi tekmi na domačem igrišču izgubili zaslužen, pa bi tokrat morali vsaj remizirati. Vendar jih je kot že na tekmi v Novi Gorici spremljala izredna smola, saj niti enajstmetrovka ni bila dovolj za zadetek (strel Ivčeva je vratar obranil). Za nameček pa je še sodnik na intervencijo stranskega sodnika razveljavil izenačujoči zadetek Saksida v drugem polčasu.

Nedeljsko slabo vreme je bilo v Adrijanih bržkone še potencirano. V takih razmerah seveda prikazan nogomet ni bil varen; pomembno so bile le točke. Prvi polčas je minil brez zadetkov, po odmoru pa so si Adrijanci zagotovili zmago. Najmlajši igralec Primorja Feđić je povedel svoje moštvo v 48. minuti, Sava (Tacen) je čez 10 minut izenačil, medtem ko je zmagoviti zadetek dosegel Batagelj v 65. minuti. Z novima točkama Primorje zaostaja samo še eno točko za devetovrščeno Adrio.

Tolmin je še enkrat prijetno presenetil in v Kranju premagal tamkajšnji Savo. Slednja je povedla v 23. minuti, nakar je že čez 2 minute Rot izenačil. Zmagoviti gol Kanakala je padel 18 minut pred koncem. Če bi v takem slogu nadaljevali, potem se Tolminci še vedno lahko rešijo, vendar ob težkih nasprotnikih to ne bo lahko.

V PRIMORSKI NOGOMETNI LIGI

Sodnik odvzel

Renčam zmago

Bilje so na domačih tleh visoko premagale borbeno ekipo iz Brd in s tem so se za eno točko približale Renčam in imajo možnost se v borbi za naslov prvaka. Pivka ni prispevala v sempas. Po nepotrebnih vesteh se ji je na poti pokvaril kombi. Verjetno pa bo tekma verificirana s 3:0 v korist Vodic. Veliko presenečenje je pripravila Cesta, ki je na domačem odzvela točko velikiemu favoritu Hrvatino. Proleterju je doma uspelo iztržiti le točko proti polletnim šmarjenčanom. Res je, da so domačini nastopili oslavljeni, vendar igra Branik vse bolj. Piranu ne gre in ne gre. Proti eni najslabših ekip v ligi je komaj dosegel tesno zmago.

V Ilirski Bistrici je sodnik v zadnji minuti srečanja Renčanom razveljavil popolnoma regularni gol. Poleg tega je goste oškodoval še za dve očitni enajstmetrovki. Na sploh pa so domači igrali zelo grobo, sodnik pa tega ni znal preprečiti. Med drugim so gledalci vrgli stranskemu sodniku kamen. Tudi na to ni glavni sodnik reagiral. Upamo, da se taki dogodki ne bodo več ponavljali na naših igriščih.

REZULTATI:
Bilje — Brda 5:1
Vodice — Pivka neodigrano
Cesta — Hrvatini 2:2
Proleter — Branik 1:1
Piran — Komen 1:0
Transport — Renče 1:1
Neodigrane tekme 17. kola so bile registrirane v korist Hrvatinov in Pirana s 3:0.

Začasnica lestvica je sledeča:
Renče 32, Bilje 28, Proleter 27, Branik 24, Hrvatini 24, Piran 21, Transport 20, Vodice 18, Brda 12, Pivka 12, Komen 7, Cesta 7 in Vipava 6. V naslednjem kolu se bodo sestali: Renče — Piran, Komen — Proleter, Branik — Cesta, Hrvatini — Vodice, Pivka — Bilje, Brda Vipava, Transport — Renče.
1.V.

ODBOJKA

«8. TURNIR PRIJATELJSTVA» (ŽENSKE) V DOLINI

Niti šesterki Bora in Brega
nista brez možnosti za zmago

Glavne favoritinje pa ostajajo odlične igralke Rijeke

S sinočnim derbijem med Bregom in Borom se je pričel letošnji sklepni odbojkarški turnir pri članicah za 8. pokal prijateljstva. Tudi to tekmovalstvo spada v okvir proslav 50. letnice ustanovitve naše prve osrednje športne organizacije. Poleg Brega in Bora bomo videli v tem finalu še ekipe z Reke in sicer drugo postavbo Rijeke in Turnič. Na našem in reškem področju se je udeležilo tega turnirja skupno trinajst šesterk. Na reškem področju pa je bilo potrebno prej opraviti tudi predtekmovalce. Ekipe z Reke sta igrali v polfinalu s Porečem in Puljem. Ta dva nasprotnika pa sta bila izločena. V polfinalu je bil izredno ogorčen boj za drugo mesto, saj je odločala set razlike v korist Turnič pred Puljem in Porečem. Tri trije tekme so imeli po eno zmago.

Šesterka Rijeke prihaja v Dolino z dvema točkama, saj je že premagala Turnič. S tem pa so Rečanke tudi favoritinje za končno zmago. Lani so tudi zmagale zastopnice Reke, ki so igrale pod imenom Partizan. Sklepni turnir bo izredno izenačen. Brez možnosti nista niti naši ekipe. Ne glede na to, da Bor in Breg nista imela letos kar prida uspešnega prvenstva. Tržačanke so se poslovile od druge lige, Breg pa je se težavo odbral status tretjeligaša. Ker to pot ne bo nobene psihološke obremenitve, sta naši dve šesterki sposobni pokazati povsem drugačno odbojko. Favoritinje so zastopnice Rijeke. Vsektor pa ni gotovo, če bodo zaigrale popolne, ker je bil v preteklih dneh v Beogradu turnir «olimpijskih» dve dni na posebnih pripravah. Med temi bo prav gotovo tudi kakšna igralca z Reke. Rahla prednost je tudi na strani Bora. Ne smemo pa mimo dejstva, da igra Breg pred domačimi gledalci in te dni je ob priliki «majence» v Dolini več kot praznično razpoloženo. Poleg tega pa bo potrebno v kratkem časovnem presledku odigrati tri tekme. Tržačanke so končale s prvenstvenimi spopadi pred enim mesecem. Dolinčanke pa komaj preteklo soboto (tu ne štejemo zaostale tekme, ki jo

morajo odigrati s CUS v Padovi). Dober uspeh na tem turnirju bi zbrisal iz spomina tudi veliko razočaranje med prvenstvom in to bo naše odbojkarice se najbolj podžgalo k še dodatni prizadevnosti. Veliko je dejavnikov, ki nam obetajo lep turnir ob zaključku letošnje sezone in osvojitve dragocene lovoričke od zlatega jubileja našega športa.

G. F.

KOŠARKA

TEDENSKI PREGLED

Kontovel trenutno

na drugem mestu

PRVA DIVIZIJA

IZIDI 2. KOLA:
GMT — Servolana 53:48, Bor — Don Bosco 39:64, San Sergio — Lloyd Adriatico 53:38, Ferrovioario — Edera n.o.

IZIDI 3. KOLA:
Ferrovioario — Bor 77:55, Edera — Lloyd Adriatico n.o., San Sergio — Servolana n.o., GMT — Don Bosco 53:67.

IZIDI 4. KOLA:
Bor — San Sergio 91:58, Lloyd Adriatico — GMT n.o., Don Bosco — Ferrovioario 51:66, Servolana — Edera 72:48.

LESTVICA
Don Bosco 4 3 1 247:201 6
L. Adriatico 2 2 0 174:110 4
Servolana 3 2 1 182:144 4
GMT 3 2 1 162:158 4
Bor 4 1 3 228:261 2
Edera 2 0 2 91:128 0
San Sergio 3 0 3 154:234 0

DANAŠNJE 5. KOLO:

Bor — Lloyd Adriatico (10.30), Servolana — Don Bosco, San Sergio — Edera, Ferrovioario — Grandi Motori.

KADETI

IZIDI 10. KOLA:
SABA — Dor n.o., Lloyd Adriatico — Scoglietto 130:40, Inter 1904 — Inter Milje 117:27, Zaostala tekma: Inter 1904 — SABA 72:52.

Člani ekipe PD «Naš prapor» iz Pevme, Štmarja in z Oslavja. To bo prvi nastop novoustanovljenega društva v spodnjih Brdih

kampingu SPDT in bodo opravili bolj ali manj zahtevne ture na bližnje vrhove, in nešportnikom, ki bodo prenočevali v udobnem hotelu «Durmitor» v Zablaku ob črnem jezeru, krog katerega je možno za sprehode še in še.

Ker bo tako za šotore kot za rezervacije poskrbelo društvo, je treba z vpisom pobiti: za tiste ki se prijavijo za kamping, je čas vpisa do 31. maja, za ostale pa ne preklekno 10. maja, ker je treba rezervacijo hotela potrditi dva meseca in pol prej.

Vpisovanje se sprejema v uradu ZSSDI, Ul. Geppa 9 (tel. 31119). Z vpisom je treba dostaviti 20 odst. desetdnevnega penziona, ki znaša 10.500 din.

BOKS

PARIZ, 5. — Amerikanec Benny Briscoe in Kolumbijec Rodrigo Valdes se bosta 25. maja t.l. srečala v MonteCarlu, v dvoboju, ki bo veljal za naslov svetovnega boksarskega prvaka srednje teže, ver-

PLANINSTVO

S SPD TRST

Sredi avgusta

deset dni

na Durmitorju

Čez mesec in pol dni se bo (vsaj po koledarju) pričelo poletje 1974. Po tako (s turističnega vidika) težki zimi, ko je bilo z avti ali avtobusi bolj težko uresničevati razne potovalne načrte, kaže da se pripravljamo na boljšo sezono.

Kot je bilo pred časom objavljeno, pripravljajo od 10. do 20. avgusta Slovensko planinsko društvo ob priliki 50-letnice ustanovitve svojevredno planinsko kombinacijo v planinah črne gore v skupini Durmitorja. Počitnice so namenjene športnikom, ki bodo bivali v

TURČIJA

Ta država bi po svoji legi morala spadati Aziji, vendar jo geografi (in seveda tudi filatelisti) vključujejo v Evropo. Turčija nima bogate športne tradicije, saj so se njeni tekmovalci uveljavili le v rokoborbi in dviganju uteži; to se odraža tudi v športni filateliji te

države, saj je do danes izšlo le 36 znamk.

Prva serija je izšla leta 1940 ob priliki 11. balkanskih iger, ki so bile tudi zadnje pred vojno. Na štirih znamkah so prikazani trenutni skoka s palico, teka, hoje in metanja diska. Leta 1949 je izšla druga serija 4 znamk za peto evropsko prvenstvo v rokoborbi, leta 1955 so pa izšle tri znamke za mednarodno vojaško nogometno prvenstvo. Tega prvenstva se udeležujejo države članice atlantskega spozazuma. Leta 1959 je bilo v Istanbulu na sporedu 11. evropsko in sredozemsko košarkarsko prvenstvo. Izšla je znamka, ki prikazuje akcijo pod košem.

Olimpijska zbirka je najbogatejša in tudi najslavnejša. Prva je izšla serija znamk letalske pošte leta 1956 za Melbourne. Na dveh znamkah je prikazana rokoborba v prostem in grško-rimskem slogu. Leta 1960 je za Rim izšlo 6 znamk in blok (atletika, nogomet, konjski športi, košarka in rokoborba), leta 1964 za Tokio štiri znamke (nosilec bakla, tek, metalec kroglo, rokoborba), za Mehiko leta 1967 dve (znani športni organizatorji: Turk Selim Siri Tarkan in baron de Coubertain) in za Muenchen leta 1972 tri znamke (olimpijski krogli, stadion in tek).

Ta serija je najlepša, saj je postala kompozicija barv in motivov bolj plastična in je izgubila ve-

ATLETIKA

ZAGREB, 4. — Letošnjega atletskega tekmovalja za «Hanžekovičev memorial», ki bo 2. junija v Zagrebu, se bodo udeležili tudi irski tekmovalci.

ŠPORT NA RADIU TRST A

Oddaja «Šport in glasba» se bo danes začela pol ure kasneje, in sicer ob 17.30. Trajala pa bo do 18.30. V okviru domačih dogodkov bomo poročali o odbojkarškem pokalu prijateljstva za članice, običajna pozornost bo posvečena amaterskemu nogometu, zlasti tekmi med Zorjo in Interjem v Bazovici, od koder je predviden tudi neposredni prenos. V isti oddaji pa bo tudi neposreden prenos s stadiona pri Sv. Anji, kjer igra Trstina z ekipo Gavinoveše.

liž del svoje togosti.

4. mednarodnega vojaškega odbojkarškega prvenstva se je turška postna uprava spomnila leta 1956 z eno znamko (napad); leto kasneje sta ob priliki 20. mednarodnega pokala v mladinskem nogometu izšli znamki, na katerih je prikazana stilizirana Zemlja, žoga in nogometaš. Tudi turška jadrnica «Kismet» se je leta 1968 podala na vožnjo okoli sveta. V spomin na ta podvig je izšla dokaj zanimiva znamka za 50 k. Leta 1970 je bilo v Turčiji na sporedu evropsko prvenstvo v sabljanju. Tega dogodka so se spomnili z dvema znamkama (stilizirani tekmovalci). Končno bi omenil še dve znamki, ki sta izšli leta 1971 za sredozemske igre v Izmiru in ki prikazujejo trenutek nogometne tekme in tekača na progi.

Zbirka ni posebno zanimiva, ven-

AMERIŠKI DRŽAVNI TAJNIK SE JE VRNIL V TEL AVIV

Skromni rezultati Kissingerjevega posredovanja za razmik čet na Golanu

Stališči Sirije in Izraela še vedno zelo oddaljeni
Sovjetski zunanji minister Gromiko danes v Damasku

TEL AVIV, 4. — Ameriški zunanji minister Kissinger se je po obisku v Damasku in v Aleksandriji vrnil danes v izraelsko prestolnico, kjer se je takoj sestel s premierom Goldo Meir. V središču pogovorov bo vprašanje razmika čet na Golan-skem višavju, oziroma točneje za koliko je Izrael pripravljen umakniti svoje čete.

To je najbolj sporna točka težavnega dogovarjanja za premirje med Tel Avivom in Damaskom. Medtem ko Sirija zahteva, da se izraelski vojski umaknejo tudi z ozemlja, ki so ga zasedli z vojno leta 1967, se je Izrael pripravljen kvečjemu umakniti s klina, ki so ga zasedli v izraelsko ozemlje z oktobrsko vojno. Sam Kissingerjev glasnik je moral v pogovoru s časniki priznati, da šef ameriške diplomacije ni dosegel na tej točki nobenega konkretnega rezultata, čeprav je dodal, da sta državi pripravljene na pogajanja o premirju in si želita konca vojne. Glasnik je nadalje poudaril, da se bo moral državni tajnik ZDA še nekajkrat sestati s sirskimi in izraelskimi državniki, da si bo ustvaril podrobno sliko o možnosti stvarnega kompromisa za

razmik čet na Golanu.

Edini krogi, ki gledajo z določnim optimizmom na posredovanje ameriškega zunanjega ministra so kairski krogi, kjer poluradni tisk izraža prepričanje, da bo Kissingerjev poskus posredovanja tokrat uspešen. Zanje je dejstvo, da je državni tajnik ZDA prispel danes na obisk v Aleksandrijo in da se bo semkam vrnil v sredo po ponovnem obisku v Izraelu in Siriji dokaz, da ima Kissinger v malhi nekaj stvarnih argumentov za sklenitev premirja na Golanskem višavju.

Egiptovski predsednik Sadat je danes osebno zelo pristržno sprejel Kissingerja. Državnika sta takoj nato začela pogovore o položaju na golanski fronti, ki so trajali skoraj sedem ur. Prvič odkar je začel šef ameriške diplomacije svojo posredovalno vlogo za rešitev krize na Blžnjem vzhodu, niso po sestanku dovolili časnikarjem, da bi intervjuvali državnika.

Sirska in sovjetska tiskovna agencija sta danes sporočili, da bo jutri dopotoval na nekajdnevni uradni obisk sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko. Vest ni presenetila ameriških diplomatov,

čeprav kaže, da ni predvideno srečanje med Gromikom in Kissingerjem. Državnika sta se srečala v nedeljo v Ženevi preden je Kissinger odpotoval na Blžnji vzhod.

Vse kaže, da gre obisk sovjetskega zunanjega ministra v Damasku ukviriti v poskuse Sovjetske zveze, da bi se aktivneje vključila v reševanju spora, saj je bila doslej praktično odrezana od diplomatskega dogovarjanja, ki ga je vodil ameriški državni tajnik. Politični komentatorji ocenjujejo neposredni poseg SZ kot jamstvo za hitrejšo in učinkovitejšo reševanje spora.

Medtem ko se v Damasku, Tel Avivu in v Egiptu plete kompromis za rešitev krize, so se na golanski fronti tudi danes oglašali topovi. Izraelsko letalstvo pa je v svoji protiofenzivi napadlo tudi položaje palestinskih gverilcev ob vzhodni gore Hermon na libanonskem ozemlju.

Zaplenjen film «Appassionata»

CATANZARO, 4. — Državni pravdnik kalabrijskega mesta je ukazal zaplenbo, v vsej Italiji, filma «Appassionata», v katerem igrajo Gabriele Ferzetti, Ornella Nuti in Eleanora Giorgi, režiral pa ga je Gian Francesco Calderone.

Proti zaplenbi filma, ki ga je cenzura že odobrila, je protestiral sindikat filmskih kritikov in odbor za svobodo obveščanja, v katerem so vidni kulturni delavci, kot pisatelj Moravia, slikar Guttuso, režiser Fellini, Pasolini, Betti, Ginzburgova, Nanni Loy in drugi. Zahtevali so razgovor z ministrom za pravosodje Zagarijem, katerega želijo opozoriti na to, da se zaplenbe filmov pod pretežno «spolzkosti» čedalje bolj množijo v zvezi s «križarske vojne», ki so jo sprožili in jo razpihujejo zagovorniki referendumu.

Kennedy poziva Nixona naj čimprej obišče SZ

WASHINGTON, 4. — Senator Kennedy je izjavil, da bi moral Nixon obiskati Moskvo, ker da so odprte možnosti za sklep sporazuma o prenehanju podzemskih jedrskih poskusov. Dodal je še, da je rešitev vprašanja omejitve strateškega orožja sicer bolj oddaljena, da bi pa vse, kakor bil Nixonov obisk v Moskvi koristen. Edward Kennedy je prišel od tega zaključka po svojem nedavnem obisku v Sovjetski zvezi, kjer se je dalj časa pogovarjal tudi s tajnikom KP SZ Leonidom Brežnevom.

WERVIK (Belgija), 4. — Silovit požar je snoči v Werliku blizu francosko-belgijske meje uničil tri stanovanjska poslopja. V nesreči je izgubilo življenje šest ljudi. Kaže da so žrtve neka ženska in njeni otroci.

V Milanu odložen proces proti fašist

MILAN, 4. — Proces proti fašistu, ki so ga aretirali, medtem ko je v svoj avto nakladal večjo količino eksploziva se je pričel s takojšnjim odložitvijo. Pietro Negri se je pritožil, češ da njegov odvetnik ni imel časa, da bi se pripravil. Sodniki so zato odložili proces do 8. maja.

POLICIJA JIM JE ŽE NA SLEDI

Roparji v neapeljski zastavljalnici s strelom ubili 50-letnega uradnika

Rezultati protikriminalne nočne akcije karabinerjev v severni Italiji

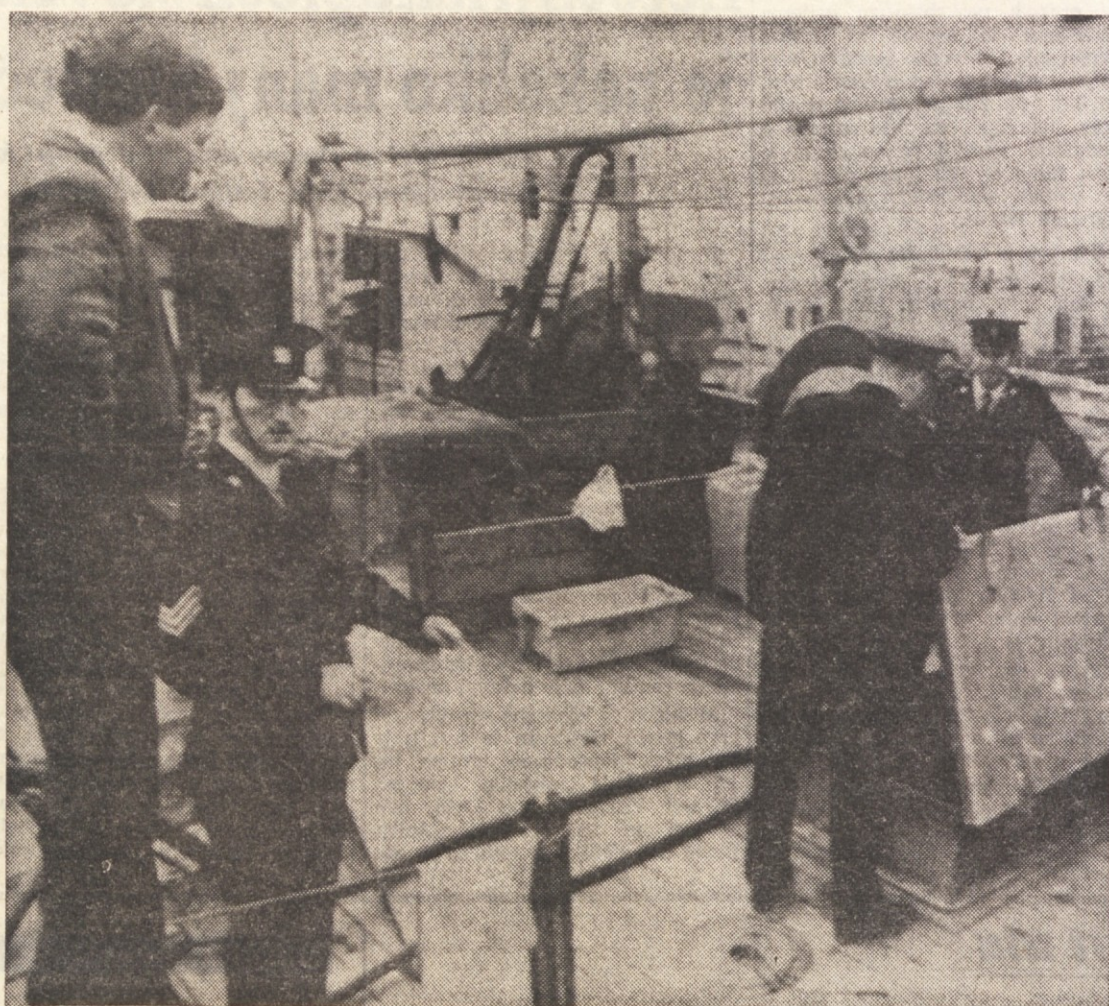
NEAPELJ, 4. — Serija ropov beleži tokrat smrtno žrtev. Trije roparji so namreč vdrl v prvih jutranjih urah v agencijo zastavljalnice «Umarino» v Neaplju, nedaleč od mesta, kjer sta bila upravnik zastavljalnice Taccone in uradnik, 50-letni Franco Coppola.

Coppola in Taccone sta komaj odprla vrata agencije in se lotila vsakodnevnega dela, ko so v zastavljalnico vdrl tri mladeniči, stari od 25 do 30 let. Niso bili maskirani, v rokah pa so imeli samokrese. Eden izmed roparjev je naperil svoj samokres proti upravniku Tacconu, medtem ko sta ostala dva prisilila uradnika Coppola, da je šel za mizo zastavljalnice k železnim blaginjam. Ena je bila odprta in prazna, druga pa zaprta. «Odprti jo!», sta mu ukazala. «Nimam ključev», je odvrnil Coppola, v istem trenutku pa se je zagnal v enega izmed oboroženih roparjev, ga zgrabil za lase in odmrnil k zidu. Trenutek zatem je bil pri

vratih. Hotel je klicati na pomoč, a mu ni uspelo. Eden izmed zločincev ga je s samokresom ustrelil v tilnik, da se zgrudil in bil v nekaj trenutkih mrtev.

Ko so zločinci videli, kaj se je zgodilo, so se poglani k izhodu in zabrisali za seboj vsako sled. Pravijo, da so se poglani v beg z glavo, ki so jo prejšnjega dne ukradli v Pomigliano d'Arco, nekaj 30 kilometrov od Neaplja. Avto so po begu zapustili.

Ne kraj nesreče, oziroma v napadeno zastavljalnico so v kratkem prihiteli še neapeljskega letalskega oddelka s svojimi agenti ter namestnik državnega pravdnika Taccone jima je opisal roparje, ki si jih je lahko dočrba ogledal, v pesti ubitega Coppola pa so našli šop las. Gre za lase roparja, ki ga je Coppola v obupnem poskusu obrambe napadel in zgrabil. Na osnovi teh las domneva, da agenti letalskega oddelka, da ne bo težko izslediti morilca in njegova po-

Irška policija je sporočila, da je v neki vasi 300 km južno od Dublina našla štiri slike, ki so jih gverilci IRA ukradli prejšnji teden milijarderju Alfredu Beitu. Za umetnine neprecenljive vrednosti so tatovi zahtevali po milijonu funtov odkupnine ter pomolostitev štirih severnoirskih teroristov. Na sliki: irski agenti iščejo umetnine na neki ribiški ladji

KAJ IMAJO ZA BREGOM SAMOZVANE «RDEČE BRIGADE»?

Skrivnosten molk ugrabiteljev genovskega sodnika dr. Sossija

Policija nadaljuje s preiskavami po Genovi in periferiji - Brošura o «neogolizmu» v Turinu - Lažno sporočilo o bombi na progi Milan-Bologna

GENOVA, 4. — Organi javne varnosti in sodstva mrdzico, toda neuspešno, preiskujejo po ljudskih četrtnih mesta in periferiji v upanju, da jim bo kako naključje pomagalo pri odkritju «zapor» namestnika državnega pravdnika dr. Maria Sossija, ki je v rokah samozvanih «Rdečih brigad» že celih 16 dni. Preiskovalce skrbi tudi, ker od Sossija in njegovih ugrabiteljev ni več glasu. Doslej so se namreč pristaši BR oglašali v rednih dnevnih presledkih. Rok bi torej zapadel večeraj. Zadnje sporočilo so prejeli namreč 30. aprila.

Res je sicer, da so v Turinu odkrili v neki telefonski govornici sporočilo in brošuro s peterokrako zvzdo BR z naslovom «Proti nevedgolizmu», v kateri napovedujejo v običajnem značilnem psevdorevolucionarnem žargonu začetek «druge faze razrednega boja», vendar nič ne kaže, da bi to bila konkretna sporočila o stanju ugrabljenega sodnika.

Glavni državni pravdnik v Genovi, dr. Grisolia, je mnenja, da sporočil od Sossija (niti običajnih «zapisnikov» o njegovem «procesu» niso prejeli, ker se verjetno Sossi brani in noče priznati tega, kar mu «zasliševalci» vsiljujejo. Po trditvah tedinke «L'Espresso» naj bi BR hotele izvedeti od Sossija trojne informacije: imena agentov, ki so se po nalogu posebnega notranjega ministrstva infiltrirali v izveparlamentarne organizacije, nadalje priznanje o političnih pritiskih na sodstvo in, končno, točneje informacije o manj znanih podrobnostih o procesu proti tolpi fašista Vandellija in skupine «22. oktobra». Mnogi so prepričani, da je tako, spet drugi pa menijo, da so pripadniki samozvanih «brigad» le spretni provokatorji, ki tudi svoja dejanja (bodisi izpustitev Sossija, mor-da pa še kaj hujšega) tempirajo na skorajšnje ljudsko glasovanje. V tem

primeru naj bi njihov molk ne pomenil nič dobrega.

Genovska policija je tudi odkrila «sobo» v nekem zapuščenem protiletskem zaklonišču, vendar meni, da v njej ni bil zaprt dr. Sossi. Gre za kakih 150 metrov dolg ožek predor, ki se razširi v več metrov široko sobano, ki je bila pred nedavnim na sveže ometana in opremljena z ležiščem in koci. Res pa je, da so vanjo zahajali tudi parki in da bi ga torej BR nikakor ne izkoristile za svoj «zapor».

V Milanu so medtem sodniki, ki vodijo preiskavo o BR že iz časov Feltrinellijeve smrti, izdali obvestilo o začetku kazenskega pregona proti skupini 52 domnevnih pripadnikov samozvanih «Rdečih brigad». Te so se, medtem, oglasile z lažno napovedjo atentata na vlak Milan — Bologna. Promet na tej progi so ustavili za eno uro, ko se je dokazalo, da je vest bila le neokusna šala.

Pozneje se je izvedelo, da genovski karabinjerji preučujejo pričevanje nekega para zaljubljenec, ki sta približno ob uri, ko je bil Sossi ugrabljen, opazila skupino treh ljudi, ki so s seboj vlekli četrto osebo. «Morda je bila nezvestna, ali pijana», trdita zaljubljenca, ki sta še videla, kako se to «nezvestno osebo» naložili na čoln, pri pomolu na plaži San Giuliano, kjer je bil 600 metrov od kraja, kjer je bil codnik ugrabljen. Pričevanje zaljubljenec je potrdil tudi neki ribič. V takem primeru je možno, da se Sossi nahaja v eni izmed vil ligurske obale.

VEČINA AMERIČANOV VERJAME V HUDIČA

Večina Američanov, točneje 53 odstotkov, verjame v obstoj hudiča, kar dobra tretjina (36 odstotkov) je prepričanih, da zlode lahko tudi obsede človeka, okrog pet odstotkov pa izrecno trdi, da so bili sami obsedeni ali da so bili obsedeni njihovi sorodniki.

Ugotovitev izhaja iz ankete, ki jo je pripravil zavod za raziskovanje javnega mnenja «Harris» po odzivu, ki ga je imel film «The Exorcist» Sprico upravljeni, ki so jih zastavili, so raziskovalci izjemoma intervjuali le ljudi, ki so bili stari več kot 18 let.

V SMRT SKUPAJ Z GOSPODARIJEM

Neka mula je poginila od žalosti, medtem ko so na pokopališču pokopavali njenega gospodarja. Dogodek se je pripetil v vasi Villadorna, kjer je pred nekaj dnevi umrl 90-letni kmet Demetrio Genta. Ta je bil e nad petajni let gospodar mule. Ko je Genta pred tremi tedni zbolel in ni mogel več osebno skrbeti za žival, se je nekaj v uravi mule spremenilo.

Genta je umrl v sredo in od takrat je mula zavrčala hrano, ko pa so postavili gospodarjevo krsto na mrtvaški voz se je žival zgrudila mrtva. Živnozdravniki niso zasledili nobenih znakov bolezni in je zato prepričani, da je žival poginila od žalosti.

VOJAKI - KORENJI

Čilski vojaška junta je prepovedala civilnemu prebivalstvu uk in urjenje karateja, juda in vseh drugih veščin bojevanja z golimi rokami. V dekretu notranjega ministrstva piše, da so prepoved uvedli zaradi zaščite čilskih oboroženih sil.

Vojaki pa taki! Čudno, da niso prepovedali tudi uporabe kuhinjskih nožev, pipecev, britvic in vseh drugih obiljenih pripomočkov — zlasti ženskih dolgih nohtov — s katerimi bi se lahko Čilenci, zlasti pa Čilenske lotili «oboroženih» sil.

VESTI S KOPRSKEGA

Ogorčeni protesti obalnega prebivalstva ob napadih na Slovence na Tržaškem

Delegacija italijanskih partizanov na obisku v Istri obsojila Almirantejevo hujskanje - Župan Ferrare: Za nas so meje med Italijo in SFRJ dokončne

KOPER, 4. — Skupščina novozvoljene obalne skupnosti je poslala izvršnemu svetu SRS protestno izjavo, v kateri je med drugim rečeno: Zeprepadeni smo bili, ko smo zvedeli, da so italijanske oblasti dovolile neofašističnemu hujskaču in morilcu partizanov nastopiti v Trstu, kjer je v svojem govoru razpihoval rasistično mržnjo do slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in zahteval iztrebljenje in uničenje Slovencev. Pričakovati je bilo, da bo njegovemu nastopu sledilo fizično obračunavanje s slovenskimi institucijami in v Trstu. Fašisti so začeli ponovno napadati to, na kar so ljudje in narod najbolj občutljivi, to je šole in kulturne institucije. Enakih metod so se posluževali italijanski fašisti po letu 1920, ko so korak za korakom izgnali slovenski jezik iz slovenskih šol. Čeprav je od takrat preteklo že pol stoletja, pa vendar nismo pozabili, kako so fašisti pobijali in požigali, koliko ljudi je trpelo v tržaškem Coroneu in koliko jih je zgorelo v tržaški Rižarni.

Ob koncu resolucije so zapisali: Vedite, tržaški Slovenci, da smo skupaj z vami, pripravljeni boriti se za najosnovnejše pravice, ki pripadajo vsakemu narodu. Od italijanskih oblasti pa pričakujemo, da bodo naredile vse, da napadale ujamemo in da zaščitijo normalno življenje vseh svojih državljanov.

Protestno pismo so poslali tudi dijaki in profesorski zbor Ekonomsko - administrativnega šolskega centra v Kopru. V njem izražajo ogorčenje, ker so oblasti dovolile nastopiti neofašističnemu hujskaču Almiranteju in tudi nad posledicami tega nastopa, to je ob gnusnem atentatu na slovensko šolo v Trstu.

Ob koncu pisma je rečeno: Mar so naši sosede pozabili, kako so fašisti pobijali in požigali in koliko gorja so povzročili ne sam drugim narodom, ampak tudi italijanskemu ljudstvu? Pozivamo napredne, demokratske sile v sosednji republiki, da se uprejo fašističnemu pritisku in preprečijo dejanja, ki so v nasprotju tako z italijansko ustavo, kakor tudi z ustanovno listino Združenih narodov. Ne smemo pozabiti, da je to listino podpisala tudi Italija na ustanovni skupščini OZN v San Franciscu.

Obisk italijanskih partizanov v hrvatski Istri

POREČ, 4. — Med prvomajskimi prazniki je obiskala Poreč, Vršar

ŠKODE JE ZA 150 MILIJONOV LIR

Silen požar popolnoma uničil skladišče tekstila pri Vidmu

Vzrok požara je verjetno kratek stik - Gasilci so plamene zadušili po petih urah dela

VIDEM, 4. — Pet ur so se prejšnjo noč videmski gasilci in njihovi kolegi iz Cervignana borili s plameni, ki so bruhali iz skladišča tekstila in vlaklen v kraju Villanova di San Giorgio.

Požar je izbruhnil v prvih nočnih urah, verjetno zaradi kratkega stika. Plameni so se v kratkem razširili na sicer lahko vnetljivo blago v skladišču, v glavnem volnene izdelke, surove in predelane tkanine in je izdelano konvolne sekcije v kartonih, pripravljeno za prodajo. Požar je v kratkem zajel celo skladišče, da ga je bilo v noči videti daleč naokoli. Prebivalci Villanove so obvestili gasilce, ti pa so poklicali na pomoč še gasilce iz Cervignana.

Po petih urah je gasilec vendar uspelo požar omejiti, nato pa pogasiti, vendar je ogenj popolnoma uničil skladiščne prostore in vso zalogo blaga, ki jo ocenjujejo v vrednosti nad 150 milijonov lir.

BRUSELJ, 4. — Z izglasovanjem zaupnice vladi v parlamentu se je danes zaključila vladna kriza v Bel-

giji. Za kabinet flamskega socialdemokrata Tindemansa so se izrekli socialdemokrati in liberalci, proti pa so volili socialisti.

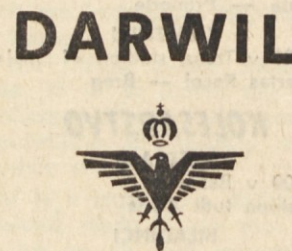
Kljub slabemu vremenu precej turistov

PORTOROŽ, 4. — Kljub slabemu vremenu so zabeležili v preteklih dneh na slovenski obali živahen turistični vrvež. Pri tem je zanimivo, da se je tehnična naglana v prid domačih gostov, saj jih je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti dokaj več kot tujcev. V Metropoli so imeli prvega maja kar 700 gostov, to se pravi polno zasedbo, prevladovali pa so tudi tu domači gostje. Največ je bilo obiskovalcev s severnih področij Slovenije in s sosednje Hrvice. Precej ljudi je pritegnila razstava cvetja, ki sta jo v Portoržu organizirala Zavod za turizem in domače hortikulturno društvo. Hoteli bodo do bro zasedeni tudi danes in jutri, še večje število izletnikov pa si obetajo takoj ko se bo zboljšalo vrem.

pohišstvo

ZERIAL

trst

URE — SREBRNINA
NAKIT — DRAGULJI

T R S T
Trg sv. Antona 4/I, II, III
Tel. 36231 - 61932